

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 280

**Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve 49
Milletvekilinin Vergi Usul Kanunu ile Bazı
Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi (2/3854) ile Plan ve Bütçe Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• **2/3854 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Katılma Yazıları5

- Genel Gerekçesi8

- Madde Gerekçeleri14

• **Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu27**

• **Muhalefet Şerhleri37**

• **Teklif Metni.....95**

• **Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....95**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Yusuf Başer</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
Manisa	Yozgat	Erzurum
<i>İsmail Bilen</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Cemal Bekle</i>
Manisa	Kırıkkale	İzmir
<i>Fuat Köktaş</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Erol Kaya</i>
Samsun	Bursa	İstanbul
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Sermin Balık</i>	<i>Murat Baybatur</i>
Elâzığ	Elâzığ	Manisa
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Hüseyin Yayman</i>	<i>Ali Şahin</i>
Ankara	Hatay	Gaziantep
<i>Metin Yavuz</i>	<i>Atay Uslu</i>	<i>Semiha Ekinci</i>
Aydın	Antalya	Sivas
<i>Nevzat Ceylan</i>	<i>Vedat Demiröz</i>	<i>İmran Kılıç</i>
Ankara	İstanbul	Kahramanmaraş
<i>Mustafa Arslan</i>	<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Hüseyin Şanverdi</i>
Tokat	Şanlıurfa	Hatay
<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Ali Cumhur Taşkın</i>	<i>Ahmet Akay</i>
Zonguldak	Mersin	Şanlıurfa
<i>Halil Özşavlı</i>	<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Şanlıurfa	Ankara	Erzurum
<i>Ahmet Aydın</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>	<i>Cihan Pektaş</i>
Adıyaman	Gaziantep	Gümüşhane
<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Ahmet Özdemir</i>	<i>Hamdi Uçar</i>
Osmaniye	Kahramanmaraş	Zonguldak
<i>İsmail Tamer</i>	<i>Jülide Sarıeroğlu</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
Kayseri	Adana	Manisa
<i>Veysel Eroğlu</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Ali Özkaya</i>
Afyonkarahisar	İstanbul	Afyonkarahisar
<i>Yavuz Ergun</i>	<i>Salim Çivitcioğlu</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Niğde	Çankırı	Gaziantep
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
Ağrı	Giresun	Ankara

Yılmaz Tunç

Bartın

Metin Bulut

Elâzığ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 01.10.2021 tarihinde sunulan 2 / 3854 Esas Numaralı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

05.10.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1/10/2021 Tarih 164 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

01/10/2021

Burhan Çakır

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

1/10/2021

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

01.10.2021

Hacı Bayram Türkoğlu

Hatay

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

01/10/2021

Ahmet Hamdi Çamlı

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

01.10.2021

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imzam ile katılıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04.10.2021

Fatma Betül Sayan Kaya

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

01.10.2021

Tahir Akyürek

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.
Gereğini arz ederim.

01.10.2021

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Recep Uncuoğlu

Sakarya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3854 Esas Numaralı Kanun Teklifine imza ile katılmak istiyorum.
Gereğini arz ederim.

Salih Cora

Trabzon

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

01.10.2021

İsmail Güneş

Uşak

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3854)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Mükelleflerin vergiye uyumlarını gözeten, vergi güvenliğini artıran, sosyal adaleti ve rekabet ortamını güçlendiren, yatırımları teşvik edip ihtilafları sonlandıran ve vergi uygulamalarında öngörülebilirliği sağlayan değişikliklerin hayata geçirilmesi amacıyla çeşitli vergi kanunlarında değişiklikler yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda Kanun Teklifi ile 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda bazı değişiklikler yapılması öngörülmektedir. İlk olarak basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kazançları gelir vergisinden istisna edilmektedir. 850.000 civarında olan bu mükellef grubunun, bir yıl içinde alış, satış ve iş hasılatı belli büyüklüğün ötesine geçememekte, küçük esnaf olarak ifade edilmektedir. Bu mükellef grubunun kazançlarının istisna edilmesiyle, yıllık beyanname vermemeleri sağlanmakta olup, bu hükümlerle bağlantılı olarak Kanunun diğer maddelerinde yer alan beyan, vergi hesabı ve verginin ödenmesine işaret eden hükümlerde de değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Diğer bir değişiklikle, sosyal medya olarak da bilinen sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden paylaşım yapan sosyal içerik üreticilerinin elde ettikleri kazançlar ile mobil cihazlarda uygulama geliştirenlerin bu uygulamalardan elde ettikleri kazançların belirli bir tutara kadar olan kısmı istisna kapsamına alınmakta ve bunların elde ettikleri hasılatları üzerinden tevkif suretiyle vergilendirilmeleri sağlanmaktadır. Günümüzde internetin yoğun kullanımı ve bu alandaki gelişmeler, daha önce tanımı olmayan faaliyet konuları oluşturmuş, bu faaliyetlerin yaygınlığı, tüm yaş kesimleri itibarıyla yürütülebilir olması bu alanın vergilendirilmesinde basitliğin sağlanması ihtiyacını doğurmuştur. Yapılacak düzenlemeyle tevkifatın nihai vergi olmasının bu alanda vergiye uyumu da oldukça artıracığı değerlendirilmektedir.

Yapılması öngörülen diğer bir değişiklikle çiftçilerimize yapılan destek ödemeleri gelir vergisinden istisna edilmekte ve bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaması öngörülmektedir. Tarım ve hayvancılığın desteklenmesi için Tarım Kanunu başta olmak üzere ilgili mevzuata göre çiftçilere çok sayıda destek ödemesi yapılmaktadır. Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerin vergilendirme usulü tevkifat yoluyla vergilendirme olduğu için, bu ödemeler de ödemenin niteliğine göre farklı oranlarda tevkifat yoluyla vergilendirilmektedir. Yapılacak değişiklikle söz konusu destek ödemeleri istisna edilmekte, tevkifat yoluyla da vergilendirilmemesi sağlanmaktadır. Ayrıca tüm destek türleri istisna edildiğinden, destek unsurlarından doğrudan gelir desteği ile alternatif ürün ödemelerinin farklı oranlarda tevkifata tabi tutulmalarını sağlayan Kanunun 94 üncü maddesindeki hüküm de madde metninden çıkarılmaktadır.

Diğer bir düzenlemeyle dördüncü geçici vergilendirme dönemi kaldırılmakta ve yıllık beyanname verme ve ödeme dönemleri bir ay öne çekilmektedir. Bu değişiklikle Kasım ayında verilecek üçüncü geçici vergi beyannamesiyle geçici vergi dönemi sona ermekte, şubat ayında dördüncü geçici vergi beyannamesinin verilmemesi sağlanmaktadır. Bu düzenlemeyle birlikte her yılın Mart ayında verilen gelir vergisi beyannamesi ile Nisan ayında verilen kurumlar vergisi beyannamelerinin verilme tarihi bir ay öne çekilerek gelir vergisi beyannamesinin Şubat ayında, kurumlar vergisi beyannamesinin Mart ayında verilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca vergiye uyumlu mükelleflere yapılan vergi indirimi uygulamasında, yararlanma şartı olan tarhiyat yapılmama kuralı değiştirilerek kesinleşen tarhiyat olmaması şekline dönüştürülmektedir. Böylece kesinleşmediği sürece tarhiyat yapılmasının uyumlu mükellef indiriminden yararlanmayı etkilememesi amaçlanmaktadır.

7/6/1949 tarihli ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu yaklaşık 10 yıllık uygulama süresinin ardından, bu süre zarfında tecrübe edilen hususlar çerçevesinde 4/1/1961 tarihinde kabul edilen 213 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu tarihten günümüze kadar geçen zaman dilimi içerisinde de gerek Kanunun uygulamasında ortaya çıkan eksiklikler gerekse değişen koşulların gerektirdiği ihtiyaçlar çerçevesinde Kanun metninde değişiklikler yapılmıştır.

Son yıllarda internet ve elektronik gibi bilişim dünyasında meydana gelen gelişmelere bağlı olarak vergi uygulamalarının elektronikleşmesi konusunda da ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Elektronik defter ve belge uygulamaları, Hazır Beyan Sistemi, Defter-Beyan Sistemi, İnternet Vergi Dairesi ve İnteraktif Vergi Dairesi uygulamaları, Elektronik Yoklama Sistemi, Elektronik Tebligat gibi birçok elektronik uygulama hayata geçirilerek mükelleflerin kullanımına sunulmuştur.

Bilişim dünyasının yanı sıra uluslararası vergi dünyasında yaşanan gelişmeleri de dikkate alarak kayıt dışılığı azaltıp gönüllü uyumu destekleyecek uygulama ve düzenlemelerin hayata geçirilmesi amacıyla, bu Kanun Teklifi ile Vergi Usul Kanununun vergilendirme, defter tutma, belge düzenleme, beyan ve bildirimde bulunma, değerlendirme, ceza ve uzlaşma hükümlerinde değişiklikler yapılması öngörülmüştür.

Vergi Usul Kanununun vergilendirmeyle ilgili düzenlemelerine ilişkin olarak bir yandan işlemlerin tamamlanma sürelerinin kısaltılarak idari süreçlerin etkinleştirilmesi diğer yandan mükelleflerin kendileriyle ilgili olan işlemlerden hızlı bir şekilde haberdar olabilmelerini temin etmek amacıyla vergi dairesi, vergi mahremiyeti, yabancı ülkelerde bulunanlara yapılacak tebligat, ilan tebligat, düzeltme ve vergi incelemesine yönelik hükümlerde değişiklikler yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığına, gerekli gördüğü hallerde; mükelleflerin işyeri ve adres kayıt sistemine kayıtlı yerleşim yeri adresleri ile il ve ilçelerin idarî sınırlarına bağlı kalmaksızın elektronik ortamda kurulanlar dâhil olmak üzere vergi daireleri kurma, vergi dairelerini diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirleme, mükelleflerin bağlı oldukları vergi dairesi tarafından yapılması gereken bazı işlemlerin diğer vergi daireleri tarafından yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda yetki verilmektedir.

Vergilendirme sürecinde kullanılan bilgi işlem alt yapısının kurulması, işletilmesi ve geliştirilmesinde kamu personelinin yanı sıra özel sektörde faaliyet gösteren şirketler ve çalışanları da görev alabilmektedir. Bu kapsamda Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanlar ile hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticileri de Kanunun vergi mahremiyetine ilişkin hükümleri kapsamına alınmaktadır.

Yurt dışında yaşayanlara yapılan tebligatlara ilişkin sürecin kısaltılarak muhataplarının tebliğ edilen evraktan hızlı bir şekilde haberdar olmalarını sağlayabilmek için, yabancı memleketlerde bulunan Türk vatandaşlarına yapılacak tebligatta takip edilecek usullere ilişkin düzenlemeler ile hâlihazırda Gelir İdaresi Başkanlığı aracılığıyla yapılan tebligatın vergi dairelerinin bağlı olduğu vergi dairesi başkanlığı ya da defterdarlık tarafından doğrudan yurt dışı temsilciliklere gönderilmesine imkân veren düzenlemeler yapılmaktadır.

İlan tebligat koşullarının oluştuğu durumda bu tebligattan muhataplarının daha hızlı ve kolay bir şekilde haberdar olabilmelerini temin etmek üzere ilgili vergi dairesinde ilan edilen hususların Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesinde yayımlanması öngörülmektedir. Böylece mükellefler internet siteleri üzerinden bu bilgilere her zaman ve her yerden ulaşma imkânına sahip olabileceklerdir.

Vergi dairelerindeki işlem süreçlerinin kısaltılması ve etkinliğin sağlanması için standart ve basit düzeltme işlemlerinde yetki devri yapılabilmesi ile ilgili dönemde bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılması gereken düzeltmelerin diğer vergi daireleri tarafından da yapılabilmesine izin verme ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Vergi incelemesine yönelik hükümler bağlamında, ekonomik ve ticari hayatta yaşanan gelişmelere bağlı olarak iş yeri kavramında meydana gelen değişiklikler, elektronik defter kullanan mükellef sayısındaki artış, verilerin dijital ortamda depolanması ve sunulmasına ilişkin imkânların artması ve vergi incelemesine ilişkin süreçlerin dijital ortamlar üzerinden yapılabilmesi gibi hususlar dikkate alınarak incelemenin esas itibarıyla vergi incelemesine yetkili olanların işyeri adreslerinde yapılması, mükellefin talep etmesi ve iş yerinin müsait olması halinde ise incelemenin mükellefin iş yerinde yapılması öngörülmektedir. Diğer taraftan, vergi incelemesine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi, yazı ve tutanakların elektronik olarak düzenlenmesine yönelik belirlemeleri yapmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir. Öte yandan, denetim süreçlerinin dijital ortama taşınmasının getireceği imkânlar çerçevesinde vergi incelemesine ilişkin süreçlerin etkinleştirilmesi amacıyla, hâlihazırda vergi incelemesine tabi olan mükellefle birlikte imzalanan, içeriği standart olan ve düzenlenmesi çeşitli gerekçelerle belirli bir süre alabilen incelemeye başlama tutanağı ile başlanan vergi incelemesinin, uluslararası uygulamalarla da uyumlu olacak şekilde, incelemeye başlama tutanağında yer alan tüm bilgileri içerecek şekilde düzenlenecek yazılı bildirim ile başlanmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Mükelleflerin bildirim dayalı yükümlülüklerinin hafifletilmesi amacıyla Vergi Usul Kanununda yeni bir madde ihdas edilerek mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığına yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükellefler tarafından yapılmış bildirim olarak kabul edilmesi ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Vergi Usul Kanununun kayıt, belge ve defter tutma hükümlerinde elektronik defter ve belge uygulamalarında yaşanan gelişmelerin yanı sıra kayıt dışılığı azaltan, mükelleflerin vergiye olan uyumlarını artıran ve vergisel yükümlülüklerini hafifleten düzenlemelerin yapılması amacıyla değişiklikler yapılmaktadır.

Vergi Usul Kanunu uyarınca veya Kanunun verdiği yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca kullanılma zorunluluğu getirilen belgelerin öngörülen zorunlu bilgileri taşımaması halinde bu belgeler vergi kanunları bakımından hiç düzenlenmemiş sayılmaktadır. Elektronik olarak düzenlenen belgelerde mahiyetleri ve kullanıldıkları işlemin özelliği gereği kâğıt olarak düzenlenenlerden farklı bazı bilgilerin kullanılması zorunluluk arz etmektedir. Bu zorunluluğun gereği olarak elektronik belge olarak düzenlenenler açısından da, zorunlu bilgilerin bulunmaması halinde, hiç düzenlenmemiş sayılma sonucunun sağlanmasına yönelik olarak ilgili maddede değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Vergi kanunlarında yer alan muafiyet, istisna, zarar mahsubu ve benzeri hükümlerden yararlanılması kimi durumlarda yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibraz edilmesi şartına bağlanabilmektedir. Ancak ilgili mevzuatın aradığı tüm koşullar yerine getirilmiş olmasına rağmen, yeminli mali müşavir tasdik raporunun belirlenen sürede ibraz edilmemiş olması mükelleflerin ilgili hükümlerden faydalanamamalarına sebep olmaktadır. Önerilen düzenleme ile yeminli mali müşavir raporunun belirlenen sürede ibraz edilmemesi halinde mükelleflere tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilmesi, tasdik raporunun bu süre içinde de ibraz edilmemesi halinde mükelleflerin tasdike konu haktan yararlanamaması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan yeminli mali müşavir raporunun

belirlenen ilk sürede verilmemesi durumunda mükellefler adına özel usulsüzlük cezası kesilmesi amacıyla Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinde de değişiklik yapılmaktadır. Böylece, bahse konu raporun belirlenen sürede ibraz edilmemesi halinde mükellef adına özel usulsüzlük cezası kesilecek ancak yazı ile tebliğ edilmek suretiyle raporun ibraz edilmesi için 60 günlük bir süre verilecektir.

Vergi Usul Kanununun gider pusulasını düzenleyen maddesinde değişiklik yapılarak gider pusulasının düzenleneceği azami sürenin belirlenmesinin yanı sıra gider pusulasının düzenleneceği durumlar ile gider pusulası yerine geçecek belgelerin neler olduğu hüküm altına alınmaktadır. Kayıtlı ekonomiyi teşvik etmek ve nakit kullanımının azaltılması amacıyla, vergiden muaf esnaftan yapılan mal veya hizmet alımlarının bedelinin maddede öngörülen sürede ve yine maddede sayılan kurumlar (banka, ödeme kuruluşları, PTT gibi) aracılığıyla yapılması durumunda bu kurumlar tarafından düzenlenen dekont gibi belgelerin gider pusulası yerine geçmesi öngörülmektedir. Ayrıca 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında satın alınan malların gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara iade edilmesinde, anılan Kanun uyarınca iade edilecek tutarların, yine bahse konu kurumlar aracılığıyla iade edilmesi halinde bu kurumlarca düzenlenecek belgeler de gider pusulası yerine geçecektir.

Elektronik defter uygulamasında kullanılan elektronik defter beratı ile elektronik muhasebe fişine ilişkin tanımlar Kanun metnine eklenirken, elektronik ortamda düzenlenen kayıt, defter ve belgelerin elektronik ortamda ibraz edilmesi ile elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilen mükelleflerin ortak, yönetici ve çalışanlarının Kanunun vergi mahremiyeti hükümlerine tabi olması sağlanmaktadır.

Vergi Usul Kanununun iktisadi kıymetlerin değerlemesine yönelik hükümlerinde uygulamada ortaya çıkan tereddüt ve ihtilafların giderilmesinin yanı sıra uluslararası muhasebe uygulamaları ile yakınsamasının sağlanmasına yönelik değişikliklerin yapılması öngörülmektedir.

Vergi Usul Kanunu uygulamasında menkul kıymetlerin değerlemesinde kullanılan alış bedeli, bir yandan değerlendirme ölçüleri arasına eklenmekte diğer yandan alış bedelinin tanımı Kanuna dercedilmektedir. Söz konusu Kanun gereğince gayrimenkuller, gayrimenkul gibi değerlendirilen kıymetler ile emtia gibi iktisadi kıymetlerin değerlemesinde kullanılan maliyet bedelinin tanımı, maliyet bedeline dahil olan unsurların sayılması suretiyle belirlenmektedir.

1983 ila 2003 yılları arasında uygulanan ve enflasyon düzeltmesi uygulamasına geçilmesi nedeniyle yürürlükten kaldırılan yeniden değerlendirme uygulamasının, enflasyon düzeltmesi koşullarının oluşmadığı dönemlerde mükelleflerin tercihlerine bağlı olarak uygulanmasını temin üzere Kanunda değişiklik yapılmaktadır.

Diğer taraftan amortisman uygulamasına ilişkin olarak 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesinde iki önemli değişiklik yapılmaktadır. Bunlardan ilki mükelleflerin aktiflerine yeni kaydedecekleri iktisadi kıymetleri için, bu kıymetlerin aktifte kaldığı süre kadar gün esasına göre amortisman hesaplamasına imkân vermektedir. Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları binek otomobilleri hariç olmak üzere, işletmelere ait binek otomobiller için bu yöntem kullanılmayacak olup, bunlar için mevcut uygulama (kıst esaslı) devam edecektir. İkinci değişiklik ise, mükelleflerin, Hazine ve Maliye Bakanlığının iktisadi kıymetler için tespit ve ilan ettiği faydalı ömürlerden kısa olmamak, bu sürenin iki katını ve her halükarda elli yılı aşmamak üzere, amortisman süresini, her yıl için aynı nispet olmak kaydıyla, serbestçe belirlemelerine izin vermektedir.

Vergi Usul Kanununun şüpheli alacakları düzenleyen 323 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişiklik ile bir yandan yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede olan 3 bin Türk lirasını aşmayan küçük alacakların şüpheli alacak sayılacağı hükme bağlanırken, diğer yandan işletme defteri tutan mükelleflerin de bu uygulamadan yararlanabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde halihazırda da uygulanmakta olan yenileme fonu uygulamasında, maddeye ilişkin olarak verilen yargı kararları da dikkate alınarak düzenleme yapılmaktadır. Buna göre 3 yıllık sürenin hesaplanmasında bugüne kadar kabul edilen yaklaşımdan, mükellef lehine olacak şekilde, vazgeçilmektedir. Ayrıca söz konusu fonda yer alan tutarın, maddede belirtilen esaslar dâhilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymet için ayrılacak amortismanlara mahsup edileceği belirtilmektedir. Söz konusu düzenlemelere uygun olarak amortisman tabi mallara ilişkin olarak alınacak sigorta tazminatına yönelik hükümleri ihtiva eden 329 uncu maddede de değişiklik yapılmaktadır.

Vergi Usul Kanununun ceza ve uzlaşma müesseselerine yönelik hükümlerinde de önemli değişiklikler yapılmaktadır.

Bu kapsamda, tekrerrü uygulamasına yönelik olarak fiil ile ceza arasında bulunması gereken orantılılık ilkesinin sağlanması amacıyla, vergi ziyayı cezasında cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren beşinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar, usulsüzlükte cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren ikinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar tekrar ceza kesilmesi durumunda, artırım tutarı kesinleşen cezadan fazla olmamak üzere, vergi ziyayı cezasının yüzde elli, usulsüzlük cezasının yüzde yirmibeş oranında artırılmak suretiyle uygulanması sağlanmaktadır.

Vergi Usul Kanununun usulsüzlükleri düzenleyen 352 nci maddesinde yapılan değişiklikle, söz konusu Kanunun mükerrer 242 nci maddesi çerçevesinde uygulanmakta olan elektronik kayıt ve defter uygulamalarında, kayıt nizamına ilişkin düzenlemelere uyulmaması halinde kesilecek cezanın kâğıt ortamındaki ceza ile aynı olacak şekilde belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Özel usulsüzlükleri düzenleyen maddede ise Vergi Usul Kanununun gerek gider pusulasına ilişkin hükümleri içeren 234 üncü maddesi gerekse mükerrer 227 nci maddesinde yapılan değişikliklere bağlı olarak değişiklik yapılmasının yanı sıra, uygulamada ihtilaflara sebep olan belge basımı ile ilgili bildirim görevini süresinde yerine getirmeyen matbaa işletmecilerine kesilecek ceza konusunda mükellef lehine düzenleme yapılarak belirlenen sürenin sonundan itibaren 30 gün içinde yapılan bildirimlere indirimli olarak ceza uygulanması imkânı getirilmektedir.

Vergi Usul Kanununun pişmanlık ve ıslah hükümlerini düzenleyen 371 inci maddesinde yapılan değişiklikle, mükellef hakkında yapılmakta olan vergi incelemesinin ya da yapılan takdire sevk işleminin ilgili olduğu vergi türünden farklı vergi türü için pişmanlık talepli beyanname verilebilmesi mümkün hale getirilmektedir. Değişik neticesinde mükellefler, haklarında yürütülmekte olan vergi incelemesi ile ilgili vergi türlerinden farklı vergi türleri için pişmanlıkla beyanname verebileceklerdir.

Vergisel ihtilafların azaltılması ve vergiye uyumun artırılmasını temin etmek amacıyla 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları uzlaşma ve tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına alınmakta, bu değişikliğe bağlı olarak Vergi Usul Kanununun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde de değişiklik yapılarak, üzerinde uzlaşılan bu cezaların da Kanunun ilgili maddesinde düzenlenen sürede ödenmesi durumunda üzerinde uzlaşılan cezanın %25'inin indirilmesi sağlanmaktadır. Diğer taraftan 5.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için ise Kanunun 376 ncı maddesindeki indirim oranının %50 artırımlı olarak uygulanabilmesi temin edilmektedir.

Vergi Usul Kanununa 2018 yılında eklenen geçici 30 uncu maddeye eklenen bir fıkra fıkranın yürürlüğe girdiği tarih ile 31/12/2023 tarihleri arasında maddede yer alan hükümler kapsamında iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle amortisman hesaplanabilmesi temin edilmektedir.

Vergi Usul Kanununa yeni eklenen hükümlerle, ülkemizin taraf olduğu çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının “Karşılıklı Anlaşma Usulü” maddesi ile anlaşmaya taraf devletlerce anlaşmanın yorumlanmasından ve uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümlenmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu maddede, anlaşmaya taraf devletlerden birinde mukim olanların, taraf devletlerden biri veya her ikisinde kendilerine yapılan vergisel işlemlerin, ilgili anlaşma hükümlerine uygun olmadığı veya olmayacağı sonucuna varmaları durumunda, bu işlemlerin düzeltilmesine yönelik genel kurallar yer almaktadır.

Yapılan düzenleme ile karşılıklı anlaşma usulüne başvuru süresi ve karşılıklı anlaşma usulü sürecinin iç mevzuatımızda yer alan zaman aşımı sürelerine ve dava açma sürecine etkisi belirlenmekte, ayrıca mevzuatımızdaki uzlaşma ve tahsilat süreçleri ile karşılıklı anlaşma usulü arasındaki ilişki açıklanmaktadır. Böylece karşılıklı anlaşma usulünün daha etkin hale getirilerek anlaşma kaynaklı sorunların hızlı, etkili ve bu alandaki uluslararası standartlar ile uygulamalara uygun şekilde çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle, Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişikliklere uygun olarak söz konusu Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler katma değer vergisinden istisna edilmektedir.

1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda yapılması öngörülen değişikliklerle, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları damga vergisi uygulamasında resmi daire kapsamına alınmakta, ayrıca sermaye piyasası araçlarının ihracına konu teminatlara ilişkin kâğıtlar ile genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin olarak ilgili idare ile bağışlayanlar arasında düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisna edilmektedir.

6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerle bir yandan, sağlığa zararlı tütün mamulleri ile mücadelede etkinliğin artırılması ile otomotiv sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesini temin etmek amaçlanırken, diğer yandan da ATV (All Terrain Vehicle/her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (Utility Task Vehicle/çok amaçlı hizmet aracı) isimli araç tiplerinin söz konusu Kanun karşısındaki durumları netleştirilmekte ve motor silindir hacmine ve özel tüketim vergisi matrahına göre farklı oranlarda vergilendirilen motorlu karavanlarda vergilendirmeye esas tek bir oran belirlenmektedir.

19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesinde yapılan değişiklikle varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnası sürekli hale getirilmekte, söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna ise kaldırılmaktadır.

13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda yapılması öngörülen değişiklikler ile de kurumların sermaye artırımını yaparak sermaye yapılarını güçlendirmeleri teşvik edilmekte, yatırım harcamaları dolayısıyla hak kazanılan yatırıma katkı tutarlarının bazı vergi borçlarından mahsup edilmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, 193 sayılı Kanunun 47 ve 48 inci maddelerinde yazılı şartları topluca haiz olup basit usulde vergilendirilen ve 51 inci maddede sayılan basit usulden faydalanamayacaklar arasında yer almayan mükelleflerin ticari kazançları, gelir vergisinden istisna edilmektedir. İstisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi halinde de bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Madde 2- Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak, ülkemizde de, elektronik iletişim araçları aracılığıyla sağlanan iletişim hızla yaygınlaşmaktadır. Bu araçların başında kamuoyunda sosyal medya olarak da bilinen ve internet ortamında faaliyet gösteren sosyal paylaşım ağları gelmektedir. Günümüz dünyasında, geleneksel kitle iletişim araçlarından farklı olarak, sosyal medya kullanımı hızla genişleyen bir etki alanı yaratmaktadır. Kişi, kurum ve kuruluşlar da arzuladıkları hedef kitlelere sosyal paylaşım ağları aracılığıyla ulaşmakta ve mesajlarını bu yolla iletebilmektedir. Bu minvalde, her geçen gün artan kullanıcı sayısı bu platformlar günlük hayatın bir parçası haline gelmektedir.

Bu gelişmelerin doğal sonucu olarak, internet ortamındaki sosyal paylaşım ağları ile gerek sosyal amaçlı kullanılan gerekse günlük hayatı kolaylaştıran ve akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için geliştirilen uygulamalar, bazı kişiler tarafından kazanç kaynağı haline gelmektedir.

Bu kapsamda, sosyal içerik üreticileri olarak tanımlanan kişiler sosyal paylaşım ağları üzerinden; reklam gelirleri, sponsorluk ve satış gelirleri, bağışlar, hediyeler, bahşişler, ücretli abonelik gelirleri gibi çeşitli şekillerde kazanç elde edebilmektedirler.

Öte yandan; günümüzde hemen hemen her sektörde kullanılan mobil uygulamaların satış ve paylaşımlarının yapıldığı elektronik uygulama paylaşım ve satış platformlarından da ücretli uygulama satış geliri, reklam geliri, uygulama içi satış geliri, sponsorluk geliri, ücretli abonelik geliri gibi çeşitli şekillerde gelir elde edilebilmektedir.

193 sayılı Kanunun mevcut hükümleri itibarıyla, söz konusu kazançların ticari kazanç kapsamında vergilendirilmesi ve beyanı gerekmektedir.

Günümüzde hemen hemen her yaştan, her meslek grubundan, farklı eğitim düzeylerinde olan birçok kişinin bu platformları aktif olarak kullanmakta olduğu hususu dikkate alındığında, bu faaliyetlerden cüzi sayılacak gelir elde edenlerin de ticari kazanç kapsamında vergilendirilmesinin bir sonucu olarak; beyanname verme, defter tutma, bildirimde bulunma, vesika düzenleme gibi mevcut vergi kanunları itibarıyla çeşitli yükümlülüklerle tabi olduğu ve bu durumun da uygulamada bazı sorunlara yol açtığı görülmektedir.

Bu bağlamda; ekonomik ve sosyal yapının değişmesine paralel olarak vergilendirmede verimlilik, etkinlik ve güvenliğin sağlanması, bu alanlarda faaliyet gösterenlerin elde edecekleri kazançlar üzerinden alınacak vergilerin daha basit, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını sağlamak için sosyal içerik üreticilerinin sosyal paylaşım ağları üzerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin, elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan mükelleflerin bu kazançlarının gelir vergisinden istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu istisnadan faydalanılabilmesi için mükelleflerin Türkiye’de kurulu bankalarda bir hesap açtırmaları ve faaliyete ilişkin tüm hasılatlarını münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil etmeleri şart olup, madde hükmü gereği bankalar bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan tutar üzerinden belirli bir oran üzerinden tevkifat yapacaklardır.

Dolayısıyla bir takvim yılı içerisinde bu kapsamda elde ettiği kazançları toplamı belirlenen sınırı aşmayan mükelleflerin hasılatları üzerinden tevkif suretiyle ödenen vergiler nihai vergi olacak, ayrıca bu kazançları için yıllık beyanname verilmeyecek veya diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Madde kapsamında elde edilen kazançları belirlenen sınırı aşan mükellefler ile faaliyete ilişkin tüm hasılatlarını ikinci fıkrada belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenler bu istisnadan faydalanamayacak olup, bu kazançların tamamı 193 sayılı Kanunun ticari kazançla ilişkin hükümleri çerçevesinde genel esaslara göre vergilendirilecektir. Bu durumda, madde hükmü uyarınca kesilen vergiler, beyanname üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilebilecektir.

Öte yandan, yapılan düzenlemeyle söz konusu faaliyetlere ilişkin kazancın belirli bir kısmı gelir vergisinden istisna edilse de bu faaliyetlerin ticari faaliyet niteliği değişmemektedir. Bu minvalde, madde kapsamına giren ticari kazanç mükelleflerinin ücret, kira gibi 94 üncü madde kapsamında yapacakları ödemelerin bulunması durumunda tevkifat yapmakla yükümlü tutulmamaları amaçlanmaktadır.

Son olarak maddenin son fıkrasıyla, maddede yer alan tevkifat oranını her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sınıfa kadar indirmek ve bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etme konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Madde 3- Tarım sektörünün geliştirilmesi ve desteklenmesi, bu sektördeki verimliliğin artırılması, doğal ve biyolojik kaynakların korunması ile tarım sektöründeki refah düzeyinin yükseltilmesi amacıyla, 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi kapsamındaki esaslar dâhilinde üreticilere (çiftçilere) çeşitli destekleme ödemeleri yapılmaktadır. Öte yandan; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu başta olmak üzere diğer Kanunlarda çiftçilere yönelik çeşitli destek hükümleri bulunmaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesinde, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların 94 üncü madde hükmüne istinaden hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, aynı Kanunun 56 ncı maddesinde ise çiftçilere yapılan her türlü prim, risturn ve diğer şekillerdeki destekleme ödemelerinin çiftçilerin hasılatı sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan bu düzenlemeyle, tarım sektörü ve çiftçilerimizin desteklenmesi için yapılan destek ödemeleri gelir vergisinden istisna edilmekte ve bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaması amaçlanmaktadır.

Madde 4- Maddede yapılan değişiklikle birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işleri üzerinden gelir elde eden mükelleflerin verecekleri yıllık gelir vergisi beyannamelelerini, işlerin ikmal edildiği takvim yılını takip eden yılın Şubat ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar vermeleri amaçlanmaktadır.

Madde 5- Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının, gelir vergisi istisnası kapsamına alınması nedeniyle, söz konusu kazancın vergi tarhına esas alınacağı yönündeki mevcut hüküm madde metninden çıkarılmaktadır.

Madde 6- Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının, gelir vergisi istisnası kapsamına alınması ve bu kazançları için yıllık gelir vergisi beyannameleleri verilmeyecek olması nedeniyle, gelir vergisi beyannamelelerinde bildirilecek gelirlerden indirimi öngörülen engellilik indirimi ve yıllık kazanç indirimine ilişkin mevcut hükümler madde metninden çıkarılmaktadır.

Madde 7- Yapılan düzenlemeyle, bir takvim yılında elde edilen gelirlerin Şubat ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar yıllık gelir vergisi beyannameleleri ile beyan edilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının gelir vergisi istisnası kapsamına alınması nedeniyle, bu mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyannameleleri vermelerini düzenleyen hüküm madde metninden çıkarılmaktadır.

Madde 8- Çiftçilere yapılan destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna edilmesi nedeniyle, söz konusu ödemelerden tevkifat yapılmasına ilişkin hüküm madde metninden çıkarılmaktadır.

Bu minvalde, “Doğrudan Gelir Desteği” ve “Alternatif Ürün Ödemeleri” de istisna kapsamına alındığından bu madde ile Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinin (d) alt bendi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 9- Yapılan düzenlemeyle, yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisinin Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenmesi öngörülmektedir.

Madde 10- 193 sayılı Kanununun mükerrer 120 nci maddesinde; gerçek usulde gelir vergisine tabi ticarî kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabının cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere ilgili hesap döneminin altışar aylık olarak belirlenen dönem kazançları üzerinden geçici vergi ödemeleri gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr maddenin ikinci fıkrasında yer alan yetkiye istinaden geçici vergi dönemleri üçer aylık dönemler şeklinde tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, geçici vergi ödemek zorunda olan mükelleflerin bu kazançları; üç, altı, dokuz ve on iki aylık dönemler halinde beyan edilmektedir.

Madde kapsamında yapılan düzenlemeyle cari vergilendirme döneminin ilk dokuz ayı, üçer aylık dönemler itibarıyla geçici vergi dönemleri olarak belirlenmektedir. Buna göre, cari vergilendirme dönemi içerisindeki üç, altı ve dokuz aylık periyodlar üçer aylık dönemler itibarıyla geçici vergi dönemleri kabul edilmektedir. İlgili takvim yılı veya hesap döneminin son üç aylık dönemi ise geçici vergi dönemi kapsamında sayılmayacak, madde kapsamındaki mükellefler tarafından bu dönem için geçici vergi beyanamesi verilmeyecektir.

Ayrıca, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının, gelir vergisi istisnası kapsamına alınması nedeniyle, bu mükelleflerin geçici vergi beyanamesi verme yükümlülüğü bulunmadığına ilişkin mevcut hüküm madde metninden çıkarılmaktadır.

Madde 11- Yapılan düzenlemeyle vergiye uyumlu mükelleflere vergi indiriminin düzenlendiği maddenin ikinci fıkrasının ikinci bendinde değişiklik yapılmakta, indirimden yararlanma koşulu olan indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki iki yılda haklarında tarhiyat yapılmamış olması koşulu, yapılan tarhiyatların kesinleşmesine bağlanmaktadır. Dolayısıyla maddede belirtilen süre içerisinde haklarında tarhiyat yapılmış olmakla birlikte tarhiyatın kesinleşmemiş olması halinde de mükelleflerin anılan indirimden yararlanabilmeleri amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, söz konusu süre içerisinde kesinleşen tarhiyatın birinci fıkrada belirlenen indirim tutar sınırının %1 inden az olması durumunda da indirimden yararlanma şartları ihlal edilmiş sayılmayacaktır. Örneğin 2021 yılında verilecek beyannameler için bu tutar 1.500.000 TL olarak belirlenmiştir. 1/1/2022 tarihinden itibaren verilecek beyannameler için bu sınırın 1.750.000 TL olarak belirlenmesi durumunda 2019, 2020 ve 2021 yıllarında yapıp kesinleşen tarhiyatın 17.500 TL yi geçmemesi durumunda indirim şartı ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

Ayrıca, indirimden yararlanmak için ilk aşamada ilgili yıllar itibarıyla kesinleşmiş tarhiyat olmaması kuralı getirildiği için, yapılan tarhiyatın indirimden yararlanıldıktan sonra kesinleşmesi durumunda yararlanılan indirimin mükelleften geri alınmasına ilişkin hüküm madde metninden çıkarılmaktadır.

Diğer taraftan, maddeyle mezkûr bentteki vergi indiriminden yararlanılabilmesi için beyana tabi vergi türleri itibarıyla kesinleşmiş bir tarhiyat bulunmaması koşulunda da değişiklik yapılmakta, ikmalen, re’sen veya idarece yapılmış ve kesinleşmiş bir tarhiyat bulunmaması koşulu vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla sınırlandırılmaktadır. Dolayısıyla kesinleşmiş tarhiyat bulunmaması kuralı maddenin beşinci fıkrasında tanımlanan vergi beyannameleriyle sınırlanmakta olup örneğin damga vergisi beyanamesi bu beyannameler arasında sayılmadığından damga vergisi beyanamesinin verilmemesi veya eksik beyanda bulunulması nedeniyle yapıp kesinleşen tarhiyatlar tutarına bakılmaksızın indirim şartının ihlali sayılmayacaktır.

Madde 12- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle, fiziki ortamdan bağımsız olarak elektronik ortamda vergi dairesinin kurulması, vergi dairelerinin diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlenmesi suretiyle mükelleflere hızlı ve etkin hizmet verilebilmesinin sağlanması, vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda kurulan vergi daireleri tarafından da yerine getirilmesini temin edecek düzenlemeler yapma konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Madde 13- Maddeyle, Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanın yanı sıra hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticilerinin de bu görev ve sıfatları nedeniyle mükellefin ve mükellefle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine veya mesleklerine müteallik olmak üzere öğrendikleri sırları veya gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa edememeleri ve kendilerinin veya üçüncü şahısların nef'ine kullanamamalarını temin etmek üzere bu kişiler de 213 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamına alınmaktadır.

Madde 14- Maddeyle, yabancı memleketlerde bulunanların kendilerine yapılacak tebligattan daha hızlı bir şekilde haberdar olmasının sağlanması ve tebligat sürecinin etkinleştirilmesi amacıyla, yabancı memleketlerde bulunan Türk vatandaşlarına yapılacak tebligatta hangi usullerin izleneceği ile vergi dairelerinin yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evraklarının, Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmeksizin, vergi dairesi başkanlıkları, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde defterdarlıklar tarafından doğrudan yurtdışı temsilciliklerine gönderilmesine ilişkin hükümler 213 sayılı Kanunun 97 nci maddesine eklenmektedir.

Madde 15- 213 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, teknolojiye meydana gelen değişime bağlı olarak basılı yayının yerini dijital alana bırakmasının getirdiği avantajların vergi süreçlerinde de kullanılması ve ilan yoluyla yapılan tebligatlarda, bu tebligatlardaki etkinliğin artırılması ve muhataplarının tebliğe konu hususlardan hızlı bir şekilde haberdar olabilmelerinin sağlanması amacıyla, tebliğin konusu her biri için ayrı ayrı olmak üzere maddede yer alan tutardan fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde, ilan yazısının Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesi üzerinden de duyurulmasına imkân verilmesinin yanı sıra maddede yer alan tutarı on katına kadar artırma, yarısına kadar indirme, duyurunun kapsamı, şekli, zamanı ve süresi ile maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Madde 16- Vergi daireleri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin artmasına bağlı olarak vergi dairesi müdürlerinin iş yükü de ağırlaşmaktadır. Vergi dairesi müdürleri, bu işlemlerden bir kısmında astlarına yetki devredebilirken, bir kısmında ise yetki devri yapılamamaktadır. Diğer taraftan, kısa zaman dilimlerinde yapılan adres değişikliğine bağlı olarak mükelleflerin bağlı oldukları vergi dairelerinde değişiklikler olmakta ve değişiklik öncesi dönemlere ilişkin olarak bir önceki vergi dairesi nezdinde işlem yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu hususların meydana getirdiği sorunların çözülmesi ve mükellef memnuniyeti ile hizmet kalitesinin artırılması amaçlarıyla, 213 sayılı Kanunun 120 nci maddesinde değişiklik yapılarak standart ve hata yapma olasılığının az olduğu düzeltme işlemlerinde (mükerrer ödmeden kaynaklanan, düşük tutarlı olan vb. düzeltme işlemlerinde) yetki devri yapılabilmesi ile ilgili dönemde bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılması gereken düzeltmelerin diğer vergi daireleri tarafından da yapılabilmesine izin verme ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Gelir İdaresi Başkanlığına yetki verilmektedir.

Madde 17- Ticari faaliyetlerin icrasında değişen iş yeri kavramı, vergi incelemesine taraf olan mükelleflerin büyük çoğunluğunun elektronik defter ve belge kullanması, dijital olarak veri depolama olanaklarının çeşitlenmiş olması, incelemelerin daha çok teknolojik ekipmanlar kullanılmak suretiyle yapılması, inceleme süreçlerinin dijital ortama taşınması gibi gelişmeler uzaktan incelemeyi mümkün hale getirmektedir. İncelemenin uzaktan yapılabilmesi mükelleflere hem kolaylık hem de zaman tasarrufu sağlayacaktır. Yapılan değişiklik ile kamusal denetim faaliyetlerinin etkin, verimli ve hızlı bir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Madde 18- İncelemelere, mükellef ile birlikte imzalanan incelemeye başlama tutanağının düzenlenmesiyle başlanılmakta olup tutanağın imzalanması tarafların irade ve öznel koşullarından kaynaklanan nedenlerle gecikebilmektedir. Bu gecikme, kamusal faaliyetlerde olduğu kadar, mükelleflerin ticari ve mali iş ve işlemlerinde de aksamalara yol açabilmektedir. Bu değişiklik ile kamusal denetim faaliyetlerinin etkin ve verimli biçimde icrası, mükellef hukukunun gecikmeksizin tesis edilmesi, dijital vergi denetim sisteminin geliştirilmesi ve vergi iade incelemeleri dâhil olmak üzere inceleme sürelerinin kısaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca yapılan değişiklik ile uluslararası uygulamalara uygun bir yöntem olan “yazılı bildirim” ile incelemeye başlanarak kamusal denetim süreci hızlandırılacaktır.

Madde 19- 213 sayılı Kanuna eklenen maddeyle, bürokrasinin azaltılması, kamu hizmetlerinin hızlı, kaliteli, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesi amaçlarıyla mükelleflerin mezkûr Kanun uyarınca bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığına yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükellefler tarafından yapılmış bildirim olarak kabul etmeye, bu şekilde kabul edilecek bildirimleri mükellefiyet grubu, faaliyet konusu, vergi türü, iş yeri türü, gelir unsuru ve şirket türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak tespit etmeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Madde 20- 213 sayılı Kanuna eklenen maddeyle, fiziki ortamda tutulan defterlerde bulunan tasdik zorunluluğuna benzer şekilde, Hazine ve Maliye Bakanlığının Ticaret Bakanlığı ile müştereken veya kendisi tarafından belirlediği usul, esas ve süreler dahilinde söz konusu defterler için berat alınması veya defterlerin onaylanmasının bu Kanun uygulamasında tasdik hükmünde sayılması, berat alınması ve onay işlemlerinde belirlenen usul, esas ve sürelerle uyulmaması halinde ise defterlerin tasdik ettirilmemiş sayılması öngörülmektedir.

Madde 21- Dijital alanda meydana gelen gelişmelerin sonucu olarak kâğıt olarak düzenlenen belgelerin çok büyük kısmı elektronik ortamda düzenlenebilmektedir. Elektronikleşmenin getirdiği imkânlar çerçevesinde farklı sektörlerdeki farklı uygulamalara ilişkin olarak elektronik belgelerde bulunması gereken bilgiler de farklılık gösterebilmektedir. Söz konusu bilgilere, bu belgelerde yer verilmesinin temin edilmesi ve aksi durumda Kanunun ilgili maddelerinde yer alan müeyyidelerin uygulanabilmesini sağlayabilmek için maddeyle, 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesinde değişiklik yapılarak, mezkûr Kanun uygulamasında mükelleflere kullanma mecburiyeti getirilen belgelerin, öngörülen zorunlu bilgileri taşımaması halinde bu belgelerin vergi kanunları bakımından hiç düzenlenmemiş sayılması uygulaması kapsamına elektronik belge olarak düzenlenmesi gereken belgeler de dâhil edilmektedir.

Madde 22- 213 sayılı Kanunun mükerrer 227 nci maddesinde yapılan değişiklikle, yararlanılması yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibrazı şartına bağlanan muafiyet, istisna, zarar mahsubu ve benzeri konularda, tasdik raporunun ilgili mevzuat ve mezkûr maddenin üçüncü fıkrasındaki süre içerisinde ibraz edilmemesi durumunda, mükellefe tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilmesi ve bu süre içinde verilmesi halinde tasdik raporunun zamanında verilmiş sayılması sağlanmaktadır.

Madde 23- 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hüküm altına alınmış olup, söz konusu kayıtların ise esas itibarıyla aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda gider pusulası da bahse konu belgeler arasında yer almakla birlikte, Kanunun 234 üncü maddesi uygulamasına ilişkin olarak uygulamada mükellefler nezdinde bahse konu belgenin düzenlenmesi gereken durumlar hakkında yaşanan tereddütlerin giderilmesini teminen mezkûr maddenin yeniden düzenlenmesi ihtiyacı hâsıl olmuştur.

213 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, gider pusulasının düzenlenme zorunluluğunun bulunduğu durumlara açıklık getirilmesinin yanı sıra belgenin düzenlenme süresi de açık bir şekilde ifade edilmektedir.

Ayrıca, maddenin mevcut metninde yer alan hükümler, uygulamada bugüne kadar tecrübe edilen hususlar çerçevesinde gözden geçirilmiş ve bazı durumlarda gider pusulası yerine kabul edilebilecek belgelere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda maddede öngörülen hallerde banka, ödeme kuruluşu ve PTT tarafından düzenlenen belgeler (dekont, alındı vb.) ile bu Kanun uygulamasında belge düzenleme yükümlülüğü bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının tabi oldukları diğer ilgili mevzuat dahilinde düzenledikleri belgeler gider pusulası yerine kabul edilmekte ve bu hallerde mükellefler tarafından ayrıca gider pusulası düzenlenmemesi sağlanmaktadır.

Madde 24- Maddeyle 213 sayılı Kanunun mükerrer 242 nci maddesinde değişiklik yapılarak, elektronik defter beratı ve elektronik muhasebe fişine ilişkin tanımların madde metnine eklenmesinin yanı sıra defter ve belgelerin elektronik ortamda ibraz edilebilmesi temin edilmektedir.

Diğer taraftan vergi mahremiyetine ilişkin hükümlerin elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilen mükelleflerin ortak, yönetici ve çalışanları hakkında da uygulanması sağlanmaktadır.

Madde 25- Maddeyle, Hazine ve Maliye Bakanlığına, tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanmasının yanı sıra mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçları ile ibraz edilmesi hususunda da izin verme ya da zorunluluk getirme konusunda yetki verilmektedir.

Madde 26- 213 sayılı Kanunun 279 uncu maddesinde; hisse senetleri ile fon portföyünün en az %51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgelerinin alış bedeliyle, bunlar dışında kalan ancak borsa rayıcı olmayan veya borsa rayıcının muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılan her türlü menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle bulunan tutarla, borsa rayıcı bulunmayan, getirişi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibarıyla hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetlerin alış bedeliyle, değerlendirileceği belirtilmiş olmakla birlikte, Kanunun 261 inci maddesinde değerlendirme ölçüleri arasında alış bedeline yer verilmemiştir. Bu kapsamda maddeyle alış bedeli, değerlendirme ölçüleri arasında eklenmektedir.

Madde 27- 213 sayılı Kanunun üçüncü kitabında bir kısım iktisadi kıymetin (gayrimenkul, demirbaş, emtia gibi) değerlendirilmesinde değerlendirme ölçüsü olarak “maliyet bedeli” dikkate alınmaktadır. Maliyet bedelinin tanımının aynı Kanunun 262 nci maddesinde yapılmasının yanı sıra, muhtelif maddelerde iktisadi kıymetler itibarıyla maliyet bedeli kapsamına girecek unsurlar sınırlı olarak sayılmış, bazı maddelerde bir belirleme yapılmamış, bazılarında ise mükellefe gider yazma veya maliyete ilave etme konusunda seçimlik hak tanınmıştır. Ayrıca, ikincil mevzuata ilişkin muhtelif düzenlemelerde de bu konuda açıklamalar yapılmıştır.

213 sayılı Kanunun 262 nci maddesine eklenen fıkralarla, söz konusu dağınıklık giderilmekte, maliyet bedeline girmesi zorunlu olan ve olmayan unsurlar kapsamlı ve tadadı olarak sayılmak suretiyle kanuna dercedilmektedir. Uygulamada tereddütlere neden olan, maliyet bedeline zorunlu veya ihtiyari olarak dâhil edilmesi öngörülen giderler sayılmak suretiyle maliyet bedelinin nelerden oluştuğunun açıklığa kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Madde 28- Yapılan değişiklikle, 213 sayılı Kanunun 261 inci maddesine değerlendirme ölçüsü olarak eklenen “alış bedeli”nin tanımı ve kapsamı belirlenmek suretiyle mevcut durumdaki belirsizlik giderilmekte olup, alış bedeli olarak dikkate alınacak tutarın ne olduğu açık bir şekilde ifade edilmek suretiyle uygulamada yaşanan tereddütlerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 29- Bu Kanunla 213 sayılı Kanunun 262 nci maddesinde yapılan değişikliğe istinaden Kanunun 270 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 30- Bu Kanunla 213 sayılı Kanunun 262 nci maddesinde yapılan değişikliğe istinaden Kanunun 273 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 31- 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesine eklenen (Ç) fıkrası ile kolektif, adı komandit ve adı şirketler dâhil olmak üzere tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine (söz konusu maddenin (A) fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında bahse konu fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan şartlara bakılmaksızın enflasyon düzeltmesi yapanlar ile kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilenler hariç), söz konusu maddenin (A) fıkrasında yer alan enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla, bilançolarına dahil bulunan amortisman tabi iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilenler hariç) ve bunlar üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları mezkûr maddede belirtilen şartlar doğrultusunda yeniden değerleyebilme imkânı getirilmektedir.

Madde 32- Bu Kanunla 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesine eklenen dördüncü fıkrâ hükümleriyle uyumlaştırmanın sağlanmasını teminen maddede değişiklik yapılmaktadır.

Madde 33- Bu Kanunla 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesine eklenen üçüncü fıkrâ hükümleriyle uyumlaştırmanın sağlanmasını teminen maddede değişiklik yapılmaktadır.

Madde 34- 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesinde yapılan değişiklikle amortismanın süre bakımından uygulamasına yönelik usullere yenileri eklenmektedir.

Bu kapsamda yapılan düzenlemeler neticesinde;

- Maddenin ikinci fıkrası kapsamında olanlar hariç olmak üzere, işletme aktifine yeni kaydedilecek amortisman tabi iktisadi kıymetler için aktifte girme tarihinden itibaren günlük esasa göre amortisman ayrılabilmesi bir seçimlik imkân olarak mükelleflere tanınmaktadır. Bu durumda, faydalı ömür süresinin gün olarak hesaplanmasında, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yıl olarak tespit ve ilan edilen faydalı ömür süreleri üçyüzaltmışbeş ile çarpılmak suretiyle belirlenecektir.

- Mükelleflere; Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen faydalı ömür süresinin iki katını ve elli yılı aşmamak, her yıl için aynı nispet uygulanması şartıyla, daha uzun faydalı ömürler dikkate alınarak amortisman sürelerini uzatabilme hususunda serbesti tanınmaktadır. Örneğin halihazırda jeneratörler 10 yılda amorti edilmekte olup yapılacak düzenlemeyle amortisman süresi 20 yıla kadar uzatılabilecektir. Bu durumda her yıl %5 amortisman oranı dikkate alınacak ve bu şekilde belirlenen amortisman süresi ve oranı, izleyen yıllarda değiştirilemeyecektir.

- Yıl veya gün esasına göre amortisman ayırabilme serbestisi tanınan iktisadi kıymetler bakımından, söz konusu yöntemlerden biri ile amortisman hesaplanmasına başlandıktan sonra, hesaplama şekli değiştirilemeyecektir.

Diğer taraftan, maddenin uygulama usul ve esaslarını belirleme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Madde 35- Maddeyle, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük olan alacaklara ilişkin azami bir tutar belirlenerek, bu konudaki belirsizlik giderilmektedir. Diğer taraftan şüpheli alacak hükümlerinin işletme hesabı esasında defter tutan mükellefler açısından da uygulanabilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 36- Bu madde ile 213 sayılı Kanunun 328 inci maddesinde yapılan değişiklikle, esas itibarıyla, mevcut uygulamadaki tereddütlü hususlar giderilmektedir.

Bu kapsamda, amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı için niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa, satış neticesinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki oluşan kârın, bilanço esasına göre defter tutanlar tarafından, satışın yapıldığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabileceği hüküm altına alınarak, bu kârın geçici hesapta tutulacağı süre konusundaki tereddüt mükellef lehine giderilmektedir.

Pasifte geçici bir hesapta tutulan kârın, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edileceği belirtilerek yeni alınacak iktisadi kıymetlerin sayısında sınır olmadığı vurgulanmaktadır.

Geçici hesapta tutulan kârın, satışı yapılan iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilir tutarından fazla olması durumunda, bu fazlalığın satışın yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına ekleneceği hususu netleştirilmektedir.

Madde 37- Bu madde ile 213 sayılı Kanunun 329 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, esas itibarıyla, 328 nci maddede yapılan değişiklikler de dikkate alınarak, mevcut uygulamadaki tereddütlü hususlar giderilmektedir.

Bu kapsamda, yangın, deprem, sel, su basması gibi afetler yüzünden tamamen veya kısmen ziyaa uğrayan amortisman tabi iktisadi kıymetler için alınan sigorta tazminatı ile ziyaa uğrayan amortisman tabi iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı için niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa, tazminat fazlasının, bilanço esasına göre defter tutan mükellef tarafından, tazminat alındığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabileceği hüküm altına alınarak tazminat fazlasının geçici hesapta tutulacağı süre konusundaki tereddüt mükellef lehine olacak şekilde giderilmektedir.

Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminatın, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edileceği belirtilerek yeni alınacak iktisadi kıymetlerin sayısında sınır olmadığı vurgulanmaktadır.

Geçici hesapta tutulan tazminatın, tamamen veya kısmen zarar gören iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilir tutarından fazla olması durumunda, bu fazlalığın tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına ekleneceği hususu netleştirilmektedir.

Madde 38- Maddeyle, uygulamada tecrübe edilen hususlar ve yargı kararlarının yanı sıra fiil ile bu fiile uygulanacak ceza arasında orantılılık bulunması gerektiğine yönelik genel ceza hukuku ilkesi de dikkate alınarak 213 sayılı Kanunun 339 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, madde gereğince yapılacak artırım tutarının kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yükseğinden) fazla olamayacağı temin edilmektedir. Bir başka ifadeyle, kesinleşen bir cezadan sonra maddede yer alan süreler içerisinde yeniden ceza kesilmesi durumunda, madde gereğince bu ceza üzerine eklenecek olan artırım tutarı, kesinleşen cezadan fazla olmamak üzere, kesilen cezanın yüzde ellisi olacaktır.

Madde 39- Maddeyle, 213 sayılı Kanunun usulsüzlük cezalarını düzenleyen 352 nci maddesinde değişiklik yapılarak, kâğıt ortamında yapılan/tutulan kayıt ve defterlere yönelik olarak kayıt nizamına ilişkin hükümlere uyulmaması durumunda kesilecek cezalar ile söz konusu Kanunun mükerrer 242 nci maddesinde yer alan yetki kapsamında uygulanmakta olan elektronik kayıt ve defter uygulamalarındaki kayıt nizamına uyulmaması fiillerine uygulanacak cezaların aynı mahiyette olması ve bu fiillere karşılık olarak birinci derece usulsüzlük cezası kesilmesi temin edilerek, uygulamada yaşanan tereddütler giderilmektedir.

Madde 40- Maddeyle, gider pusulasının hiç düzenlenmemiş sayıldığı durumlara bağlı olarak özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi temin edilmektedir.

Ayrıca, uygulamada ortaya çıkan belirsizliklerin giderilmesi ve bildirim yükümlülüğüne olan uyumun artırılması amacıyla belge basımı ile ilgili bildirim yükümlülüğüne yönelik ceza hükmünde mükellef lehine değişiklik yapılmaktadır.

Diğer taraftan yapılan değişiklikle, Kanunun mükerrer 227 nci maddesi uyarınca tasdik kapsamına alınan konulara ilişkin olarak ibraz edilmesi gereken yeminli mali müşavir tasdik raporunun aynı maddenin üçüncü fıkrasında belirlenen sürede ibraz edilmemesi durumunda, ibraz yükümlülüğünü yerine getirmeyen mükellef adına özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi için maddeye yeni bir bent eklenmektedir.

Madde 41- Maddeyle, 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin başlığı değiştirilmekte, ayrıca Kanunun mükerrer 242 nci maddesinde yer alan yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından getirilen yükümlülükler uyulmaması durumunda kesilecek cezaya ilişkin belirsizlik giderilmektedir.

Madde 42- Maddeyle, 213 sayılı Kanunun “pişmanlık ve ıslah” başlıklı 371 inci maddesinde, mükelleflerin vergiye uyumlarının artırılması amacıyla değişiklik yapılarak, devam etmekte olan vergi incelemesinin ilgili olduğu vergi türünden ve takdir komisyonuna sevk edilen olayın ilgili olduğu vergi türünden farklı vergi türü için madde hükmünün uygulanabilmesi temin edilmektedir. Değişiklikle mükelleflerin, haklarında yapılmakta olan vergi incelemesi ya da yapılan takdire sevk işlemine ilişkin vergi türünden farklı vergi türü için pişmanlıkla beyanname verebilmesi mümkün hale gelmektedir.

Madde 43- Maddeyle, 213 sayılı Kanunun 376 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan indirim, uzlaşma ve tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına alınan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için de uygulanabilmesini temin etmek amacıyla söz konusu maddede değişiklik yapılmaktadır.

Madde 44- Maddeyle, ihtilafların azaltılması ve vergisel süreçlerde etkinliğin artırılması amacıyla 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin olarak uzlaşma talep edilebilmesi ve söz konusu tutarı aşmayan usulsüzlük cezaları içinse 213 sayılı Kanunun 376 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan indirim oranının %50 artırımı olarak uygulanması sağlanmaktadır. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınacaktır.

Madde 45- Maddeyle, ihtilafların azaltılması ve vergisel süreçlerde etkinliğin artırılması amacıyla 213 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinde değişiklik yapılarak, 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına alınmaktadır. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınacaktır.

Madde 46- Bu maddede, mükelleflerin, usulüne uygun yürürlüğe konulmuş bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine aykırı olarak vergilendirildiği veya bu şekilde vergilendirileceğine ilişkin kuvvetli emareler bulunduğu iddiasıyla anlaşmanın “Karşılıklı Anlaşma Usulü” hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığına veya çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine bağlı olarak diğer ülke yetkili makamlarına da başvurabileceği açıklanmaktadır.

Maddede ayrıca vergilendirmenin matrah veya vergi farkları itibarıyla bölünebildiği durumlarda çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması kapsamındaki bölümüne isabet eden kısmı için başvuru yapılabileceği düzenlenmektedir.

Bu maddeye göre, başvuru, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında öngörülen süre ve usulde yapılacaktır. Diğer taraftan, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında süre bulunmadığında veya iç mevzuat hükümlerine atıf yapıldığında başvurunun, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine aykırı olduğu iddia edilen bir vergilendirme işleminden mükellefin ilk haberdar olduğu tarihten itibaren üç yıl içerisinde yapılması gerektiği açıklanmaktadır. Ancak her halükârda başvuru süresinin; ihbarnamenin tebliğ edildiği, ihtirazi kayıtla verilen beyannamede verginin tahakkuk ettiği, vergi kesintisi yapıldığı durumda ise kesintinin yapıldığı tarihten itibaren çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında öngörülen sürenin bitiminde, böyle bir süre yoksa üç yıl tamamlanınca sona ereceği açıklanmaktadır.

Madde 47- Bu madde ile mükellefin karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun; başvuru kapsamında tarh ve tebliğ edilen vergi ve cezalar ile ihtirazi kayıtla verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye dava açma süresini durdurduğu açıklanmaktadır.

Maddenin devamında ise karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun reddedilmesi veya karşılıklı anlaşma usulü sürecinde çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasına taraf devletlerin yetkili makamları arasında anlaşmaya varılamaması durumunda, bu durumun mükellefe bir yazı ile tebliğ edileceği ve mükellefin sonucun tebliğ edildiği tarihten itibaren kalan dava açma süresi içerisinde vergi mahkemesi nezdinde dava açabileceği, dava açma süresi on beş günden az kalmış ise bu sürenin yazının tebliğ tarihinden itibaren on beş güne uzayacağı düzenlenmektedir.

Madde 48- Bu madde ile Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer Akit Devletin yetkili makamı arasında varılan anlaşma sonucunun mükellefe yazı ile tebliğ edileceği; mükellefin yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde kararı kabul edip etmediğini Gelir İdaresi Başkanlığına bildireceği, bu süre içinde bildirimde bulunmadığı takdirde, anlaşmayı kabul etmemiş sayılacağı açıklanmaktadır. Anlaşma sonucunun kabul edilmediği veya kabul edilmemiş sayıldığı durumlarda, otuz günlük sürenin bitiminden itibaren vergi mahkemesinde dava açma süresinin yeniden işlemeye başlayacağı hüküm altına alınmaktadır. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu sürenin on beş güne uzayacağı düzenlenmektedir.

Maddenin devamında, mükellefin anlaşma sonucunu kabul etmesi durumunda anlaşma üzerine tahakkuk eden vergilere 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında gecikme faizinin verginin kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren, mükellefin karşılıklı anlaşma sonucunu kabul ettiğini bildirdiği tarihe kadar geçen süre için uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Karşılıklı anlaşmanın vaki olduğu durumda üzerinde anlaşılan hususlar ve anlaşma uyarınca düzeltilen vergi ve cezalar hakkında dava açılmayacağı, hiçbir mercie şikâyetle bulunulamayacağı ve varılan anlaşmanın 213 sayılı Kanundaki uzlaşma ve ceza indirimi düzenlemelerine etkisi açıklanmaktadır. Yapılan düzeltme sonucu vergi ve cezaların ödeme süresi ile bu süre içinde ödenen vergi cezaları için yapılacak indirim belirlenmektedir.

Madde 49- Mükellefin karşılıklı anlaşma usulüne başvurmadan önce dava açması durumunda mahkemenin inceleme yapmayacağı, inceleme yapar ve karar verirse, karşılıklı anlaşma başvurusuna ilişkin sonucun dikkate alınacağı ve anlaşma sonucunun idare tarafından yargı mercilerine bildirileceği, karşılıklı anlaşmanın vaki olmaması halinde, durdurulmuş olan davanın görülmesine devam olunacağı düzenlenmektedir. Karşılıklı anlaşma başvurusundan önce verilen mahkeme kararlarına bu hükmün uygulanmayacağı tabiidir.

Mükellefin, karşılıklı anlaşma usulü başvurusundan önce uzlaşmaya başvurduğu durumda uzlaşmanın erteleneceği veya mükellefin talebi ile anlaşma sonucunu beklemeden uzlaşılabilirliği, bu durumda ise mükellefin karşılıklı anlaşma usulü talebinden vazgeçmiş sayılacağı ve uzlaşmanın vaki olduğu durumlarda diğer akit devlette düzeltme yapılması talebi hariç tekrar karşılıklı anlaşma usulüne başvurulamayacağı düzenlenmektedir. Diğer taraftan, uzlaşmanın vaki olmadığı durumlarda tekrar karşılıklı anlaşma usulüne başvurulmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde 50- Gelir İdaresi Başkanlığına yapılan karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun, başvuruya konu vergi ve cezalar için, başvuru tarihi itibarıyla 213 sayılı Kanunda yazılı zamanaşımı sürelerini durdurduğuna ilişkin açıklama yapılmaktadır. Maddenin devamında, başvuruya konu talebin reddi, diğer Akit Devletin yetkili makamı ile anlaşmaya varılamaması, mükellef tarafından anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumlarında, duran zamanaşımının, hangi tarihten itibaren kaldığı yerden işlemeye devam edeceği düzenlenmektedir.

Karşılıklı anlaşma sonucuna göre düzeltme yapılmasının gerekmesi durumunda, anlaşma sonucunun 213 sayılı Kanunda yer alan zamanaşımı hükümlerine bakılmaksızın uygulanacağı ancak anlaşma sonucunun uygulanması için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında bir süre öngörülmüş ise bu sürenin dikkate alınacağı düzenlenmektedir.

Mükellefin, karşılıklı anlaşmanın sonucunu kabul ettiği durumlar hariç olmak üzere, sürecin herhangi bir aşamasında başvurusunu geri çekebileceği, bu durumda duran zamanaşımının kaldığı yerden işlemeye devam edeceği 213 sayılı Kanunun diğer hükümleri kapsamındaki başvuru haklarının saklı kalacağı açıklanmaktadır.

Maddenin devamında, karşılıklı anlaşma usulüne başvurulmasının tahakkuk eden vergi ve cezaların tahsilatını durdurmayacağı düzenlenmektedir.

Madde ile karşılıklı anlaşma usulü hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Madde 51- 213 sayılı Kanunun geçici 30 uncu maddesine eklenen fıkrayla, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil), aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen kapsam ve şartlar dâhilinde iktisap edilen yeni makine ve teçhizatlar için uygulanacak amortisman oran ve sürelerinin, maddenin önceki uygulamasına benzer şekilde, Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 315 inci maddesine göre tespit ve ilan edilen faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 52- Bu Kanunla 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesine eklenen (Ç) fıkrası uyarınca yeniden değerlendirme yapacak mükelleflerin istemeleri halinde ilk kez yeniden değerlendirme yapacakları hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerini maddede yer alan kapsam, şart ve hükümlere uymak koşuluyla yeniden değerleyebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

Madde 53- Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının (YİKOB), 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uygulamasında resmi daire kapsamına alınması sağlanmaktadır.

Madde 54- Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünde yapılan düzenlemelerle,

- Teminatlı sermaye piyasası araçlarının ihracında işlem maliyetlerinin azaltılmasını teminen, Sermaye Piyasası Kanununun 31/B maddesi kapsamında teminat yöneticisinin taraf oldukları dahil olmak üzere sermaye piyasası araçlarının ihracına konu teminatlara ilişkin olarak düzenlenen makbuz ve kâğıtlara damga vergisi istisnası sağlanmaktadır.

Bilindiği üzere, sermaye piyasalarından uzun vadeli ve uygun koşullarla finansman sağlama yollarından birisi de borçlanma aracı ihracıdır. Borçlanma araçlarının teminat verilerek ihraç edilmesi durumunda borçlanma maliyetlerinde önemli oranda avantaj sağlanabilmekte, yatırımcıların alacakları teminatla güvence altına alınabilmektedir. Ayrıca, Sermaye Piyasası Kanununda 2020 yılında yapılan değişiklikle sermaye piyasalarımıza teminat yöneticisi ve teminatlı borçlanma aracı ihracı müessesesi getirildiği dikkate alındığında, düzenleme bu müesseselerin etkinliğini de artırmış olacaktır.

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yazılı genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin olarak ilgili idare ile bağışlayanlar arasında düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnası sağlanmakta, bağış yapanların damga vergisi yükü kaldırılmaktadır.

Madde 55- Yapılan düzenlemeyle, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler katma değer vergisinden istisna edilmektedir.

Madde 56- Madde ile, sağlığa zararlı tütün mamulleri ile mücadelede etkinliğin artırılması ile otomotiv sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesini teminen günün sosyal, ekonomik ve mali ihtiyaçlarına göre hızlı ve esnek karar alınabilmesi için 4760 sayılı Kanunla Cumhurbaşkanına tanınan yetki değiştirilmektedir.

Madde 57- ATV (All Terrain Vehicle/her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (Utility Task Vehicle/çok amaçlı hizmet aracı) isimli araç tipleri, fiziksel ve teknik özelliklerine göre gümrük tarife cetvelinin 87.01, 87.03 ve 87.04 tarife pozisyonlarında yer alabilmektedir. Madde ile, farklı G.T.İ.P. numaralarında beyan edilen söz konusu taşıtların, 4760 sayılı Kanunun kapsamı dışına çıkarılmasının önüne geçilerek aynı orandan vergilendirilmeleri sağlanmaktadır.

Ayrıca madde ile, 87.03 G.T.İ.P. numarası altında motor silindir hacmine ve özel tüketim vergisi matrahına göre farklı oranlarda vergilendirilen motorlu karavanlarda vergilendirmeye esas tek bir oran belirlenmektedir.

Madde 58- Yapılan düzenleme ile varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnası sürekli hale getirilmekte, söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna kaldırılmaktadır.

Madde 59- Nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi müessesesiyle şirketlerin sermaye yapısı güçlendirilmekte ve özkaynakla finansman teşvik edilmekte olup bu düzenlemeyle ülkemize yabancı sermaye/yurtdışından kaynak girişinin artırılması amaçlanmaktadır.

Madde 60- Yapılan düzenlemeyle kurumlar vergisi beyan sürelerinde düzenlemeye gidilerek, kurumlar vergisi beyannamesinin hesap döneminin kapandığı ayın üçüncü ayın birinci gününden yirmibeşinci günü akşamına beyan edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 61- Yapılan düzenlemeyle kurumlar vergisi beyan sürelerinde düzenlemeye gidilerek, beyannamenin dördüncü ay yerine üçüncü ayda verilmesi öngörülmektedir.

Madde 62- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun mevcut 32/A maddesinde yer alan indirimli kurumlar vergisinde, mükellefler yatırım teşvik belgesi kapsamında yapmış oldukları yatırımlar nedeniyle hak kazandıkları yatırıma katkı tutarlarını, gerek yatırımdan gerekse yatırım döneminde diğer faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerine indirimli oranda kurumlar vergisi uygulamak suretiyle kullanabilmektedirler.

Bu düzenlemeyle, yatırım teşvik belgesi bazında yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın %10'luk kısmı, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar talep edilmesi şartıyla, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç olmak üzere tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle kullanılabilir. Böylece, yapılan yatırım harcamaları nedeniyle hak kazanılan yatırıma katkı tutarlarının mükellefe geri dönüşü hızlandırılmakta ve yatırımcıya sağlanan destek artırılmaktadır. Düzenleme vergi iadesi olmadığından, getirilen terkin sistemi, terkine konu vergilerin hukuken tahsil edilmiş şekilde yorumlanmasını, bir başka anlatımla mükelleflerin bu vergileri ödediğinin kabul edilmesini gerektirmektedir.

Yatırımcılar tarafından bu kapsamda yapılan yatırım harcamaları nedeniyle hak kazanılan yatırıma katkı tutarının en fazla %10'luk kısmı bu düzenleme çerçevesinde ÖTV ve KDV hariç diğer vergi borçlarından terkin edilebilecektir. Bu tutar ile birlikte bu tutarın bir katı, vazeçilen yatırıma katkı tutarı olarak toplam yatırıma katkı tutarından düşülecektir. Yatırımın bütünü itibarıyla terkin talep edilebilecek toplam tutarın hesabında ise, mükellefin ilgili yatırım teşvik belgesi kapsamındaki toplam yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın % 10'unun aşılması mümkün olmayacaktır.

Düzenleme, gerek mevcut gerekse yeni alınacak yatırım teşvik belgeleri kapsamında 1/1/2022 tarihinden itibaren yapılacak yatırım harcamalarına uygulanmak üzere yürürlüğe girecek olup 1/1/2022 tarihinden önce yapılan yatırım harcamaları nedeniyle hak kazanılan ancak kazanç yetersizliği nedeniyle henüz kullanılmamış yatırıma katkı tutarları bu kapsamda değildir.

Madde 63- Yürürlük maddesidir.

Madde 64- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

8/10/2021

Esas No: 2/3854

Karar No: 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3854 esas numaralı, “*Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*” Komisyonumuzun 5/10/2021 ve 6/10/2021 tarihlerinde yaptığı 1 inci ve 2 nci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR ile 49 milletvekili tarafından 01/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3854 esas numaralı '*Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*' Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 5/10/2021 ve 6/10/2021 tarihlerinde yaptığı 1 inci ve 2 nci birleşimlerinde 2/3854 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Vergi Denetim Kurulu, Vergi Konseyi, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/3854 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/3854 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Basit usulde vergilendirilen küçük esnafın ticari kazançlarının gelir vergisinden istisna tutulmasına,

- Sosyal medya üzerinden elde edilen gelirler toplamı, gelir vergisi tarifesinin dördüncü diliminde yer alan tutarı aşmayan mükelleflerin, bu kazançlarının gelir vergisinden istisna edilmesi, bu kazançları için ayrıca yıllık beyanname verilmemesi ve bankalar tarafından ilgili hesaplara uygulanan stopajın nihai vergileme olmasına, elde edilen kazançları belirlenen sınırı aşan mükellefler ile faaliyete ilişkin tüm hasılatlarını belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenlerin bu istisnadan faydalanamamasına ve bu kazançların tamamının ticari kazançla ilişkin hükümler çerçevesinde genel esaslara göre vergilendirilmesine,

- Tarım sektörünün ve çiftçilerin desteklenmesi için yapılan destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna tutulmasına ve bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmamasına,

- Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işleri üzerinden gelir elde eden mükelleflerin verecekleri yıllık gelir vergisi beyannamelerini, işlerin ikmal edildiği takvim yılını takip eden yılın Şubat ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar vermelerine,

- Yıllık gelir vergisi beyanname verme ve vergilerin ödeme süresinin bir ay öne çekilmesine, yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisinin Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenmesine ve son geçici vergilendirme döneminin kaldırılmasına,

- Vergiye uyumlu mükelleflerin vergi indiriminden yararlanma koşulu olan indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki iki yılda haklarında tarhiyat yapılmamış olması koşulunun yapılan tarhiyatların kesinleşmesine bağlanmasına,

- Fiziki ortamdan bağımsız olarak elektronik ortamda vergi dairesinin kurulması, vergi dairelerinin diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlenmesi suretiyle mükelleflere hızlı ve etkin hizmet verilebilmesinin sağlanması, vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda kurulan vergi daireleri tarafından da yerine getirilmesinin temin edilebilmesi hususunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmesine,

- Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanların yanı sıra hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticilerinin de bu görev ve sıfatları nedeniyle mükellefin ve mükellefle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine veya mesleklerine müteallik olmak üzere öğrendikleri sırları veya gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa edememelerine ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanmalarının engellenmesine,

- Yabancı memleketlerde bulunan Türk vatandaşlarına yapılacak tebligatta hangi usullerin izleneceği ile vergi dairelerinin yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evraklarının, vergi dairesi başkanlıkları ile vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde defterdarlıklar tarafından doğrudan yurtdışı temsilciliklerine gönderilmesine,

- İlan yoluyla yapılan tebligatlarda tebliğin konusu, her biri için ayrı ayrı olmak üzere belirlenen tutardan fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde, ilan yazısının Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesi üzerinden de duyurulmasına imkân verilmesine,

- Mükerrer ödemedeki kaynaklanan, düşük tutarlı olan ve hata yapma olasılığının az olduğu düzeltme işlemlerinde yetki devri yapılabilmesine ve ilgili dönemde bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılması gereken düzeltmelerin diğer vergi daireleri tarafından da yapılabilmesine izin vermeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Gelir İdaresi Başkanlığına yetki verilmesine,

- Vergi incelemesine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi, yazı ve tutanakların elektronik ortamda düzenlenmesi ile defter ve belgelerin elektronik ortamda ibraz edilmesi konusunda izin verme ve zorunluluk getirme konusunda belirleme yapmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmesine,

- Vergi incelemesinin, kural olarak, incelemeye yetkililerin iş yeri adreslerinde yapılmasına, incelemeye tabi olanın talep etmesi ve iş yerinin müsait olması halinde işyerinde yapılabilmesine, inceleme başlama tutanağı yerine incelemenin konusunu ve incelemeye başlanıldığı hususunu içeren ve mükellefe tebliğ edilen bir yazı ile incelemeye başlanılmasına,

- Mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığına yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükellefler tarafından yapılmış olarak kabul edilmesine,

- Yararlanılması yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibraz şartına bağlanan muafiyet, istisna, zarar mahsubu ve benzeri konularda, tasdik raporunun ilgili süre içerisinde ibraz edilmemesi durumunda ortaya çıkan mağduriyetlerin giderilmesini temin etmek üzere, mükellefe tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilmesi ve bu süre içinde verilmesi halinde tasdik raporunun zamanında verilmiş sayılmasının sağlanmasına, belirtilen sürede ibraz edilmemesi durumunda mükellefler adına özel usulsüzlük cezası kesilmesine ancak ilave olarak verilen sürede tasdik raporunun ibraz edilmesi koşuluyla bahse konu haktan yararlanıla bilinmesine,

- Gider pusulasının düzenlenme zorunluluğunun bulunduğu durumlara ve düzenlenme süresine açıklık getirilmesine, esas itibarıyla kâğıt ortamda düzenlenmesi gereken hallerde ödemelerin banka kanalıyla yapılması durumunda dekont vb. belgelerin de gider pusulası yerine kabul edilmesine,

- Elektronik defter uygulamasında kullanılmakta olan berat ve elektronik muhasebe fişi tanımlarının kanun metnine eklenmesine; elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilenlerin ortak, yönetici ve çalışanlarının vergi mahremiyetine ilişkin hükümler kapsamına alınmasına,

- Maliyet bedeline girmesi zorunlu olan ve olmayan unsurların kapsamlı ve tadadi olarak sayılmasına ve maliyet bedelinin nelerden oluştuğunun açıklığa kavuşturulmasına,

- Hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgelerinin değerlendirme ölçüleri arasında alış bedelinin de eklenmesine,

- Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine, enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla, bilançolarına dahil bulunan amortisman tabi iktisadi kıymetlerini ve bunlar üzerinden ayrılmış olan amortismanları yeniden değerleyebilme imkânı getirilmesine,

- Mükelleflerin, aktiflere kaydedecekleri iktisadi kıymetler için gün esasına göre amortisman ayırabilmesine, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen faydalı ömür süresinden kısa ve bu sürenin iki katından ve 50 yıldan fazla olmamak üzere, iktisadi kıymetler için ayrılacak amortisman süresini serbestçe belirleyebilmesine,

- Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan, dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük olan alacaklara ilişkin azami bir tutar belirlenerek bu konudaki belirsizliklerin giderilmesine ve şüpheli alacak hükümlerinin işletme hesabı esasında defter tutan mükellefler açısından da uygulanabilmesine imkân sağlanmasına,

- Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılarak yenilenmesi ile bunlar için alınan sigorta tazminatlarına ilişkin olarak uygulanmakta olan özel fon hesabı uygulamasında, vergisel ihtilafların sona erdirilmesi ve belirsizliklerin giderilmesi amacıyla özel fona alınan tutarın kullanılabileceği 3 yıllık sürenin belirginleştirilmesine ve satılan veya tazminat alınan iktisadi kıymet tek olsa bile, fona alınan tutarın iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin amortismanı için kullanılabileceğinin açık olarak ifade edilmesine,

- Fiil ile ceza arasındaki dengenin sağlanmasının yanı sıra uygulamada yaşanan sorunlar ve yargı makamları tarafından verilen kararlar dikkate alınarak, yapılacak artırım tutarının kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yüksekinden) fazla olamayacağı temin edilmesine,

- Elektronik defter ve belge uygulamalarına ilişkin olarak; uygulamaya dahil olunmaması, getirilen yükümlülükler uyulmaması, kayıt nizamına ilişkin düzenlemelere aykırı hareket edilmesi gibi hallerde kesilmesi gereken cezalar konusundaki tereddütlerin giderilmesine,

- Mükelleflere fatura vb. belgeleri teslim eden matbaaların bu belgelere ilişkin bildirim yapmaması durumunda kesilecek cezada, yargı kararları da dikkate alınarak, mükellef lehine değişiklik (indirimli ceza uygulaması) yapılmasına, ilgili sürede ibraz edilmesi gereken yeminli mali müşavir raporunun ibraz edilmemesi durumunda, mükellefler adına özel usulsüzlük cezası kesilmesine,

- Mükelleflerin vergiye olan uyumlarının artırılması amacıyla, devam etmekte olan vergi incelemesinin ilgili olduğu ya da yapılan takdire sevk işlemine ilişkin vergi türünden farklı vergi türü için pişmanlıkla beyanname verilebilmesinin temin edilmesine,

- 5.000 TL'yi aşan usulsüzlük cezalarının tarhiyat öncesi ve tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamına alınmasına, 5.000 TL'yi aşmayan usulsüzlük cezalarının 30 gün içinde ödenmesi halinde, halen yüzde 50 olarak uygulanan indirim oranının yüzde 75 olarak uygulanmasına, vergi ziyai cezasında olduğu gibi uzlaşma neticesinde üzerinde uzlaşma sağlanan özel usulsüzlük cezalarının da uzlaşma tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesi durumunda uzlaşılan ceza tutarı üzerinden ilave yüzde 25 indirim yapılmasının temin edilmesine,

- Karşılıklı anlaşma usulüne başvuru süresi ve karşılıklı anlaşma usulü sürecinin mevzuatta yer alan zaman aşımı sürelerine ve dava açma sürecine etkisinin belirlenmesine ayrıca mevzuattaki uzlaşma ve tahsilat süreçleri ile karşılıklı anlaşma usulü arasındaki ilişkinin açıklanmasına,

- Sanayi sicil belgesini haiz mükelleflerce münhasıran imalat sanayiinde veya münhasıran Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanılmak üzere 31/12/2023 tarihine kadar iktisap edilen yeni makina ve teçhizat ile aynı süreye kadar yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve sürelerinin, normal faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilmesinin temin edilmesine,

- Yeniden değerlendirme uygulamasının ihtiyari olup, yeniden değerlendirme neticesinde ortaya çıkan değer artışının bilançonun pasifinde gösterilmesine ve işletmeden çekilmediği müddetçe vergilendirilmemesine, ilk kez yeniden değerlendirme yapılacak dönemde, iktisadi kıymetlerin değerinin yüzde 2 vergi ödemek suretiyle güncel duruma getirebilmesine,

- Genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin olarak ilgili idare ile bağış yapanlar arasında düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanmasına, Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının (YİKOB), Damga Vergisi Kanunu uygulamasında resmi daire kapsamına alınmasına,

- Sağlığa zararlı tütün mamulleri ile mücadelede etkinliğin artırılması ile otomotiv sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesini temin etmek amacıyla, günün sosyal, ekonomik ve mali ihtiyaçlarına göre hızlı ve esnek karar alınabilmesi için Cumhurbaşkanına tanınan yetkide değişiklik yapılmasına,

- Farklı tarife pozisyonlarında yer alabilen ATV ve UTV'lerin özel tüketim vergisi dışında kalmaması amacıyla II sayılı ÖTV listesinde değişiklik yapılmasına ve motor silindir hacmi ve özel tüketim vergisi matrahına göre farklı oranlarda vergilendirilen motorlu karavanlarda vergilendirmeye esas tek bir oran belirlenmesine,

- Varlık yönetim şirketlerine kuruluşlarından itibaren beş yıl süre ile uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnasının sürekli hale getirilmesine ve BSMV istisnasının kaldırılmasına,

- Şirketlerin sermaye yapısını güçlendirici düzenlemeler kapsamında, nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi düzenlemesinde sermayenin yurt dışından getirilmesi halinde ilave indirim sağlanmasına, mevcut düzenlemede yüzde 50 oranında uygulanan nakdi sermaye artırımındaki faiz indiriminin, sermayenin yurt dışından getirilmesi şartıyla yüzde 75 olarak belirlenmesine,

- Kurumlar vergisi beyannamesinin hesap dönemini takip eden üçüncü ayın (hesap dönemi takvim yılı olanlar için Mart ayı) sonuna kadar verilmesine ve tahakkuk eden verginin aynı sürede ödenmesine,

- Yatırım teşvik belgesi kapsamında yapmış oldukları yatırımları tamamlanmış olan ancak kazanç yetersizliği nedeniyle henüz kullanılamamış yatırıma katkı tutarı bulunan mükelleflerin, hak kazandıkları fakat henüz kullanamadıkları bu yatırıma katkı tutarlarının belirli bir kısmının diğer vergi borçlarına mahsup edebilmesine, yapılan yatırım harcamasına göre hak kazanılan yatırıma katkı tutarının yüzde 10'luk kısmının KDV ve ÖTV hariç diğer vergi borçlarının terkinin suretiyle kullanılmasına imkan tanınmasına; bu suretle kullanılacak tutarın bir katının ayrıca yatırıma katkı tutarından düşülmesine,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Kanun teklifi ile yapılan düzenlemeler olumlu karşılanmakla birlikte, 30 Eylül itibarıyla süresi dolan vergi affına 5 milyon 800 bine yakın mükellefin başvuru yaparak 152 milyar TL borcunu yapılandırdığı, yapılan düzenlemelerin yetersiz olduğu, yapılandırmanın başvuru süresinin yıl sonuna kadar uzatılması ve taksit ödemelerinin de 2022 yılında başlatılması gerektiği,

- Öngörülebilirlik ilkesi gereğince vergi mevzuatında sık sık değişikliğe gidilmemesi ve vergi düzenlemelerinin ekonomiyle uyumlu bir şekilde istikrar göstermesi gerektiği, değişikliğe ihtiyaç duyulması halinde reform niteliği taşıyan köklü ve kapsamlı bir düzenleme yapılması gerektiği,

- Çiftçilere yapılan tarımsal destek ödemelerinden vergi alınmasının uygun olmadığı, çiftçilerin, tarımsal destek ödemelerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmasının ötesinde başka sorunlarının da olduğu, 2021 yılı Temmuz ayı itibarıyla kamu bankalarına 111,7 milyar TL, özel bankalara 37 milyar TL, Tarım Kredi Kooperatiflerine de 11 milyar TL olmak üzere 160 milyar TL borç yükü altında olduğu, Tarım Kanununa göre bütçenin yüzde 1'i kadar çiftçilere destek verilmesi gerekirken hiçbir zaman bu orana ulaşamadığı bununla birlikte tarımsal sulamada kullanılan elektrikten alınan vergi ve fonların kaldırılması gerektiği,

- Basit usulde vergilendirilen 850 bin civarı mükellefin gelir vergisinden istisna edilmesinin olması gereken ancak eksik bir düzenleme olduğu, küçük esnafın üzerindeki vergi yükünün mümkün olduğunca azaltılması gerektiği, bu kapsamda esnafın kira stopajı sorununun da çözülmesi gerektiği, ayrıca asgari ücret ve asgari ücrete yakın miktarda ücret alanların da gelir vergisinden muaf tutularak vergide adaletin sağlanması gerektiği,

- Vergi ile ilgili düzenlemeler yapılırken vergi adaletinin gözetilmesi gerektiği, günümüzde Türkiye’de toplam servetin yarısından fazlasının nüfusun yüzde birlik kesiminin elinde bulunduğu ve servetlerine nazaran bu kesimin vergilendirilme oranlarının düşük olduğu, sosyal adaleti sağlama açısından vergi yüklerinin artırılması gerektiği,

- Sosyal içerik üreticilerinden bazılarının çok yüksek gelir elde edebildiği, ücret kazançlarında gelir vergisi artan oranlı bir şekilde yüzde 35’e ulaşırken bu kişilerin gelir vergisi ile KDV’den muaf tutularak yüzde 15 stopajla vergilendirilmesinin hakkaniyetli bir uygulama olmayacağı,

- Dördüncü geçici vergilendirme döneminin kaldırılmasının son derece isabetli olduğu, tüm geçici vergilerin kaldırılmasının daha yerinde olacağı, diğer taraftan kurumlar ve gelir vergisi beyannamesi verme süresinin bir ay öne çekilmesinin uygulamadaki bilgi belge akışına ilişkin sürelerin değişmesine ve beyannamelerin sağlıklı bir şekilde süresinde hazırlanamamasına sebebiyet verebileceği, beyanname verme sürelerinin değiştirilmemesinin yerinde olacağı,

- Asgari ücret üzerinden gelir elde edenlerin Ağustos ayından itibaren yüzde yirmilik gelir vergisi dilimine girerken bir yıldan fazla vadeli mevduat hesabından faiz geliri elde edenlerden stopaj kesintisi yapılmamasının vergide adaleti engelleyebileceği, menkul sermaye iratlarında beyan usulüne geçilerek bu gelirlerin daha yüksek oranda vergilendirilmesi gerektiği,

- Sözleşme yapıldığında sözleşmenin büyüklüğüne göre ödenmesi gereken noter harçlarının da buna paralel olarak çok yükseldiği, bu kapsamda ticaretin ve sanayinin önünde engel teşkil eden işlem vergilerinin azaltılması gerektiği,

- Tütün mamulleriyle mücadelede etkinliğin artırılması ile otomotiv sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesi amacıyla Cumhurbaşkanına tütün ürünleri ile otomobillerde ÖTV’yi üç katına kadar artırma yetkisi verilmesinin vergi ve kamu alacağının aksine kaçakçılığı ve kayıt dışılığı artırabileceği, ayrıca üç katı kadar büyük bir oranda artırma yetkisinin Cumhurbaşkanına verilmesinin vergide kanunilik ilkesini aşındıracağı,

- Vergiye gönüllü uyumu artırmak üzere vergisini zamanında ve düzenli ödeyenlere yapılan yüzde 5 indirim yetersiz olduğu ve bunun en az yüzde 10’a çıkarılması gerektiği,

- Herkesten eşit olarak alınarak kişinin gelir düzeyi, medeni durumu gibi özelliklerini hiçbir şekilde gözetmeyen dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının yüzde 70’lere ulaştığı, dolaylı vergilerin yerine dolaysız vergilerin artırılması gerektiği,

- Enflasyonla mücadelede para politikası ile maliye politikasının uyum içinde olması ve birbirini desteklemesi gerektiği, para politikasından beklenen işlevin maliye politikasına yüklenmemesi gerektiği, aksi durumda hem vergi kaybının yüksek olacağı hem de enflasyonun yüksek seyretmeye devam edeceği,

- Şartları oluşmadığı için yıllardır yapılamayan enflasyon düzeltmesi yerine yeniden değerlendirme imkânının kalıcı olarak sağlanmasının mükellefler adına olumlu ve önemli katkıları olacağı, ancak daha önceden uygulamadan kaldırılan bu düzenlemenin yeniden getirilmesinin, piyasalar tarafından enflasyonun kalıcı olacağının bir göstergesi olarak anlaşılacağı,

- Tahsil esasına dayalı olarak vergilendirilen serbest meslek erbaplarının da şüpheli alacaklara ilişkin getirilen düzenlemeden yararlanması gerektiği, çeşitli kanuni düzenlemelerden ve uygulamadaki aksaklıklardan dolayı, para tahsil edilmeden serbest meslek makbuzu kesildiği ve bundan dolayı elde edilemeyen paranın vergisinin verilmek zorunda kalındığı,

- Teklif ile genel olarak mükellefler lehine düzenlemeler yapılmakta olduğu, ihtilafı olan uygulamada sorunlarla karşılaşılan konularda düzenlemeler yapıldığı, dijital vergi dairesi, defter kayıtlarının elektronik ortamda yapılması gibi konularda düzenlemeler yapıldığı, banka dekontlarının ve PTT makbuzlarının da gider pusulası yerine geçen belge olarak kabul edilmesine imkân veren düzenlemenin çok yerinde ve günümüz şartlarını gözeten bir düzenleme olduğu,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklifin ilk imza sahibi Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Hükümetin belirlediği ekonomik reform paketi çerçevesinde ve mükelleflerin ihtiyaçları doğrultusunda gerek 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda gerekse de 213 sayılı Vergi Usul Kanununda geniş kapsamlı vergi düzenlemelerinin yapıldığı, her ne kadar bütün ihtiyaçları karşılamasa da bu Teklifte reform niteliğinde birçok yeniliğin olduğu, vatandaşlarımızın ve mükelleflerimizin ihtiyaçları doğrultusunda vergiye gönüllü uyumu artıracak, vergi ödemede bürokrasiyi azaltacak ve vergi ödemeyi kolaylaştıracak bir çok uygulamanın hayata geçirileceği,

- Çiftçilere yapılan destek ödemelerinden tevkifatın kaldırılması ile 600 milyon TL, basit usulde vergilendirilen esnafın gelir vergisinden istisna edilmesi ile 235 milyon TL vergi alınmasından vazgeçileceği, yapılan bu vergi iyileştirmelerinin yeterli olmadığını farkında olduğu, ama bu düzenlemelerin bir başlangıç niteliğinde olduğu,

- Sosyal içerik üreten kişilerin elde ettikleri gelir konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığınca yapılan teknik bir çalışma sonucunda, mevcut vergi mevzuatı çerçevesinde yapılan indirimler, gösterilen giderler vb. uygulamalar sonucunda bu kişilerin ortalama vergi yükünün yüzde 15-16 civarında olduğunun tespit edildiği, dolayısıyla Teklif ile getirilen yüzde 15 stopaj oranının bu çalışma sonucunda belirlendiği,

- Yıl içinde alınan son geçici verginin kaldırıldığı, dolayısıyla Hazine ve Maliye Bakanlığının önceki yıllara göre bu dönemde nakit sıkıntısı yaşamaması amacıyla, kurumlar ve gelir vergisi beyannamesi verme dönemlerinin 1 ay öne çekilmesine yönelik bir değişikliğin yapıldığı,

- Bir önceki dönemde yapılan kanuni düzenlemeler ile asgari ücret üzerindeki vergi yükünün yüzde 20'den yüzde 15'e düşürüldüğü, ayrıca Ağustos ayından itibaren vergi diliminin üst basamağına geçen asgari ücretlilere aradaki fark kadar Asgari Geçim İndirimi kapsamında ödeme yapılarak ücretlerde yaşanan düşüşün önüne geçildiği,

- ÖTV konusunda Cumhurbaşkanına verilen yetkinin yeni bir konu olmadığı, daha önceki dönemlerde Bakanlar Kuruluna verilen bu yetkinin, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi gereği Cumhurbaşkanına verildiği, ancak bu konudaki kararları Cumhurbaşkanının aslında tek başına dağıtım idarelerden gelen talep üzerine Cumhurbaşkanı kabinesinde görüşüldükten sonra verdiği, ayrıca taşıtlar konusunda verilen yetkinin mükellefler lehine olduğu, Cumhurbaşkanının ÖTV matrahlarını artırarak, taşıtlardan alınan ÖTV tutarlarının düşürülmesini sağladığı,

- Covid-19 pandemisinin etkisi ve global arz sıkıntısı nedeniyle günümüzde yaşanan enflasyon gerçeği dikkate alındığında, enflasyonun vergi mükellefleri üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için daha önce yürürlükten kaldırılan yeniden değerlendirme uygulamasının tekrar uygulamaya konulmasına yönelik mükelleflerden yoğun bir talep geldiği, bu kapsamda uygulamanın bir ihtiyaca binaen tekrar hayata geçirileceği,

- Şüpheli alacaklar açısından getirilen düzenlemenin, vergi tekniği açısından sadece tahakkuk esasına göre vergilendirilen mükellefler için getirildiği, serbest meslek erbabı gibi tahsil esasına göre vergilendirilen mükellefler için bunun uygulanabilirliğinin zor olduğu, bu sorunun çözümü için daha detaylı bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır. Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 1, 2, 3 ve 4

Teklifin çerçeve 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 5

Teklifin çerçeve 5 inci maddesi; basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının gelir vergisi istisnası kapsamına alınması nedeniyle söz konusu kazancın vergi tarhına esas alınacağı ve vergilendirileceğine ilişkin hükümlerin madde metninden çıkarılması amacıyla, 193 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Bu usulde vergilendirilenler,” ibaresini “Kazançları bu usulde tespit edilenler,” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “Basit usulde vergilendirilen” ibaresini “Kazançları bu usulde tespit edilen” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “göre vergilendirileceği,” ibaresini “tabi olacağı,” şeklinde, altıncı fıkrasında yer alan “edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.” ibaresini “edilenlerin kazançları hiçbir suretle basit usulde tespit edilmez.” şeklinde değiştiren hükümlerin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 6 ila 54

Teklifin çerçeve 6 ila 54 üncü maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 55

Teklifin çerçeve 55 inci maddesi; basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının gelir vergisi istisnası kapsamına alınması nedeniyle 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “basit usulde vergilendirilen” ibaresini “kazançları basit usulde tespit edilen” şeklinde değiştiren hükmün eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 56 ila 62

Teklifin çerçeve 56 ila 62 nci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde değişiklik yaparak 1.1.2022 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihini 1.1.2023 tarihine erteleyen düzenleme Teklife yeni çerçeve 63 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 63

Teklifin yürürlüğe ilişkin 63 üncü maddesi; 64 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 64

Teklifin yürütmeye ilişkin 64 üncü maddesi; 65 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
- Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,

- Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
 - Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
 - Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
 - Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
 - Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
 - İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL,
 - Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY,
 - Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
 - Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
 - Trabzon Milletvekili Salih CORA,
 - Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Cevdet Yılmaz</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>	<i>Şirin Ünal</i>
Bingöl	İstanbul	İstanbul
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Durmuş Yılmaz</i>
Ağrı	Ankara	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Cavit Arı</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Ankara	Antalya	Aydın
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Necdet İpekyüz</i>	<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Garo Paylan</i>
Batman	Antalya	Diyarbakır
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Cemal Öztürk</i>
Bursa	Erzurum	Giresun
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Bekaroğlu</i>	<i>Emine Gülizar Emecan</i>	<i>Erol Katırcıoğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Yaşar Kırkpınar
İzmir
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Mustafa Kalaycı
Konya
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Süleyman Girgin
Muğla
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Kamil Okyay Sındır
İzmir
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Abdullatif Şener
Konya
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Salih Cora
Trabzon
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
İsmail Güneş
Uşak
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Mustafa Baki Ersoy
Kayseri
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Uğur Aydemir
Manisa
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Erhan Usta
Samsun
(Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3854) esas numaralı "Vergi Usul Kanunu ile İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ile ilgili değerlendirmelerimiz aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Kanun teklifinin gerekçesinde ve teklif metninin komisyona sunumu sırasında yapılan açıklamalarda; mükelleflerin vergiye olan uyumlarının artırılması, vergi güvenliğinin artırılması ve kayıt dışılıkla mücadelenin etkinleştirilmesi, sosyal adaletin ve rekabet ortamının güçlendirilmesi, yatırımların teşvik edilmesi, ihtilafların sonlandırılması ve vergi uygulamalarında öngörülebilirliğin sağlanması amacıyla çeşitli vergi kanunlarında değişiklikler yapılmasına ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir.

Söz konusu değişikliklerin büyük bir bölümünü gerekli bulup desteklerken, bu değişikliklerin yetersiz olduğunu, bu yasa teklifinin köklü ve yapısal değişiklikler içermediğini ve bütüncül bir felsefesinin olmadığını belirtmek istiyoruz.

Yürürlükte bulunan On Birinci Kalkınma Planında Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisinin birleştirilerek yeniden yazılacağı, Vergi Usul Kanununun gözden geçirilerek yeni baştan düzenleneceği gibi hedefler bulunmakta iken vergi kanunlarında bu tür kısmi değişikliklerle sonuç alınamayacağı düşünülmektedir.

Bugün ülkemizde adaletsiz bir vergi politikası, bunun doğurduğu adaletsiz bir gelir dağılımı bulunmaktadır

Türkiye'nin rantiyе sınıfının korunduğu, her kesimden üretенlerin cezalandırıldığı vergi politikasını acilen düzeltmesi gereği bulunduğu halde; vergi kanunlarında yapılan kısmi, yüzeysel günü birlik sonuçlara yönelik değişikliklerle sonuç alması mümkün olmadığı düşünölmektedir..

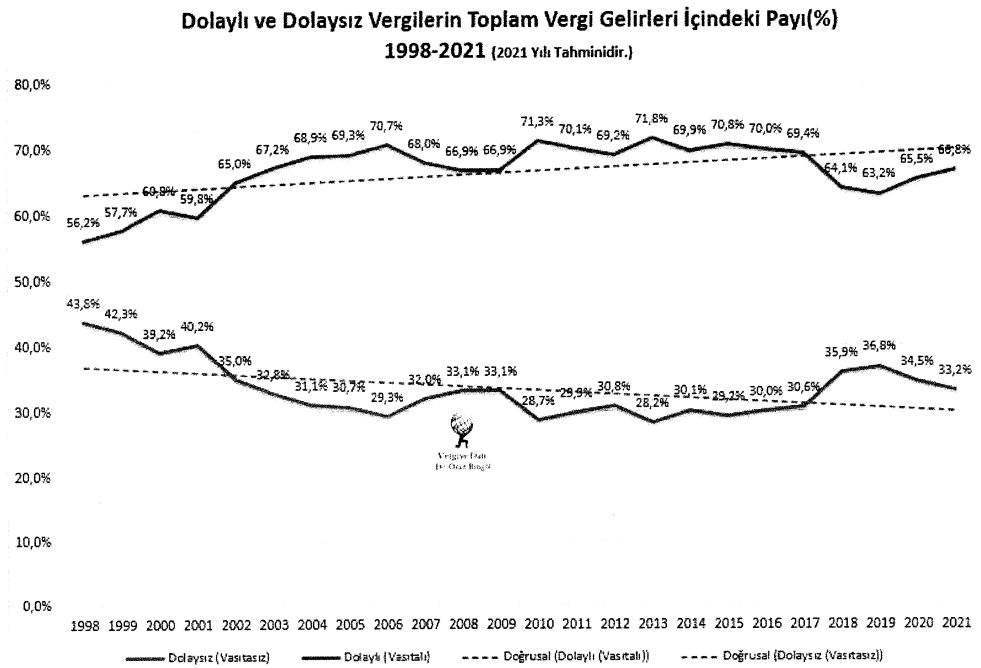
3.577 TL.'lik aylık asgari ücretin yılın ağustos ayında yüzde % 20 oranında vergilendirilme dilimine girdiği, ancak kentsel rantların vergilendirilmediği, hedefi olmayan çok sayıda muafiyet ve istisnanın yer aldığı, uluslararası vergi cennetlerine aktarılan kaynakların vergilendirilmediği, bir vergi sistemine sahip bulunmaktayız.

Türkiye'de açıkl sınırı 2.903 TL.iken açıkl sınırının da altında olan asgari ücretten vergi almanın düpedüz asgari ücretliyi açlığa mahkum etmek anlamındadır. 7-8 milyona yakın çalışanın asgari ücret düzeyinde gelir elde etmeye mahkum edildiği bir ülkede ücretler üzerinden alınan vergi ve prim yükünü hafifletmek durumundayız.

Mükellef başına yıllık 280 TL. gelir aktarımı anlamına gelen 835.488 civarında kazançları basit usulde tespit edilen esnafa vergi muafiyeti getirilmesine, sayıları 3 milyonu bulan çiftçiye yıllık 200 TL. gelir aktarımı sonucu doğuran tarımsal destekleme ödemelerinden stopajın kaldırılmasına yönelik düzenlemelere, bir vergi reformu gerçekleştiriliyor perspektifinden bakılması mümkün değildir. Bu konudaki tüm algı çalışmaları ve veri bükücülüğü söylemleri vergi sistemimizle ilgili gerçeklerin üzerini örtmemektedir.

Bu noktada ülkemizde vergi yapısının ve vergi politikalarının analizinde önemli bulunan dolaylı ve dolaysız vergi bileşimine de bakmak gerekmektedir.

Grafik: Türkiye’de Dolaylı ve Dolaysız Vergilerin Toplam Vergiler İçindeki Payları

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, sbb.gov.tr (Erişim 09.07.2021)

© Ozan Bingöl <https://vergivedair.com/>

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere 1998 yılında vergi yapımız %56,2 dolaylı, %43,8 dolaysız vergilerden oluşmakta iken, 2020 yılında dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı %66,8'e ulaşmaktadır. 1998-2020 döneminde dolaylı ve dolaysız vergi ile ilgili uzun vadeli eğilim dolaylı vergi oranlarının toplam vergiler içindeki payının

artış, dolaysız vergilerin ise azalış yönünde olduğudur. Bu durum aynı zamanda Türkiye'de vergi yapısının gittikçe adaletsiz bir veçheye dönüştüğünü göstermektedir.

Bu tespitin vergi kanunlarında yapılacak tüm çalışmalarda göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin vergi bölümündeki gerçekleşen verilere bakıldığında;

-Vergi gelirleri tahsilatının 833 Milyar TL.'ye ulaştığı,

-Ancak 2000'li yıllarda %91 civarında olan tahsilat/tahakkuk oranının 2020 yılında %77'lere kadar düşmüş olduğu, bu durumun, vergi yükünün gittikçe daha fazla dürüst mükellef ile dolaylı vergiler üzerinde kaldığını gösterdiği,

-2020 yılında tahsil edilen 158,8 milyar liralık gelir vergisinin yaklaşık 85 milyar lirasının çalışanlardan tevkif yoluyla alınan miktarlardan oluştuğu,

-Dahilde alınan KDV'den 2020 yılında 71,5 milyar lira tahsil edildiği,

-İthalde KDV tutarının 159,1 milyar TL,

-ÖTV tahsilatının ise 207,2 milyar TL'ye ulaştığı,

-2020 yılındaki toplam vergi gelir tahsilatının %24,9'unun ÖTV'den oluştuğu,

-Gelir ve kazanç üzerinden alınan vergilerin toplam gelirlere oranının %31,7 olarak gerçekleştiği,

-Sadece iki dolaylı vergi olan KDV ve ÖTV'den elde edilen toplam gelirin 2020 yılında 437,8 milyar TL ile toplam vergi gelirlerinin yaklaşık %52,6'sını oluşturduğu,

-Doğrudan vergilerin toplam vergilere oranının % 33.7'ye, dolaylı vergilerin toplam vergilere oranının ise % 66.1' re ulaştığı

anlaşılmaktadır.

2020 vergi gelirleri tablosu da kapsamlı bir vergi reformunun gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Türkiye'de yaşam kalitesinin ve üretkenliğin artırılması, kayıt dışı ekonomiyle mücadele, verginin tabana yayılması, istihdam sorununun çözümü, vergide ve gelir dağılımında adaletin sağlanabilmesi için tüm sosyal tarafların görüşünü alan, tüm

partilerle birlikte ortaklaşa kapsamlı bir vergi reformu çalışmasının acilen hayata geçirilmesi gerekmektedir.

1. Teklifinin tümünün değerlendirilmesi:

Mükelleflerin vergiye olan uyumlarının artırılması, vergi güvenliğinin artırılması ve kayıt dışılıkla mücadelenin etkinleştirilmesi, sosyal adaletin ve rekabet ortamının güçlendirilmesi, yatırımların teşvik edilmesi, amacıyla amacıyla hazırlandığı ifade edilen ve 65¹ maddelik mini bir torba kanun hüviyetinde bulunan “Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”; yaklaşık kırk aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan adına “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen sistemin tüm sakıncalarını içermesine karşın, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM’de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı tablosuna nispeten istisna teşkil edebilecek bir kanun teklifi konumunda bulunmaktadır.

Çünkü, Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 65² maddelik Kanun Teklifi; toplam 8 adet biri biriyle ilişkili vergi kanunlarında ve diğer bazı kanunların vergilendirme ile ilgili maddelerinde değişiklik yapmaktadır. Bu özelliği söz konusu kanun teklifini geçmiş dönem örneklerinden ayırmaktadır.

Manisa Milletvekili Uğur Aydemir 49 milletvekili arkadaşları tarafından hazırlanan söz konusu kanun teklifi 01.10.2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna sevk edilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 05.10.2021 günü saat 14.00’de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 01.10.2021 tarih ve Z-13922241-130.02-887116 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

¹ Söz konusu kanun teklifi 64 maddeden oluşmasına karşın, teklifin komisyondaki görüşmeleri sırasında verilen önerge ile teklif metnine Konaklama Vergisinin uygulamasının yürürlüğe girmesinin 01.01.2023 tarihinde kadar ertelenmesini öngören bir madde eklenmiştir.

² Söz konusu kanun teklifi 64 maddeden oluşmasına karşın, teklifin komisyondaki görüşmeleri sırasında verilen önerge ile teklif metnine Konaklama Vergisinin uygulamasının yürürlüğe girmesinin 01.01.2023 tarihinde kadar ertelenmesini öngören bir madde eklenmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Adalet Komisyonunda gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

TBMM İktüzüğünün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İktüzüğün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İktüzükle uygun olacaktır.

TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonunun 05.10.2021 günlü saat 14.30'da başlayan toplantısında görüşülmeye başlayan söz konusu kanun teklifi, komisyonun 05-06.10.2021 tarihlerinde yapmış bulunduğu toplantılarda yaklaşık 14 saatlik bir çalışma süreci sonunda kabul edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik “Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri” başlıklı 14’üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

5018 sayılı Kanunun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Söz konusu kanun teklifinin benzerlerinden farklı olarak düzenleyici etki analizi yapılarak hazırlanmış olduğu anlaşılmıştır. Kanun teklifinin komisyonla görüşülmesi esnasında da tüm maddelerle ilgili detaylı bilgi notu ve etki analizi komisyon üyelerinin dikkatine sunulmuştur.

Ancak söz konusu kanun teklifinin sivil toplum kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, özel sektörde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmasına sebebiyet verilmektedir.

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 65³ maddelik Kanun Teklifi; toplam 8 adet biri biriyle ilişkili vergi kanunlarında ve

³ Söz konusu kanun teklifi 64 maddeden oluşmasına karşın, teklifin komisyondaki görüşmeleri sırasında verilen önerge ile teklif metnine Konaklama Vergisinin uygulamasının yürürlüğe girmesinin 01.01.2023 tarihinde kadar ertelenmesini öngören bir madde eklenmiştir.

diğer bazı kanunların vergilendirme ile ilgili maddelerinde değişiklik yapmaktadır.

Teklif Maddesi	Kanun No.	Düzenleme Yaptığı Kanun
1	1	31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu 'na mükerrer 20'nci maddesinden sonra gelmek üzere Mükerrer Madde 20/A'nın eklenmesi.
2		193 sayılı Kanuna mükerrer 20'nci maddeden sonra gelmek Mükerrer Madde 20/B'nin eklenmesi.
3		193 sayılı Kanuna mükerrer 20'nci maddeden sonra gelmek Mükerrer Madde 20/C'nin eklenmesi.
4		193 sayılı Kanunun 42'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Mart" ibaresinin "Şubat" şeklinde değiştirilmesi.
5		193 sayılı Kanunun 46'nci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılması.
6		193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan "veya basit usulde vergilendirilen" ibaresinin madde metninden çıkarılması ve (15) numaralı bendin yürürlükten kaldırılması.
7		193 sayılı Kanunun 92'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Mart" ibaresinin "Şubat" şeklinde değiştirilmesi ve gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticarî kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar," ibaresinin madde metninden çıkarılması.
8		193 sayılı Kanunun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinin (d) alt bendinin yürürlükten kaldırılması.
9		193 sayılı Kanunun 117'nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi.
10		193 sayılı Kanunun mükerrer 120'nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi, ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması ve üçüncü fıkrasında yer alan "altı" ibaresinin "üç", beşinci fıkrasında yer alan "altışar" ibaresinin "üçer" şeklinde değiştirilmesi.
11		193 sayılı Kanunun mükerrer 121'inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendinin değiştirilmesi, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılması.
12	2	4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu 'nun 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinin değiştirilmesi.
13		213 sayılı Kanunun 5'inci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkra eklenmesi.
14		213 sayılı Kanunun 97'nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına sırasıyla cümleler eklenmesi.
15		213 sayılı Kanunun 104'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin değiştirilmesi, (3) numaralı bendinin yürürlükten kaldırılması ve maddeye fıkra eklenmesi.
16		213 sayılı Kanunun 120'nci maddesine fıkra eklenmesi.

17	213 sayılı Kanununun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "incelemeye tabi olanın iş yerinde" ibaresinin "dairede" şeklinde değiştirilmesi, ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması, üçüncü fıkrasında yer alan "Bu takdirde incelemeye" ibaresinin "İncelemeye" şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan "İncelemenin dairede yapılması halinde istenilen" ibaresinin "İstenilen" şeklinde, "daireye getirmesi" ibaresinin "ibraz etmesi" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkralar eklenmesi.
18	213 sayılı Kanununun 140'inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin değiştirilmesi, (2) numaralı bendinin yürürlükten kaldırılması, (3) numaralı bentte yer alan "Nezdinde" ibaresinin "İncelemenin iş yerinde yapılması halinde nezdinde" şeklinde değiştirilmesi ve altıncı fıkrasına "çerçevesinde," ibaresinden sonra gelmek üzere "vergi incelemesine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi, yazı, bildirim ve tutanakların elektronik ortamda düzenlenmesi ile" ibaresinin eklenmesi.
19	213 sayılı Kanuna 170'inci maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
20	213 sayılı Kanuna 226'ncı maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
21	213 sayılı Kanununun 227'nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Bu Kanuna" ibaresinin "Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, bu Kanuna" şeklinde değiştirilmesi.
22	213 sayılı Kanununun mükerrer 227'nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "tasdik raporunu zamanında ibraz etmeyen mükellefler tasdike konu hakdan yararlanamazlar." ibaresinin "tasdik raporunun zamanında ibrazı şarttır." şeklinde değiştirilmesi, fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi.
23	213 sayılı Kanununun 234'üncü maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi ve maddeye fıkralar eklenmesi.
24	213 sayılı Kanununun mükerrer 242'nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci paragrafından sonra gelmek üzere paragraflar eklenmesi, son paragrafında yer alan "tutulması ve düzenlenmesi" ibaresinin "tutulması, düzenlenmesi ve ibraz edilmesi" şeklinde ve "tutulmasına ve düzenlenmesine" ibaresinin "tutulmasına, düzenlenmesine ve ibraz edilmesine" şeklinde değiştirilmesi, son cümlesine "çalışanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilenlerin ortak, yönetici ve çalışanları" ibaresinin eklenmesi.
25	213 sayılı Kanununun mükerrer 257'nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine "ortamlarında saklanması" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya ibraz edilmesi" ibaresinin eklenmesi.

26	213 sayılı Kanununun 261'inci maddesinin birinci fıkrasına bent eklenmesi.
27	213 sayılı Kanununun 262'nci maddesine fıkralar eklenmesi.
28	213 sayılı Kanuna 268'inci maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
29	213 sayılı Kanununun 270'inci maddesinin yürürlükten kaldırılması.
30	213 sayılı Kanununun 273'üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılması.
31	213 sayılı Kanununun mükerrer 298'inci maddesinin başlığının "Enflasyon düzeltmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme:" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi.
32	213 sayılı Kanununun 315'inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan "kıymetlerini" ibaresinden sonra gelmek üzere ", bu Kanununun 320'nci maddesinin dördüncü fıkrası saklı kalmak üzere," ibaresinin eklenmesi.
33	213 sayılı Kanununun 318'inci maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmesi.
34	213 sayılı Kanununun 320'nci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkralar eklenmesi.
35	213 sayılı Kanununun 323'üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük" ibaresinin "ve 3.000 Türk lirasını aşmayan" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi.
36	213 sayılı Kanununun 328'inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarının değiştirilmesi.
37	213 sayılı Kanununun 329'uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarının değiştirilmesi ve dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılması.
38	213 sayılı Kanununun 339'uncu maddesinin değiştirilmesi.
39	213 sayılı Kanununun 352'nci maddesinin 1'inci derece usulsüzlüklerle ilgili (6) numaralı bendinde yer alan "(Madde 215 - 219)" ibaresinin "(Madde 215 - 219 ile mükerrer madde 242)" şeklinde değiştirilmesi.
40	213 sayılı Kanununun 353'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "227'nci ve 231 inci" ibaresinin "227, 231 ve 234'üncü" şeklinde değiştirilmesi, fıkranın (8) numaralı bendinin birinci cümlesinin değiştirilmesi, bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle ile fıkraya bent eklenmesi.
41	213 sayılı Kanununun mükerrer 355'inci maddesinin başlığına "107/A," ibaresinden sonra gelmek üzere "mükerrer 242," ibaresinin ve maddenin birinci fıkrasına "150," ibaresinden sonra gelmek üzere "mükerrer 242," ibaresinin eklenmesi.
42	213 sayılı Kanununun 371'inci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "her hangi bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın" ibaresinin "haber verilen olayın ilgili olduğu vergi türüne ilişkin bir vergi incelemesine başlandığı

		veya olayın ve ilgili olduğu vergi türünün” şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi.
43		213 sayılı Kanunun 376’ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “vergi ziyaı cezasının” ibaresinin “vergi cezalarının” şeklinde değiştirilmesi.
44		213 sayılı Kanunun ek 1’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “cezalarının” ibaresinden önce gelmek üzere “cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük” ibaresinin ve ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi.
45		213 sayılı Kanunun ek 11’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ile bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyaı cezalarında” ibaresinin “ve bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyaı cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında” şeklinde değiştirilmesi ve fıkraya aşağıdaki cümlelerin eklenmesi.
46		213 sayılı Kanunun ek 13’üncü maddesinden sonra gelmek üzere bölüm başlığı ile birlikte madde eklenmesi.
47		213 sayılı Kanuna ek 13’üncü maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
48		213 sayılı Kanuna ek 13’üncü maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
49		213 sayılı Kanuna ek 13’üncü maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
50		213 sayılı Kanuna ek 13’üncü maddesinden sonra gelmek üzere madde eklenmesi.
51		213 sayılı Kanunun geçici 30’uncu maddesine fıkra eklenmesi.
52		213 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
53	3	1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ’nun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına “il özel idareleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları,” ibaresinin eklenmesi.
54		488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün (36) numaralı fıkrasına, “Sermaye piyasası araçlarının ihracına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 31/B maddesi kapsamında teminat yöneticisinin taraf oldukları dahil bu ihraca konu teminatlara” ibaresi ile bölüme fıkra eklenmesi.
55	4	25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ’nun 17’nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (a) bendine “hizmetler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ aynı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler,” ibaresinin eklenmesi.
56	5	6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ’nun 12’nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan “bir katma” ibarelerinin “üç katma” şeklinde ve (c) bendinde yer alan “malların” ibaresinin

		"mallar için farklı matrah grupları oluşturmaya, malların matrah grupları, motor gücü," şeklinde değiştirilmesi.
57		4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (II) sayılı listeye satırlar eklenmesi.
58	6	19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu 'nun 143'üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "kuruluş işlemleri de dâhil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince" ibaresinin ve "her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden," ibaresinin madde metninden çıkarılması.
59	7	13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci paragrafından sonra gelmek üzere paragraf eklenmesi.
60		5520 Kanununun 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "dördüncü" ibaresinin "üçüncü" şeklinde değiştirilmesi.
61		5520 sayılı Kanununun 25'inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "dördüncü" ibaresinin "üçüncü" şeklinde değiştirilmesi.
62		5520 sayılı Kanununun 32/A maddesinin yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkra eklenmesi ve diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesi.
63	8	5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "1/1/2022" ibaresinin "1/1/2023" şeklinde değiştirilmesi
64		Yürürlük maddesi.
65		Yürütme maddesi.

65 maddeden (yürürlük ve yürütme dahil) oluşan söz konusu torba kanun teklifinin, tüm maddeleri Hazine ve Maliye Bakanlığını (Gelir İdaresi Başkanlığı) 1 maddesi de aynı zamanda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

65 maddelik Kanun teklifinde;

-Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançları, gelir vergisinden istisna edilmesi,

- Sosyal medya içerik üreticilerinin sosyal paylaşım ağları üzerinden elde ettikleri kazançlar ile mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin, elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançların vergilendirilmesi,

-Tarımsal destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna edilmesi, bu ödemelerden vergi tevkifatı yapılmaması,

-Yıllara yaygın inşaat ve onarma işlerine ilişkin beyannamenin, işin bittiği yılı izleyen mart ayı yerine şubat ayında verilmesi,

-Yıllık Gelir Vergisi beyanname verme ve taksit ödeme sürelerinde değişiklik yapılması,

-4. dönem geçici vergi beyannamesinin kaldırılması,

-Uyumlu mükellef vergi indirimi uygulamasında değişiklik yapılması,

-Hazine ve Maliye Bakanlığına; elektronik ortamda vergi dairesi kurulması konusunda yetki verilmesi,

-Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanların yanı sıra hizmet alımı yapılan kurumların ortak ve yöneticilerinin de bu görev ve sıfatları nedeniyle vergi mahremiyeti kapsamına alınması,

-Yabancı memleketlerde bulunan Türk vatandaşlarına yapılacak tebligat usulünün değiştirilmesi

-Yabancı memlekettekilere tebliğin doğrudan Vergi Dairesi Başkanlıklarınca/Defterdarlıklarca yapılmasına olanak tanınması,

-İlan yoluyla yapılan tebligatlarda gazeteye ilan verme uygulamasının kaldırılması ve ilan yoluyla tebliğin Gelir İdaresi Başkanlığı ve ilgili idarenin resmi internetten yayınlama uygulamasının getirilmesi,

-Vergi ile ilgili "düzeltme" işlemlerinde yetki devrine ve işlemlerin başka vergi daireleri tarafından da yapılabilmesine olanak sağlanması,

-Vergi incelemelerinin kural olarak mükellefin işyerinde yapılması uygulaması yerine "dairede" yapılması uygulamasının esas haline getirilmesi,

-Vergi incelemelerinin "vergi incelemesine başlama tutanağı" yerine vergi inceleme elemanı tarafından düzenlenen "vergi incelemesine başlanıldığına dair yazı" ile başlanılmasının sağlanması

-Vergi incelemelerinin elektronik ortamda da yapılmasına olanak sağlanması,

-Mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükellefler tarafından yapılmış gibi kabul edilmesinin sağlanması,

-Elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınmasının tasdik hükmünde sayılması,

-Vergi kanunları açısından kullanma mecburiyeti getirilen belgelerin, hiç düzenlenmemiş sayılması uygulaması kapsamına elektronik belge olarak düzenlenmesi gereken belgelerin de dâhil edilmesi,

-Yararlanılması yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibraz şartına bağlanan muafiyet, istisna, zarar mahsubu ve benzeri konularda, tasdik raporunun ilgili mevzuat uyarınca süre içerisinde ibraz edilmemesi durumunda, mükelleflere 60 günlük ek süre verilebilmesine olanak tanınması,

-Vergi kanunları açısından gider pusulası uygulamasının günün gereklerine göre yeniden düzenlenmesi,

-Elektronik defter beratı ve elektronik muhasebe fişine ilişkin tanımlar Vergi Usul Kanununa eklenmesi,

-Tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin elektronik ortamda da düzenlenmesi ve ibraz edilebilmesi,

-Vergi Usul Kanunundaki değerlendirme ölçüleri arasına "alış bedelinin" de eklenmesi,

-Bir değerlendirme ölçüsü olarak "maliyet bedeli" kavramına ilişkin belirsizliklerin giderilmesi, "maliyet bedelinin" bu bedel ile değerlendirilen tüm iktisadi kıymetler için yeknesak olarak uygulanmasının sağlanması,

-Bir değerlendirme ölçüsü olarak "alış bedeli"nin tanımı ve kapsamının belirlenmesi,

-Gayrimenkullerde maliyet bedeline giren giderlere ilişkin hükümlerin yürürlükten kaldırılması,

-Demirbaş eşyada maliyet bedeline giren giderlere ilişkin hükümlerin diğer maddelerde yapılan değişikliğe paralel olarak yürürlükten kaldırılması,

-Enflasyon düzeltilmesi şartlarının oluşmadığı dönemlerde tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik olarak yeniden değerlendirme uygulamasının getirilmesi,

-Vergi Usul Kanununun 315. maddesi hükmünün 320. maddede yapılan değişiklik nedeniyle revize edilmesi,

- Vergi Usul Kanununun 318. maddesi hükmünün 320. maddede yapılan değişiklik nedeniyle revize edilmesi,

-Mükelleflere gün hesabıyla amortisman ayırma ve amortisman tabi iktisadi kıymetlerin faydalı ömürlerini iki katına kadar uzatarak amortisman ayırma hakkının verilmesi,

-Şüpheli Alacak uygulamasında dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük olan” alacak kavramı yerine “3.000 TL”sınırının belirlenmesi,

-Şüpheli alacak hükümlerinin işletme hesabı esasında defter tutan mükellefler açısından da uygulanabilmesine imkân tanınması,

-Amortisman tabi malların satılması durumunda yenileme fonunun pasifte bekleme süresi, satılan iktisadi kıymet yerine alınabileceklerin miktarı, iktisap şekli yönünden değişiklik yapılması ve amortisman tabi kıymetlerin satışından elde edilen kârın yenileme fonu olarak ayrılmasına ilişkin uygulamadaki tereddütlü hususların giderilmesinin sağlanması,

-Amortisman tabi kıymetlerin afetler yüzünden ziyaa uğraması nedeniyle alınan tazminatların yenileme fonu olarak ayrılmasına ilişkin uygulamadaki tereddütlü hususların giderilmesi,

-Tekerrür hükümleri uygulamasında fiil ile fiile uygulanacak ceza arasında orantının sağlanması,

-Vergi ziyayı ve usulsüzlük cezalarında tekerrür hükümlerine ilişkin uygulamadaki tereddütlü hususların giderilmesi,

-Elektronik kayıt ve defter uygulamalarındaki kayıt nizamına uyulmaması durumunda da birinci derece usulsüzlük cezasının uygulanması,

-Gider pusulasının “hiç düzenlenmemiş sayıldığı” durumlara bağlı olarak özel usulsüzlük cezası uygulanması,

-Matbaa işletmecilerine, belge basımı ile ilgili bildirim görevini süresi içinde yerine getirmemeleri durumunda da özel usulsüzlük cezası uygulanması,

-Matbaa İşletmecilerine bildirim, sürenin bitiminden sonraki 30 gün içinde yapılması, tamamlanması veya düzeltilmesi durumunda özel usulsüzlük cezasının 1/2 oranında uygulanması,

-YMM tasdik raporlarının süresinde ibraz edilmemesi halinde özel usulsüzlük cezasının uygulanması,

-e-Defter ve e-belge başta olmak üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 242 ile mükerrer 257. Maddelerindeki yetkilere istinaden hayata geçirilen elektronik uygulamalara başvuru yapmayan ve bu uygulamaları kullanmayan mükelleflere özel usulsüzlük cezasının uygulanması,

-Devam etmekte olan vergi incelemesinin veya takdir komisyonuna sevk edilen olayın ilgili olduğu vergi türünden farklı vergi türü için mükellefe pişmanlıkla beyanname verebilmesi hususunun sağlanması,

-Uzlaşma sonucu belirlenen usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için de Vergi Usul Kanununu 376. maddesindeki indirim hükmünün uygulanması,

-5.000 TL'yi aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin olarak "*uzlaşma*" talep edilebilmesinin sağlanması,

-5.000 TL.'yi aşmayan usulsüzlük cezaları içinse Vergi Usul Kanunun 376. maddesindeki indirim oranının %50 artırımlı olarak uygulanması,

-5.000 TL'yi aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının "*tarhiyat öncesi uzlaşma*" kapsamına alınması,

-Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümlerine uygun olarak yapılacak "karşılıklı anlaşma usulü" müessesesinin Vergi Usul Kanununa eklenmesi,

-“Karşılıklı anlaşma usulü” başvurusu, “karşılıklı anlaşma usulü” başvurusu ve dava açma, “karşılıklı anlaşma usulü” başvurusunun sonuçlandırılması, “karşılıklı anlaşma usulü” başvurusu öncesi açılan davalar ve uzlaşma talebi vb hususlarda düzenlemeler yapılması,

-Münhasıran ar-ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanılmak üzere iktisap edilen yeni makina ve teçhizatlar için amortisman oranı iki kat olarak uygulanabilmesine olanak sağlanması,

-Vergi Usul Kanununda yeniden getirilen sürekli yeniden değerlendirme uygulamasının geriye yönelik uygulanmasına imkan verilmesi,(yeniden değerlendirme yapacak mükelleflerin istemeleri halinde ilk kez yeniden değerlendirme yapacakları hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerini ilgili düzenlemede yer alan kapsam, şart ve hükümlere uymak koşuluyla yeniden değerleyebilmelerine imkân sağlanması),

-Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının (YİKOB), 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uygulamasında resmi daire kapsamına alınması,

-Bazı sermaye piyasası araçlarının ihracına konu teminatlara ve hayırseverlerin yapacakları bağışlara damga vergisi istisnasının sağlanması,

-Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliği faaliyetleri gelir vergisinden istisna edilen mükelleflerin bu faaliyetlerinin de KDV'den istisna tutulmasının sağlanması,

-Tütün ürünleri ile motorlu araçlara ilişkin ÖTV uygulamasında mevcut oranları üç katına kadar artırma ve binek otomobiller için; farklı matrah grupları oluşturma ve malların matrah gruplarına ve motor gücüne göre de farklı oranlar belirleme yetkisinin verilmesi,

-ATV(All Terrain Vehicle/her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (Utility Task Vehicle/çok amaçlı hizmet aracı) isimli araç tipleri ile motorlu karavanların ÖTV uygulamasında durumlarının netleştirilmesi,

-Varlık yönetim şirketlerine, kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan; damga vergisi, harç, KKDF ve Rekabet Kurumu payı istisnasının sürekli hale getirilmesi,

-Varlık yönetim şirketlerine tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna hükmünün kaldırılması,

-Nakdi sermaye artırımında uygulanan %50 faiz indirimi hakkının, yurtdışından getirilen sermaye için %75 olarak uygulanmasının sağlanması,

-Tam ve dar mükellefler için yıllık Kurumlar Vergisi beyanname verme ve ödeme sürelerinde değişiklik yapılması,

-Yatırım harcamaları nedeniyle hak kazanılan yatırıma katkı tutarlarının mükellefe geri dönüşü hızlandırılması için yatırıma katkı tutarının % 10'luk tutarının talep edilmesi durumunda, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç olmak üzere mükellefin tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle de kullanılabilmesine olanak sağlanması,

-1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihinin 1/1/2023 tarihine ertelenmesi,

-Bazı kanun maddelerinde yapılan değişikliğin gerektirdiği uyum değişikliklerinin yapılması,

gibi yaklaşık biri birinden farklı 60'ı geçen ayrı konuda, toplam 8 ayrı Kanunda ayrıntılı değişikliklerin de yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır.

Vergi kanunlarında değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren maddelerin Plan Bütçe Komisyonunda alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temelinde dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Bu duruma ilişkin en uygun örnek ise teklifin komisyonda görüşülmesi sırasında son dakika önergesiyle teklife eklenen ve 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihinin 1/1/2023 tarihine ertelenmesini öngören 63. madde düzenlemesidir.

05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Kanunun 9 maddesiyle getirilen Konaklama Vergisinin uygulanması tüm uyarılarımıza karşın anılan kanunun 52 maddesinin 1. fıkrasının b bendi ile 01.04.2020 olarak belirlenmiştir. Bu tarih daha sonra 7226 sayılı Kanunun 51. maddesiyle 01.01.2021 tarihine, bilahare 7256 sayılı Kanunun 42.

maddesiyle 01.01.2022 tarihine ertelenmiş bulunmaktaydı. Şimdi de söz konusu tarih teklife eklenen 63. madde ile 01.01.2023 tarihine çekilmektedir.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracığı kanaatindeyiz.

2-Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz:

8 adet Kanun metninde ayrıntılı değişiklik yapan 65 maddelik yasa teklifinin bazı maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

2.1 Teklifin 1, 5, ve 6. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin bu maddeleri; basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının, gelir vergisinden istisna edilmesi istisna edilmesi ile ilgilidir.

Kanun teklifinin 1. maddesi; Gelir Vergisi Kanunu'na yeni bir madde (mükerrer 20/A) eklenmektedir. Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançları, gelir vergisinden istisna edilmektedir. İstisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi halinde de bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir. Ancak basit usule ilişkin mükellefiyet kaydı ve belge düzeni gibi diğer hususlar geçerli olmaya devam edecektir. Sadece yılsonu itibarıyla elde edilen gelir üzerinden vergi alınmayacaktır.

Teklifin 5 ve 6. maddelerinde yer alan hükümler, birinci madde ile yapılan değişikliğe uyum maddeleridir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasındaki uyarılarımız dikkate alınarak teklifin 5. maddesi verilen önergelerle bazı kelime ve ibare değişikliğine uğramıştır.

Söz konusu maddelerin komisyonda görüşmeleri sırasında, bu değişikliğin belge ve kayıt düzeni ne ölçüde olumsuz etkileyeceği, kazançları gelir vergisinden istisna edilen basit usulde vergilendirilen mükelleflerin gelir ve gider belgelerinin bağlı buldukları odalar aracılığıyla kayıt ve muhafazasının devamının getirdiği yüklerin ne

şekilde giderileceği, söz konusu değişiklik yerine Gelir Vergisi Kanununun 89. maddesinin 15. bendinde yer alan istisna tutarının artırılması yöntemiyle de basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kazançlarının gelir vergisinde istisna tutulmasının mümkün olup olmadığı, Gelir Vergisi Kanunundaki “esnaf muafılığı” müessesinin yeniden düzenlenmesi gereğinin olup olmadığı, büyükşehir yasasındaki son değişiklikler sonrasında bunların sınırlarının ve statülerinin değişmesi nedeniyle basit usulde vergilendirme ile ilgili olarak “büyükşehir kavramının” yeni baştan gözden geçirilmesi gerekip gerekmediği yönündeki sorularımıza teklif sahipleri ve ilgili bürokratlar tarafından tatmin edici ölçüde yanıt verilmemiştir.

Ayrıca bu madde değişikliğinden sonra Gelir Vergisi Kanununun 9. maddesinde yer alan “esnaf muafılığı” müessesesinin yeni baştan gözden geçirilmesi gerekmektedir. Zira esnaf muafılığı kapsamında bulunan bazı faaliyetlere ait kazançlar (örneğin 9. Maddenin 10. Numaralı bendi) tevkifat suretiyle vergilendirilirken basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kazançlarının Gelir vergisinden muaf tutulması vergi adaleti açısından da çelişki yaratmaktadır.

Bunlara ilave olarak basit usulün hududu başlıklı 50. maddenin 12 numaralı bendinde yer alan; “Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dahil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları(mücavir alanlar dahil) belediyelerin nüfusları,yörelere itibariyle veya sabit bir işyerinde faaliyette bulunup bulunmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gerekli görülenler” şeklindeki hükümlerin ve bu hükümle ilgili olarak geçmişte çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararlarının, aynı konumda bulunan esnafın açısından haksız rekabete neden olup olmadığı hususunun tespiti açısından büyükşehir yasasındaki son değişiklikler sonrasında bunların sınırlarının ve statülerinin değişmesi nedeniyle yeni baştan gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Söz konusu maddelerin komisyondaki görüşmeleri sırasında, bu düzenlemenin 835.488 mükellefi kapsadığı ve 235 Milyon TL.’lik bir vergi alımından vazgeçildiği anlaşılmaktadır. Bu mükellef başına yaklaşık yıllık 280 TL.’lik bir vergi alımından vazgeçildiği anlamına gelmektedir. Türkiye’nin yaşadığı ekonomik kriz, pandemi ve enflasyon ortamında güç koşullarda ayakta kalma mücadelesi veren, AVM ve zincir mağazalarla da rekabet etme durumunda bulunan esnaf ve sanatkarlarımız açısından söz konusu değişikliği abartılacak boyutta bir kaynak aktarımı olarak görmemekteyiz. Aslında toplumun tüm kesimleri gibi esnaf ve sanatkârlarımızın da yıllardır biriken ve

çözümüne kavuşturulması gereken pek çok sorunu bulunmaktadır. Ancak yine de bu değişikliği olumlu ve yerinde buluyoruz.

2.2 Teklifin 2 ve 55.maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleri, sosyal medya içerik üreticilerinin sosyal paylaşım ağları üzerinden elde ettikleri kazançlar ile mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin, elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançların vergilendirilmesi ile ilgilidir.

Sosyal içerik üreticileri sosyal paylaşım ağları üzerinden; reklam gelirleri, sponsorluk ve satış gelirleri, bağışlar, hediyeler, bahşişler, ücretli abonelik gelirleri gibi çeşitli şekillerde kazanç elde edebilmektedirler.

Benzer şekilde mobil uygulamaların satış ve paylaşımlarının yapıldığı elektronik uygulama paylaşım ve satış platformlarından da ücretli uygulama satış geliri, reklam geliri, uygulama içi satış geliri, sponsorluk geliri, ücretli abonelik geliri gibi çeşitli şekillerde gelir elde edilebilmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun mevcut hükümleri itibarıyla, söz konusu kazançların ticari kazanç kapsamında vergilendirilmesi ve beyanı gerekmektedir.

Bu bağlamda; teklifin 2. maddesinde yer alan hükümle; sosyal içerik üreticilerinin sosyal paylaşım ağları üzerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin, elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançları toplamı gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2021 yılı için 650.000 TL) aşmayan mükelleflerin bu kazançları gelir vergisinden istisna edilmektedir.

Söz konusu istisnadan faydalanılabilmesi için mükelleflerin bankalarda bir hesap açtırmaları ve faaliyete ilişkin tüm hasılatlarını münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil etmeleri şart olup, bankalar bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan tutar üzerinden %15 oranında tevkifat yapacaklardır.

Dolayısıyla bir takvim yılı içerisinde bu kapsamda elde ettiği kazançları toplamı belirlenen sınırı (2021 yılı için 650.000 TL) aşmayan mükelleflerin hasılatları üzerinden tevkif suretiyle ödenen vergiler nihai vergi olacak, ayrıca bu kazançları için yıllık beyanname verilmeyecek veya diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Madde kapsamında elde edilen kazançları söz konusu sınırı aşan mükellefler ile faaliyete ilişkin tüm hasılatlarını belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenler bu istisnadan faydalanamayacak olup bu kazançların tamamı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazançla ilişkin genel hükümleri çerçevesinde vergilendirilecektir. (Söz konusu sınırın yıl içinde

aşılması veya belirtilen şartların ihlali durumunda nasıl bir uygulama yapılacağı hususunun açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.)

Öte yandan, madde kapsamına giren ticari kazanç mükellefleri, yapmak durumunda kalabilecekleri ücret ve kira gibi ödemeleri nedeniyle tevkifat yapmakla yükümlü olmayacaklardır. Ayrıca maddede yer alan tevkifat oranını (%15) her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sifıra kadar indirmek ve bir katına kadar artırmak konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Teklifin 55. maddesiyle 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı bendine ilave edilen hükümlerle sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliği faaliyetleri gelir vergisinden istisna edilen mükelleflerin bu faaliyetlerinin KDV'den istisna edilmesi sağlanmaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında bu durumda olan mükellefler için getirilen beyan sınırının neden 650.000 TL gibi yüksek bir kazanç tutarından başladığı, 650.000 TL.'den az kazançlar için vergi oranının tespitinde neden %15 oranının tercih edildiği, vergi adaletinden feragat edilip edilmediği, bu durumda bulunan mükelleflerin gelir ve giderlerinin nasıl tespit edileceği, ödemelerin "blockchain teknolojisine dayalı kripto paralar ile yapılması durumunda kazancın kavranıp kavranamayacağı, bunların kayıt nizamı açısından durumları konusunda yöneltilen sorularımıza teklif sahipleri ve ilgili bürokratlar tarafından tatmin edici ölçüde yanıt verilmemiştir. Ancak vergileme zorlukları nedeniyle bu aşamada söz konusu kazançların bu şekilde vergilenmesinin iyi bir başlangıç olduğu ifade edilmiştir.

2.3 Teklifin 3 ve 8. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleri kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan tarımsal destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna edilmesi ile ilgilidir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında söz konusu düzenlemenin 3 milyon civarında bir çiftçi grubunu ilgilendirdiği ve 600.000.000 TL. tutarında bir vergi tutarından feragat edildiği ifade olunmuştur.

Çiftçilere yapılan destekleme ödemelerinden gelir vergisi stopajının kaldırılmasını olumlu bir adım olarak değerlendirmekle beraber, çiftçi başına yıllık 200 TL destek getiren bu düzenlemenin kamuoyuna tarım kesimine büyük ölçekte bir kaynak aktarımı gibi takdim edilmesini de abartılı buluyoruz.

2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21 inci maddesinde, "Tarımsal destekleme programlarının finansmanı bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılan kaynak, gayrisafi milli hasılanın yüzde birinden az olamaz" denilmektedir.

AKP kendi çıkardığı kanunu bile uygulamamaktadır.

Türkiye'de Tarımsal Desteklemeye Dair Bütçe Verileri (Milyon TL)

Yıllar	GSYH	Tarım Destekleme	GSYH İçindeki Payı (%)	Verilmesi Gereken	Çiftçiye Ödenmeyen
2003	472.172	2.804	0,60	0	0
2004	582.853	3.084	0,53	0	0
2005	680.276	3.681	0,55	0	0
2006	795.757	4.789	0,60	0	0
2007	887.714	5.628	0,63	8.877	3.249
2008	1.002.756	5.821	0,58	10.028	4.207
2009	1.006.372	4.519	0,45	10.064	5.545
2010	1.167.664	5.947	0,50	11.677	5.730
2011	1.404.928	7.103	0,50	14.049	6.946
2012	1.581.479	7.686	0,48	15.815	8.129
2013	1.823.427	8.809	0,48	18.234	9.425
2014	2.054.898	9.287	0,45	20.549	11.262
2015	2.350.941	10.067	0,43	23.509	13.442
2016	2.626.560	11.645	0,44	26.266	14.621
2017	3.133.704	12.942	0,41	31.337	18.395
2018	3.758.316	14.727	0,39	37.583	22.856
2019	4.320.191	17.087	0,40	43.202	26.115
2020*	5.047.000	22.122	0,43	50.470	28.348
2021**	6.648.000	22.129	0,39	66.480	44.351
Genel Toplam					222.621

Kaynak: Kesin Hesap Kanunu

* Gerçekleşme Tahmini

**Program(2022-2024)

Not: Tarımsal Amaçlı Sermaye Transferleri ve Afet Ödemeleri dâhildir.

Çiftçilerin devletten 2021 sonu itibarıyla 222 milyar 621 milyon TL alacağı olacaktır.

Pandemi sürecinde ülkeler tarımsal ürünlerin ticaretinde kısıtlayıcı kararlar alıp, yerinde üretim kararlarıyla gıda arz güvenliğini sağlarken, AKP yönetimi 2020 yılında verilen tarımsal destekleri 2021 yılında aynı tutmuştur. Bu durumun tarımsal üretimimizde ciddi sorun yarattığı hali hazırda gözlemlenmektedir.

Bu madde düzenlemesinin yanında üretimde kullandığı girdi maliyetlerinde yüksek enflasyon nedeniyle yüksek fiyatlarla karşı karşıya bulunan, piyasaya Tarım Kredi Kooperatiflerine ve bankalara yüksek tutarda borçlu bulunan çiftçilerimize hak ettikleri desteğin bütçeden kesintiye uğratılmadan aktarılması gerektiğine inanıyoruz.

2.4 Teklifin 4,7, 60 ve 61.maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleri yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin verme ve ödeme süreleri bir ay öne çekilmektedir.(Gelir vergisi beyannamesi bir takvim yılında elde edilen gelirlerin izleyen yılın Mart ayı yerine Şubat ayının 25. günü akşamına kadar, kurumlar vergisi beyannamesi ise Nisan ayı yerine Mart ayının 25.günü akşamına kadar verilecektir.)

Komisyonunda bu maddelerin görüşülmesi sırasında bu değişikliklerin son dönem geçici vergi beyannamesinin kaldırılması ile ilgili olduğu, o dönemdeki gelir kaybını telafi etmeyi amaçladığı anlaşılmıştır.

Bu düzenlemelerin kurumlar vergisi açısından şirket genel kurullarının toplanma tarihini düzenleyen Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyumlu olup olmadığı veya bu durumun mükellefler açısından herhangi bir probleme sebebiyet verip vermeyeceği hususunun dikkate alınarak hazırlanıp hazırlanmadığı tartışma konusudur.

Maddenin görüşülmesi sırasında, kanun teklifi düzenlemesinin yürürlüğe girmesinden sonra, süre uzatım taleplerine mahal verilmemesi açısından, beyanname verme tarihlerinin bir ay öne çekilmesi dolayısıyla, beyanname verme tarihinin Gelir vergisi açısından Şubat ayının son günü, Kurumlar vergisi açısından ise Mart ayının son günü olması yönündeki TÜRMOB görüşüne itibar edilmemiştir.

2.5 Teklifin 31 ve 52. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddeleri; enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşmadığı dönemlerde tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik olarak yeniden değerlendirme uygulamasının getirilmesi ve Vergi Usul Kanununda yeniden getirilen sürekli yeniden değerlendirme uygulamasının geriye yönelik uygulanmasına imkan verilmesi ile ilgilidir.

Teklifin 31. maddesiyle 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin başlığı "Enflasyon düzeltmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme:" şeklinde değiştirilerek, maddeye fıkra ilavesiyle kalıcı düzenleme yapılmakta, 1/ 1/2022 tarihinden sonra mükelleflere ihtiyari olarak amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini o yıl için açıklanan yeniden değerlendirme oranıyla vergisiz olarak değerlendirme imkânı verilmektedir.

Teklifin 52. maddesiyle de Vergi Usul Kanununa geçici 52. madde eklenerek, bu kalıcı düzenleme ile birlikte en son enflasyon düzeltmesinin uygulandığı tarih olan 31 Aralık 2004 tarihi ile yani 1/1/2005'le bu ihtiyari yeniden değerlemenin yapılacağı tarih aralığındaki kısım için isteğe bağlı olarak mükelleflere yurt içi ÜFE oranındaki değişimi dikkate alarak hesaplanan "yeniden değerlendirme değer artışını " yüzde 2 oranında vergilendirerek ve bu vergiyi de 3 taksitte ödeyerek bu değerleri yeniden değerlendirme olanağı getirilmektedir.

Bu düzenleme artık enflasyonun hayatımızda kalıcı hale geldiğinin AKP hükümeti tarafından da itiraf edilmesi anlamına gelmektedir.

Yeniden değerlendirme müessesesi bizim sistemimize 1963 yılında 19.12.1963 tarih ve 205 sayılı Kanunun 26. maddesiyle girmiştir. 2003 yılına kadar uygulanmıştır. 2003 yılında 5024 sayılı Kanun ' la bu hüküm yürürlükten kaldırılarak, enflasyon düzeltmesi adı altında mükerrer 298. madde düzenlemesi yapılmıştır.

Söz konusu maddede ;

"Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutarlar. Enflasyon düzeltmesi uygulaması, her iki şartın birlikte gerçekleşmemesi halinde sona erer.....

Cumhurbaşkanı; bu maddede yer alan % 100 oranını % 35'e kadar indirmeye veya tekrar kanunî seviyesine kadar yükseltmeye, % 10 oranını ise % 25'e kadar çıkarmaya veya tekrar kanunî seviyesine kadar indirmeye yetkilidir."

düzenlemesi yer almaktadır.

Son üç yılın enflasyonunun % 45'i geçtiği bir ortamda Cumhurbaşkanınca söz konusu % 100 oranını aşağıya çekmeden yeniden değerlendirme müessesesinin tekraren

Vergi Usul Kanunu sistemine yerleştirilmesinin nedenine yönelik sorumuza komisyon çalışmaları sırasında ilgililer tarafından tatminkar bir cevap verilmemiştir.

Özetle bu düzenleme Türkiye ekonomisinin uzun sürecek bir enflasyon sarmalına girdiğinin göstergesidir.

2.6 Teklifin 56.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle; ÖTV Kanununun 12'nci maddesinde değişiklik yapılıyor. Madde ile Cumhurbaşkanına;- "tütün ürünlerinin" özel tüketim vergilerini ve "araçların" özel tüketim vergileri ile oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının alt ve üst sınırlarını bir katına kadar yerine "üç katına" kadar artırma yetkisi ve

- binek otomobiller için; farklı matrah grupları oluşturma ve malların matrah gruplarına ve motor gücüne göre de farklı oranlar belirleme yetkisi verilmektedir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi "Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir." diye bir hüküm içermemektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları

belirtilmektedir. Ancak söz konusu maddede kanun maddelerinde yer alan düzenlemelerde yer alt ve üst sınırların her halükarda Cumhurbaşkanı tarafından artırılabilceği konusunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın spesifik olarak 73. ve 167. maddelerinde Cumhurbaşkanına kanunda sınırları belirtilmek suretiyle bazı yükümlülüklerle ilgili olarak oran, indirim, muaflik, istisnalar hakkında değişiklik yapabilme ve dış ticaretin düzenlenmesi amacıyla vergi ve benzeri yükümlülükler koyma hakkı getirilmesi yetkisi verilmiştir.

Bu iki madde haricinde Cumhurbaşkanına vergi uygulamalarında özel olarak ve sektörel ayırım yapma yetkisini veren herhangi bir düzenleme Anayasada yer almamaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflik, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükümüne yer verilmiştir.

Ayrıca Anayasanın "Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi" başlıklı 167. maddesinde;

"Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler."

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir."

hükmü yer almaktadır.

Söz konusu madde ile Cumhurbaşkanına tanınan yetkinin Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan "ölçülülük", 73 ve 104/17 maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

2.7 Teklifin 58. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifte yer alan bu madde ile; 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143. maddesinde değişiklik yapılarak bankaların kötü aktiflerinin tasfiyesinde kullanılan Varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnası sürekli hale getirilmekte, söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna kaldırılmaktadır.

BDDK'nın web sitesinde bulunan bilgilere göre hali hazırda faaliyette bulunan 19 adet varlık yönetim şirketinin 2020 yılında 292 Milyon TL. kar elde ettiği anlaşılmaktadır. Ancak bunların gerçek anlamda kar marjlarının ne olduğu yönündeki sorularımız yanıtsız kalmıştır.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında bazı istisnaların sürekli hale getirilmesinin nedeni konusunda sorduğumuz sorulara tatmin edici yanıtlar verilmemiş, bu durumun istisna uygulamasının iyi denetlenememesinden kaynaklandığı, istisna süresi 5 yılın sonunda bazı firmaların değişik adlarla yeni firmalar kurarak istisnadan zaten yararlanmaya devam ettikleri ifade olunmuş, bu şirketler için banka ve sigorta vergisi muafiyetinin kaldırılması yoluna gidildiği, ifade olunmuştur.

Söz konusu şirketlerin halen neden bu tür istisnalarla teşvik edilmeye devam edildiğine yönelik sorularımıza teknik açıklamalarda bulunan bürokratlar tarafından net bir yanıt verilememiştir.

2.8 Teklifin 59.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle; 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci paragrafından sonra gelmek üzere paragraf ilavesiyle; sermaye şirketlerine, nakdi sermaye artırımını yaptıklarında ilgili maddeye göre hesaplanacak faiz tutarının %50'si oranında sağlanan

indirim hakkının, nakdi sermayenin yurtdışından getirilmesi halinde %75 olarak uygulanması sağlanmaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“Nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi müessesesiyle şirketlerin sermaye yapısı güçlendirilmekte ve özkaynakla finansman teşvik edilmekte olup bu düzenlemeyle ülkemize yabancı sermaye ve yurtdışından kaynak girişinin artırılması amaçlanmaktadır”

açıklaması yer almaktadır.

Maddenin komisyondaki görüşmelerinde söz konusu düzenlemenin son dönemlerde sıklıkla çıkarılan Varlık Barışı Kanunları ile ilgili olduğu, bu yöntemle yurt dışından ilave kaynak sağlanmak istediği anlaşılmıştır.

Yine komisyondaki açıklamalardan bu düzenleme ile yıllık vergi kaybının 200.000.000 TL. olduğu ifade edilmiş, ancak toplamda geçmiş yıllardan sonraki yıllara devreden 19 Milyar TL. tutarında bir indirim hakkı olduğu bu nedenle yaklaşık olarak toplam 5 Milyar TL. vergiden vazgeçilmiş olacağı da ifade edilmiştir.

Şirketlerin mali yapılarını güçlendirmeyi amaçlayan söz konusu düzenlemenin yurt içinden sağlanan kaynaklara da uygulanması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

2.9 Teklifin 63.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde değişiklik yapılarak 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihinin 1/1/2023 tarihine ertelenmesi sağlanmaktadır.

05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Kanunun 9 maddesiyle getirilen Konaklama Vergisinin uygulanması tüm uyarılarımıza karşın anılan kanunun 52 maddesinin 1. fıkrasının b bendi ile 01.04.2020 olarak belirlenmiştir. Bu tarih daha sonra 7226 sayılı Kanunun 51. maddesiyle 01.01.2021 tarihine, bilahare 7256 sayılı Kanunun 42. maddesiyle 01.01.2022 tarihine ertelenmiş bulunmaktaydı. Şimdi de söz konusu tarih teklife eklenen 63. madde ile 01.01.2023 tarihine çekilmektedir

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Teklif son dakika önergesiyle eklenen 63. madde düzenlemesi, bu duruma ilişkin en uygun örnek teşkil etmektedir.

2.10 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerce Ek madde ihdasını isteyen; içerisinde asgari ücretin vergi dışı bırakılması, 51.000 TL'ye kadar yıllık ücret gelirlerinin vergilendirilmemesi, vergi tarifesinin ayırma kuramına göre düzenlenmesi, esnaf ve sanatkarlar ile kazançları basit usule göre tespit edilen mükelleflerin kiraladıkları işyerleri kiralardan stopaj yapılmaması, konutlarda elektrik tüketiminden % 1 KDV alınması, elektrik enerjisi bedeline yansıtılan % 2 TRT payının kaldırılması, zirai amaçlı motorin teslimlerinin Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulması, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna yurt tahsisi için başvuruda bulunan ancak kurum tarafından herhangi bir yurt tahsisi yapılamayanlara her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısına kadar her ay karşılıksız kira yardımı-burs verilmesi gibi önerilerin bulunduğu 7 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine 7 adet maddenin eklenmesi yönünde verilen önergeler kabul edilmemiştir.

Bu önergelerden birincisi, 31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Esas Tarife" başlıklı maddesinin değiştirilerek, tarifenin ücret gelirleri ve diğer gelirler olarak ikiye ayrılması asgari ücretin vergi dışı bırakılması, asgari ücret dahil 53.000 TL'ye kadar ücret gelirlerinden vergi alınmaması, ücret dışı gelirlerin ise 53.000 TL.'lik bölümünün % 15 oranından başlayarak miktarına göre % 45'e oranına kadar değişik oranlarda vergilenmesi ile ilgilidir.

Söz konusu tarife önerisi aşağıdaki gibidir.

"MADDE 103- gelir vergisine tabi gelirleri düzenleyen tablo aşağıdaki şekilde uygulanır:

"Ücret dışı gelirlerde:

53.000 TL'ye kadar %15;

130.000 TL'nin ilk 53.000 TL'si için 7.950 TL, fazlası %20;

190.000 TL'nin, 130.000 TL'si için 23.350 TL, fazlası %25;

380.000 TL'nin, 190.000 TL'si için 38.350 TL, fazlası %30;

650.000 TL'nin 380.000 TL'si için 95.350 TL, fazlası %35;

650.000 TL'den fazlasının 650.000 TL'si için 189.850, fazlası %45.

Ücret gelirlerinde:

53.000 TL'ye kadar 0 TL;

130.000 TL'nin ilk 53.000 TL'si için 0 TL, fazlası %15;

190.000 TL'nin, 130.000 TL'si için 11.550 TL, fazlası %20;

380.000 TL'nin, 190.000 TL'si için 23.550 TL, fazlası %25;

650.000 TL'nin 380.000 TL'si için 71.050 TL, fazlası %30;

650.000 TL'den fazlasının 650.000 TL'si için 152.050, fazlası %35.

Bu önergelerden ikincisi, kamuoyunda yükselen talepler dikkate alınarak **vergiden muaf esnaf ve basit usulde vergilendirilen vergi mükelleflerinin işyeri kiralamalarında yaptıkları kira ödemelerinin gelir vergisi stopajına tabi tutulmaması** ile ilgili idi.

Bu önergelerden üçüncüsü; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Kaçakçılık Suçları ve Cezaları" başlıklı 359'uncu maddesine fıkra ilave edilmesiyle, bu maddede yazılı vergi kaçakçılığı suçlarının icrası kapsamında değişik zamanlarda aynı neviden fiille aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, suçun her yıl için ayrı ayrı oluşması yerine tek suç kabul edilerek bir cezaya hükmedilmesinin sağlanarak, Türk Ceza Kanununun 43. maddesinde yer alan düzenlemeye paralellik sağlanmasını öngörmekte idi. Söz konusu düzenleme Yargıtay'da bulunan 11.000, Bölge Adalet Mahkemelerinde bulunan 26.000 olmak üzere toplam 37.000 vatandaşımızın mağduriyetinin giderilmesi ile ilgilidir.

Bu önergelerden dördüncüsü; Abonelerin harcanabilir gelirin artırılması ve temel tüketim üzerindeki vergi yükünün azaltılması amacıyla 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28 inci maddesinin değiştirilerek, **elektrik kullanan konut abonelerinde elektrik tüketiminde uygulanan % 18 oranındaki Katma değer Vergisinin % 1'e düşürülmesi ile ilgilidir.**

Bu önergelerden beşincisi; Elektrik enerjisi bedeline yansıtılan TRT payının (%2) kaldırılması amacıyla 04.12.19 84 tarihli 3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 2. maddesinin 1. fıkrasının b bendi, 4. maddesinin c bendi ve 5. maddesinin c bendinin yürürlükten kaldırılması ile ilgilidir.

Bu önergelerden altıncısı zirai amaçlı motorin teslimlerinin Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulması ile ilgilidir.

Bu önergelerden yedincisi; yurt içinde yükseköğrenim gören öğrencilerden Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna yurt tahsisi için başvuruda bulunan ancak kurum tarafından herhangi bir yurt tahsisi yapılamayanlara her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısına kadar her ay karşılıksız kira yardımı-burs verilmesi amacıyla 3/3/2004 tarihli ve 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanunun 2'nci maddesine bir fıkra eklenmesi ile ilgilidir.

Yedi önerge de komisyonda görev yapan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen Milliyetçi Hareket Partili milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

“Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” nde yer alan düzenlemeleri genel değerlendirme ve 1 ve 2. bölümlerde bölümünde açıklanan sakınca, eksiklik ve tespitlerimiz saklı kalmak koşuluyla gerekli bulup desteklerken bu değişikliklerin yetersiz olduğunu bu yasa teklifinin köklü ve yapısal değişiklikler içermediğini ve bütüncül bir felsefesinin olmadığını belirtmek istiyoruz.

Sonuç olarak, Türkiye’de yaşam kalitesinin ve üretkenliğin artırılması, kayıt dışı ekonomiyle mücadele, verginin tabana yayılması, istihdam sorununun çözümü, vergide ve gelir dağılımında adaletin sağlanabilmesi için bu şekilde kanun çalışmalarının yerine, tüm sosyal tarafların görüşünü alan, tüm partilerle birlikte ortaklaşa kapsamlı bir vergi reformu çalışmasının acilen hayata geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Abdullatif Şener</i>	<i>Mehmet Bekaroğlu</i>
Ankara	Konya	İstanbul
<i>Kamil Okyay Sındır</i>	<i>Emine Gülizar Emecan</i>	<i>Cavit Arı</i>
İzmir	İstanbul	Antalya
	<i>Süleyman Girgin</i>	
	Muğla	

MUHALEFET ŞERHİ

2/3854 Esas Numaralı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz ektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Vergi Usul Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik öngören 65 maddelik bu kanun teklifinin “mükelleflerin vergiye uyumlarını gözetmek”, “vergi güvenliğini arttırmak”, “sosyal adaleti ve rekabet ortamını güçlendirmek”, “yatırımları teşvik edip ihtilafları sonlandırmak” ve “vergi uygulamalarında öngörülebilirliği sağlamak” amacıyla hazırlandığı söylenmektedir. Ancak bu kanun teklifinin asıl amacının ülke ekonomisinin içerisinde bulunduğu ağır kriz koşullarında bir takım teknik düzenlemelerle mükelleflere “ödeme kolaylıkları” getirilerek daha fazla vergi toplamak olduğu ortadadır.

Reform Değil Palyatif Tedbirler İçeren Bir Kanun Teklifi

Zaten uzunca bir süredir krizde olan ülke ekonomisi, pandemiyle birlikte iyice darbe almış, emeğiyle geçinen yurttaşlar ve küçük esnaflar başta olmak üzere, pandemide halk kaderine terk edilmiştir. Ekonomi, emeğiyle geçinen yurttaşların üzerine çökmüştür. Bu süreçte Türkiye tarihinin en büyük iş ve istihdam kaybı yaşanmıştır. İş ve istihdam kaybının bu denli yüksek oluşu işçiler, çiftçiler, gündelik çalışanlar ve küçük esnaf başta olmak üzere emeğiyle geçinen yurttaşların ciddi bir gelir kaybı yaşaması anlamına gelmiştir. Buna karşılık yurttaşlarına doğrudan gelir transferi yapmayan hükümet, vergi ve sigorta prim ödemelerinde kısmi ertelemeler getirerek

sorunu çözmek yerine günü kurtaran uygulamaları hayata geçirmiştir. Bu kanun teklifini de bu bağlamda değerlendirmek mümkündür. Getirmek istenen vergi düzenlemeleri, hükümetin tabiri caizse “mevcut ekonomi koşullarında bazı kolaylaştırıcı teknik düzenlemelere giderek para toplama” arayışının bir sonucudur.

Dolayısıyla, Ekonomi Reform Paketi referans gösterilerek hazırlandığı ifade edilen bu kanun teklifinin bir reform olmadığı ortadadır. Bu düzenlemeler yine günü kurtaran, sorunlara yapısal çözümler üretmeyecek olan palyatif tedbirleri içermektedir. Vergi alanında bu kadar kapsamlı düzenlemeler getiren bir kanun teklifinin ülkedeki çarpık ve adaletsiz vergi sistemine duyarsız bir biçimde hazırlanmış olmasına rağmen reform paketlerine atıfta bulunularak kamuoyuna sunulmuş olması kabul edilemez. Ülke ekonomisinin ve vergi sisteminin çözüm bekleyen acil yapısal sorunları vardır. Örneğin “gelir vergisi reformu” ve “kurumlar vergisi reformu” başta olmak üzere TBMM bir an önce gerçekten reform olan düzenlemeleri hayata geçirmek için acilen çalışmaya başlamalıdır. Ancak AKP-MHP Koalisyonu’nun böyle bir gündemi bulunmadığı gibi “reform”a ilişkin ufku da oldukça dar ve sakattır. Günü kurtarmaya yönelik teknik düzenlemeler reform olarak ifade edilemez. Gerçekten bir vergi reformu hazırlanacaksa bunun yegane yolu vergi adaletsizliğini ortadan kaldırma amacından geçmektedir.

Gerçek Bir Vergi Reformunun Yolu Vergi Adaletini Sağlamaktan Geçer

Bu kanun teklifinin tek bir maddesi bile vergi adaletiyle ilgili değildir. Bu kadar çok madde arasında vergi adaletini sağlamakla ilgili tek bir madde bulunmamaktadır. Çok kazananan çok, az kazananan az vergi alınacağına ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır. Oysa ülkede vergi yükü emekçilerinde sırtındadır. Türkiye’de vergi dağılımı emeğiyle geçinen yurttaşların aleyhinedir. Bunu 2020 yılı merkezi yönetim vergi gelirlerinden de okumak mümkündür. 2020 yılında merkezi yönetim yaklaşık 833 milyar lira vergi toplamıştır. Bu rakamın yaklaşık 159 milyar lirası gelir vergisidir. Ancak beyana dayanan gelir vergisi toplam gelir vergisi içerisinde yalnızca %5’e tekabül etmektedir. Buna karşılık 2020 yılında yalnızca 105 milyar lira kurumlar vergisi toplanmıştır. Bu birkaç veri bile en çok vergiyi emekçiler ödediğini göstermektedir.

Çünkü tıpkı asgari ücrette olduğu gibi henüz emekçiler maaşlarını almadan, kaynağında vergi kesintisi yapılmaktadır.

Her ne kadar son yıllarda asgari ücretle çalışan işçi sayısı resmi olarak açıklanmıyor olsa da çeşitli hesaplamalara göre çalışan her 10 kişiden yaklaşık 4'ünün asgari ücret aldığı ifade edilmektedir. Ekim 2021 itibariyle net 2.825 lira olan asgari ücretten aylık 465,13 lira gelir vergisi ile 27,15 lira damga vergisi yani toplamda 492,28 lira tutarında vergi alınmaktadır. HDP olarak asgari ücretten vergi kesiliyor olmasını asla kabul etmiyoruz. Asgari ücretten yaklaşık 500 lira vergi kesilirken lüks tüketim mallarından vergi almayan ya da %1 gibi çok düşük vergi alan sistem, vicdansız bir düzene işaret etmektedir. Defalarca verdiğimiz kanun tekliflerinde olduğu gibi asgari ücretin vergiden muaf kılınmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğini savunuyoruz.

Öte yandan tekrar altını çizmek istiyoruz ki vergi adaleti ülkedeki gelir dağılımı bozukluğuyla da birlikte ele alınmak zorundadır. Bir tarafta asgari ücretle geçinen milyonlar varken diğer tarafta rantla beslenen bir avuç ayrıcalıklı sermaye kesimi vardır. Tahminlere göre 2020 yılı için Türkiye'nin gini katsayısı yaklaşık 0,43'tür. Bu da OECD ülkeleri arasındaki en yüksek rakamlardan biridir. Yani Türkiye, gelir dağılımı en bozuk OECD ülkeleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle vergi politikaları vergi adaletini sağlamak üzere gelir dağılımı bozukluğu hesaba katılarak gerçekleştirilmek zorundadır. Ancak örneğin memleketin en önemli sorunlarından biri olan rantın vergilendirilmesi için rant vergisi türünden bir vergi ihdas edilmesi bu kanun teklifinde yoktur. HDP olarak asgari ücretten vergi alıp rantiyerlerden vergi almayan bir sistemi asla kabul etmiyoruz. Rantın vergilendirilmesini, rant vergisi getirilmesini öneriyoruz.

Ancak AKP-MHP Koalisyonu'nun rantiyer sınıfıyla ve gelir dağılımı bozukluğuyla ilgili bir derdi yoktur. Vergi adaletini gündemine almayan vergi düzenlemeleri ve uygulamaları AKP-MHP Koalisyonu'nun hangi kesimden, hangi sınıftan yana olduğunu net bir biçimde göstermektedir. Ülkede vergi adaleti olmadığının bir diğer güncel kanıtı da ortalığa saçılan kamuoyundaki ismiyle *Pandora Papers*'tur (Pandora Belgeleri).

Pandora'nın Kutusu Açıldı, Ülkeyi Yönetenler Üç Maymunu Oynuyor

Geçtiğimiz günlerde Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu (International Consortium of Investigative Journalists: ICIJ) tarafından, Pandora Belgeleri yayımlandı. 117 ülkeden 600'den fazla gazetecinin incelediği yaklaşık 12 milyon belge, dünyada yüzlerce politikacı ve sermayedarın nasıl vergi kaçırdığını, nasıl servetlerine servet eklediğini ortaya koyuyor. Ortaya saçılan oldukça kapsamlı bu belgelerde pek çok ülkeden vergi cennetlerine para kaçırarak binlerce siyasetçi ve iş insanının isimleri yer alıyor. Tüm dünya kamuoyunda tartışılmaya başlanan Pandora Belgeleri'ne göre Türkiye'den de 200'ü aşkın isim vergi cennetleri olarak bilinen ülkelere para aktararak vergiden kaçtı. Her geçen gün detayları ortaya çıkan belgelere göre, Türkiye'den iktidarla içli dışlı olan, devletten aldığı kıyak ihalelerle semirtilen, devasa vergi borçları bir çırpıda silinen, kamu bankalarından faizsiz yüz milyonlarca dolar "kredi" alan sermaye grupları vergi cennetleri olarak bilinen ülkelere yüz milyonlarca dolar para aktarmış. Şimdiye kadar açıklanmış Pandora Belgeleri'nde yer alan iddialara göre kamuoyunda yandaş sermaye olarak adlandırılan Rönesans Holding, Demirören Holding, Cengiz Holding ve Çalık Holding kendi ülkelerinde vergi ödemekten kaçmak için çok büyük miktardaki parayı yurtdışına kaçırmış. Yine iddialara göre, sadece son üç yılda yaklaşık 3 milyar liralık kamu ihalesi alan ve aynı zamanda Beştepe'deki Saray'ın da müteahhitliğini yapan Rönesans Holding, Alcolgal firması aracılığıyla Dolmine International Ltd. ve Covar Trading Ltd. adlı iki şirket kurup bu şirketler üzerinden yaklaşık 210 milyon doları vergi cennetlerine aktarmış, daha sonra da aynı şirketlerden 105 milyon dolarlık bir meblağı bağış adı altında bilinmeyen bir kaynağa aktarmıştır.

Geçtiğimiz yıllarda yayınlanan Paradise ve Panama'dan sonra bu kez Pandora Belgeleri de tüm dünyada ve Türkiye'de off-shore şirketleri üzerinden devasa miktarda vergi kaçırıldığını iddia ediyor. Öyle anlaşılıyor ki belgelerin incelenmesiyle her geçen gün daha da vahim iddialar ortaya çıkacaktır. Ancak tüm dünyada büyük ses getiren Pandora Belgeleri'ne karşı ülkeyi yönetenler üç maymunu oynamaktadır. 2016 yılında açıklanan Panama Belgeleri'yle ortaya saçılan iddialara da ülkeyi yönetenler sessiz kalmıştı. O süreçte tüm dünyada çok sayıda siyasetçi istifa etmiş ve o ülkelerde etkili soruşturmalar yürütülmüş olmasına rağmen Türkiye'de söz konusu iddialarda isimleri

geçenler hakkında etkili soruşturmalar yürütülmemiştir. Pandora Belgeleri'yle ilgili derhal ilgili kurumlar vasıtasıyla harekete geçirilmeli, iddiaların doğruluğu araştırılarak kamuoyuyla paylaşılmalı ve gereği yerine getirilmelidir. Asgari ücretten yaklaşık 500 lira vergi alan bir sistemde koskoca holdinglerin yüzlerce milyon doları vergiden kaçırmasına göz yummak büyük bir vicdansızlıktır.

Öte yandan kamuoyuyla paylaşmak isteriz ki Türkiye'den vergi cennetlerine para kaçırmanın önünde herhangi bir yasal engel yoktur. Pandora Belgeleri'nde adı geçen holdingin de açıklamasında ifade ettiği gibi paraları bu ülkede emekçilerin sırtından kazanıp vergi cennetlerine götürmek mevzuata uygundur. Ballı ihalelerle yandaş şirketlere kamusal kaynakların transfer edilmesi, buna karşılık halkın parasıyla zenginliklerine zenginlik katan şirketlerin ise vergi vermemek için yurtdışına para kaçırması yasalara aykırı değildir. Çünkü 2006'da çıkarılan Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. Maddesi'nin 7. Fıkrasında Cumhurbaşkanı tarafından vergi cennetleri olarak bilinen ülkelerin listesinin ilan edileceği ve bu listede yer alan ülkelere aktarılan paralardan %30 oranında vergi kesileceği hükmü yer almaktadır. Ancak yasanın çıkmasının üzerinden 15 yıl geçmesine rağmen Cumhurbaşkanı tarafından vergi cennetleri listesi açıklanmamıştır. Bu nedenle halihazırda söz konusu ülkelerin listesi Cumhurbaşkanı tarafından açıklanmamış olduğundan emekçilerin alın teri üzerinden servetlerine servet katan sermaye, bu ülkeden kazandıklarını mevzuata aykırı olmayacak bir biçimde beş kuruş vergi vermeden vergi cennetlerine aktarabilmektedir.

HDP olarak buna itiraz ederek bu kanun teklifinin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde ek madde ihdası önerisi verdik. Bu kanun teklifine eklenecek kısa bir madde ile Cumhurbaşkanı'nın 15 senedir ilan etmediği vergi cenneti ülkeler listesini bir an önce ilan etmesi talebinde bulunduk. Böylelikle yoksul emekçi halkın alın teriyle servetine servet katan sermayenin devasa miktarda parayı yurtdışına vergisiz bir biçimde kaçırılmasının önüne geçilmesini istedik. Ancak vergi cennetlerine para kaçırılmasının önlenmesine ilişkin ek madde ihdas etme talebimiz AKP-MHP oylarıyla reddedildi.

Cumhurbaşkanı'na ÖTV ve MTV'de Üç Katına Kadar Vergi Artışı Yetkisi Verilmesi Yönetimdeki Tekelleşmeyi Gösteriyor

Vergi cennetlerine para kaçırmanın engellenmesine ilişkin önergemiz reddedilirken Cumhurbaşkanı'na belirli vergileri üç katına kadar arttırabilme yetkisi verilmesi yönündeki düzenleme ise Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından kabul edildi. Kamuoyunda da tartışıldığı üzere Cumhurbaşkanı'na belirli kalemlerde ÖTV ve MTV oranını üç katına kadar yükseltme yetkisinin verilmek istenmesi, gücün ve iktidarın muazzam bir biçimde yoğunlaşarak tek elde toplanmasının yani siyasetteki tekelleşmenin korkunç boyutunu göstermektedir. Bu kanun teklifiyle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı verilen tek adam rejiminin geldiği aşama bir kez daha net bir biçimde gözler önüne serilmektedir. Yurttaşların gündelik hayatını ve geçim faaliyetlerini birebir etkileyen yani tüm toplumu ilgilendiren bir meselede tek bir kişinin mutlak karar verici olması kabul edilemez. Bu durum ülkede muazzam bir iktidar tekeli yaratıldığının bir başka somut kanıtı olmuştur.

Yurttaşların gündelik hayatını birebir etkileyen ve ilgilendiren böylesi bir yasal düzenlemede tek bir kişiye bu kadar yetki veriliyor olmasının yanı sıra bu kanun teklifinin kamuoyunda yeterince tartışılmadığını da not etmek istiyoruz. Belli ki bu kanun teklifini getirenler tek adam rejiminin zaten düşünüp tartıştığını, bunun dışında müzakere ve tartışma sürecine gerek olmadığını düşünmektedirler. Bunu yasa teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonu sürecinde de görmek mümkündür. 2022 Merkezi yönetim bütçesi görüşmeleri öncesinde vergi alanında pek çok düzenleme getiren böylesi kapsamlı bir kanun teklifi için yine muhalefete üzerinde çalışabilmek için birkaç günlük bir zaman verilmiştir. İttüzük'ün arkasına saklanılarak yasama kurnazlığının işletilmesi süreci yeni yasama yılında da devam etmektedir. Muhalefete üzerinde çalışabilmesi için yeterli zaman tanınmayan böylesi bir kapsamlı kanun teklifinin “etki analizi” ise komisyon görüşmeleri başladıktan sonra komisyon üyelerine ulaştırılmıştır. Oysa etki analizi raporu, kanun teklifiyle birlikte komisyon üyelerine sunulmuş olmalıydı. Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere vergilemeye ilişkin pek çok düzenlemede değişiklik öngören bir kanun teklifinin getirilmek istenen düzenlemelerle kaç liralık bir vergi gelirinin gerçekleşmesinin beklendiği komisyon üleriyle kanun teklifiyle birlikte paylaşılmalıydı. Kanun teklifinin müzakerelerinin sağlıklı bir biçimde yapılabilmesi

için bu şekil şartının sağlanması bir zorunluluktur. Kamuoyu ve muhalefet, yasama kalitesinin sağlanması açısından makul ve yeterli bir süre tanınması suretiyle yasa yapım sürecine dahil olmalıdır. Ancak ne yazık ki bu süreç bu kanun teklifinde de söz konusu olmamıştır. Başta Vergi Usul Kanunu olmak üzere vergiye dair pek çok düzenleme getiren bir kanun teklifi yine muhalefetin katkısı hesaba katılmadan komisyondan geçmiştir.

Oysa Halkların Demokratik Partisi olarak emeğiyle geçinen yurttaşlar lehine yapılacak her türlü vergi düzenlemesini desteklemekteyiz. Fakat ülkedeki çarpık ve adaletsiz vergi düzeninin çok daha kapsamlı ve radikal değişikliklerle ortadan kaldırılabileceğini savunuyoruz. Ülkede en çok vergiyi emekçiler ödemektedir. Buna karşılık sermayeye sürekli çeşitli vergi kıyakları yapılmaktadır. Devasa şirketlerin borçları silinmektedir. Dolayısıyla şayet vergi alanında düzenlemeler getirilecekse tüm vergi mantığı baştan sona emeğiyle geçinen yurttaşlar lehine değiştirilmeli, “az kazananın az, çok kazananın çok vergi” toplanması ilkesi temel ilke olmalıdır. Vergi adaletini gerçekten sağlayan gerçek vergi reformları hayata geçirilmelidir. Aksi takdirde vergi adaletinden bahsetmeyen, vergi adaletsizliğine duyarsız böylesi kanun teklifleri palyatif olmaktan öteye geçemeyecektir.

HDP Olarak Çalışanlar Lehine Kapsamlı ve Radikal Bir Vergi Reformu Öneriyoruz

Tüm bu adaletsiz ve vicdansız vergi politikalarına, vergi yüküne ve vergi yapısına HDP olarak temelden itiraz ediyoruz. Türkiye’de vergi gelirlerini artırmak, vergi yükünün dağılımında adaleti sağlamak, herkesin vergiye katılımını sağlamak için vergi tabanını genişletmek gerekmektedir. Vergi tabanının genişletilmesi için vergi oranlarının makul seviyelere çekilmesi, mali yükümlülüklerin katlanabilir, üretimi, istihdamı ve ihracatı artırıcı bir noktada olması gerekir. Bu temelde vergilemeye ilişkin temel görüşlerimizi tekrar ifade ediyoruz:

- Vergi sistemi tarafsız, adil ve uygulanabilir ve kimseye ayrıcalık sağlamayan bir nitelik taşımaktadır. Vergi, sadece mali amaçların değil ekonomik, sosyal ve siyasi amaçların da gerçekleştirilmesine uygun olmalıdır.

- Vergi kanunlarının adaleti sağlamaya yönelik, basit, sade ve anlaşılır bir metne dönüştürülmesi gerekir. Çağdaş hukuk normlarına uygun, mükellef haklarına saygılı, vergi tabanını genişleten ve kayıt dışı ekonomiyle mücadele eden bir nitelik taşıması gerekir. Türkiye'de vergi adaletini bozan temel olaylardan birisi de kayıt dışı ekonomidir. Ücretli çalışanlardan stopaj usulüyle kesinti yapılırken, ticari ve farklı kazanç kalemlerinden yüksek gelir elde edenler kayıt dışılığa kaçarak daha az vergi verme yoluna veya hiç vergi ödememe yoluna gidebilmektedirler.

- Genellik ilkesi, vergi adaletinin temel ve vazgeçilmez bir ilkesidir. Türkiye'de vergi vermesi gereken fakat vergi vermeyenleri de tıpkı emeğiyle geçinen yurttaşlar gibi vergi mükellefi yapmak gereklidir. Bu şekilde verginin tabanının genişletilmesi mümkün olabilecektir.

- Kaynak teorisinden net artış teorisine geçilmelidir. Net artış teorisi hem ödeme gücünü dikkate almakta hem de gerçekleşen her türlü geliri, devamlılığı olsun olmasın, gelir kabul ettiği için vergi adaletini sağlama konusunda daha yetkin bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Gelir vergisinin büyük bir kısmı ücretli kesim tarafından ödenmektedir. Ücretli çalışanlardan alınan yüksek vergi oranları düşürülmelidir.

- Gelir dağılımında adaleti sağlayacak iktisadi ve vergileme politikaları uygulanmalı, emekçi ve yoksul sınıf üzerinde vergi yükü azaltılmalıdır.

- Vergi harcaıyandan değil kazanandan alınmalıdır.

- Asgari ücretten gelir ve damga vergisi dahil hiçbir vergi alınmamalıdır.

- Vergilendirmede beyan esası uygulandığından vergi matrahı mükellefler tarafından belirlenmektedir. Vergi kaçakçılığının önlenmesi ve gerçek tutarların beyan edilmesi için vergi güvenlik önlemleri alınmalı, servet artışları ile matrah ilişkisi kurulmalıdır. Servet artışlarının kaynağı sorulmalıdır.

- Muafiyet ve istisnalar kaldırılmalıdır. Asgari ücretle çalışanlardan stopaj (kaynakta) usulü kesinti yapılırken, ticari ve diğer kazançları elde edenlere muafiyet ve istisnalar uygulanmakta, bu vergilemede adalet ilkesi zedelenmektedir.

- En az geçim indirimi tutarları sembolik olmaktan çıkarılmalı, modern ve sosyal amaca hizmet eden bir nitelik kazandırılmalıdır. Ücret gelirleri üzerindeki vergi yükü azaltılmalı, servet ve sermaye gelirinden emek gelirine göre (Ayırma Kuramı) daha çok vergi alınmalıdır.
- Vergi sisteminde dolaylı vergiler ağır basmaktadır. Dolaylı vergiler düşük gelirli sınıflar üzerinde yoğunlaşmıştır ve üst gelir grupları ile alt gelir grupları aynı oranda dolaylı vergi ödemektedirler. Bu olumsuz etkiyi gidermek için dolaysız vergilerin vergi hasılatı içinde payını yükseltilmelidir.
- Rant gelirleri vergilendirilmelidir. Rant vergisi getirilmelidir.
- Vergi afları, yapılması zaruret taşıyan hallerde rasyonel temelde ve düzenli vergi ödeyen mükellefi cezalandırmayan bir şekilde yapılmalıdır. Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan 36 adet vergi affının 10 tanesi son 19 yılda yapılmıştır. Vergi affı, vergiye gönüllü uyumu zedelemekle beraber düzenli vergi ödeyen mükellefin cezalandırılması anlamına gelmektedir. Vergi afları esasen büyük kazançlar elde eden sermaye sınıfının vergi (çoğu zaman anapara da dâhil) borçlarının silinmesini getirmekte, bu durum gelir dağılımında adaleti bozmaktadır.
- ÖTV, KDV gibi dolaylı vergiler kaldırılmalı veya sembolik bir orana taşınmalı, bunların yerine servet vergisi getirilmeli ve Kurumlar Vergisi oranı yükseltilmelidir.
- Alt gelir gruplarının temel ihtiyaçları vergi politikaları aracılığıyla sübvansede edilmelidir.
- Vergi otoritesinin vergi gayretini toplumun üst gelir gruplarına yönelik olarak icra etmesi sağlanmalıdır.
- Yoksulluk sınırının, Dünya Sağlık Örgütü'nün günlük kalori ihtiyacı ve BM İnsani Gelişme Endeksi baz alınarak hesaplanıp bunun altında kalan vatandaşların gıda, sağlık, barınma, giyim, eğitim ve kültür giderleri vergiden muaf olmalıdır.
- Uzlaşma Komisyonları yeniden yapılandırılmalı, büyük firmaların neredeyse vergilerinin tamamını silen yapılar olmaktan çıkarılmalıdır.
- Vergi Ombudsmanlığı kurumu oluşturulmalıdır.

MADDE DEĞERLENDİRMELERİ

Madde 1, 5, 6- İlgili düzenlemeyle küçük esnafın gelir vergisi istisnası kapsamında desteklenmesi önemli olmakla birlikte, getirilmek istenen bu düzenlemeyle sadece 835 bin esnafı kapsayan 235 milyon TL'lik bir istisna söz konusudur. Bu rakam, esnaf başına 280 TL'lik bir rakama denk gelmektedir. Oysa pandemi döneminde esnafa destek veren gelişmiş ülkeler esnaflara cirolarıyla orantılı bir biçimde doğrudan gelir desteği vermişti. Bu uygulamalar düşünüldüğünde Türkiye'nin esnafa yaptığı destek trajikomik rakamlara tekabül etmektedir. Bu süreçte esnaf başına verilen destek, 2 yıla yakın sürede, aylık olarak yaklaşık 200-300 TL aralığında olmuştur ve bu destekten bütün esnaflar koşulsuz bir şekilde de faydalanamamıştır. Türkiye pandemi sürecini iyi yönetemeyen ülkelerin başında gelmektedir. Pandemi sürecinde bütçeden yapılan destekler itibarıyla Türkiye son dan 3'üncü sırada yer alırken açılan krediler itibarıyla, esnafa veya iş dünyasına açılan krediler itibarıyla, 1'inci sıradadır. Yani pandemi sürecinde esnaf daha çok borçlandırılmıştır.

Ayrıca düzenleme ile çok para kazanan fakat gelirini gerektiği gibi beyan etmeyen esnaf ile az kazanan esnaf aynı kategoride değerlendirilmektedir. Bu durumda ihtiyacı çok olanla bu desteğe daha az ihtiyacı olan ayrıştırılmamaktadır. Bu nedenle bu tarz uygulamalar genellikle hem sosyal adaleti hem de vergi adaletini bozacak uygulamalar olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Bunların yanı sıra Türkiye'de 'vergi uzlaşması' adı altında genelde büyük kazançlar elde eden yandaş firmalara ait olan vergi borçlarının silinen miktarı bu düzenleme ile esnafa getirilen istisnanın onlarca katını oluşturmaktadır. Genellikle uzlaşma sonucu milyarlık vergi borçlarının büyük bir kısmı silinmektedir.

Maddeye ilişkin düzenleme küçük esnafa katkı sunması açısından olumlu olmakla birlikte asıl yapılması gereken esnafların cirolarını/kazançlarını arttıracak tutarlı/güvenilir politikalar ile vergi adaletini sağlayacak ekonomi politikalarını uygulamaktır.

Madde 2, 55- Sosyal medya platformları üzerinden kazanç sağlayanlara d6n6k d6zenleme olumlu olmakla birlikte dahil edildikleri vergi dilimi itibariyle vergi adaletini bozan bir durum s6z konusu olacaktır. Asgari 6cret alan emek6iler yılın sekizinci ayında y6zde 20'lik dilimden vergilendirilirken sosyal medya platformlarında y6ksek kazanç sağlayanların en alt dilim olan y6zde 15 oranında vergilendirilmesi hem vergi adaletini ve hem de gelir dağılımını bozacak bir d6zenleme olacaktır. Bu sebeple y6ksek kazanç elde edenler 6st dilimden vergilendirilebilmesi i6in vergi matrahının d6ş6r6lmesi uygun bir d6zenleme olacaktır.

Madde 3, 8- 6ift6ilere destek vermek olumlu bir adım olmakla birlikte asla yeterli değildir. 66nk6 tarım sektörünün 6ok 6nemli hayati sorunları vardır. 6zellikle tarımda 6ok ciddi kuraklığın yaşandığı bir yılda 6ift6iler, şu an itibariyle bankalara 150 milyar TL, piyasalara 100 milyar TL'ye yakın bor6lanmış durumdadır. Yani 6ift6i toplamda yaklaşık 250 milyar TL gibi bir bor6la karşı karşıyadır. Bu a6ıdan bu tip d6zenlemelerin yanında mutlaka daha fazla destekleyici adımların da atılması gerekmektedir. D6zenleme ile 6ift6ilere 600 milyon TL ek 6deme yapılacaktır fakat milyonlarca 6ift6i s6z konusu olduğunda yapılan yardımlar sembolik olmaktan 6teye gidememektedir. Bu sebeple d6zenlemeye olumlu bakmakla birlikte yetersiz olduğunu değerlendirmekteyiz.

Madde 10- Cari vergilendirme d6neminin ilk dokuz ayı, 66er aylık d6nemler itibariyle ge6ici vergi d6nemleri olarak belirlenmiştir. Getirilmek istenen bu d6zenlemeyle ilgili takvim yılı veya hesap d6neminin son 66 aylık d6nemi ise ge6ici vergi d6nemi kapsamında sayılmayacak, madde kapsamındaki m6kellefler tarafından bu d6nem i6in ge6ici vergi beyannamesi verilmeyecektir. Ge6ici vergi, 3'er aylık d6nemler halinde yılda 4 defa beyanname verilmek suretiyle beyan ediliyordu. Dolayısıyla bu d6zenlemeyle 4. d6nem ge6ici vergi beyannamesi kaldırılıyor. Yeni uygulamada, yılın ilk 9 ayı i6in 3'er aylık d6nemler halinde toplamda 3 ge6ici vergi beyannamesi verilecek.

Bu düzenlemeyle yıllık gelir ve kurumlar vergisinde beyan ve ödeme süreleri 1'er ay geri çekiliyor. Buna göre, 4. dönem geçici vergi beyannamesinin kaldırılmasına paralel olarak, Nisan ayında verilmesi gereken yıllık kurumlar vergisi beyannamesi ise, artık izleyen yılın Mart ayında verilecek, tahakkuk eden vergide yine Mart ayı sonuna kadar ödenecektir.

Meslek erbabları için iş yükünü azaltan bir düzenleme olsa da düzenleme Mart-Mayıs 2022 döneminde 120 Milyar TL toplam iç borç ödemesi olan iktidarın tahsilatı öne çekerek erken bir kaynak oluşturma çabası olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca düzenlemenin bütçeye 1 milyar 250 milyon TL'lik bir maliyete sebep olacağı notunu da düşmeyi gerekli görüyoruz.

Madde 11- Toplamda 3 milyon gelir ve kurumlar vergisi mükellefinden 65 bininin yararlanabildiği yüzde 5 vergiye uyumlu mükellef indiriminde aranılan şartlarda biraz daha iyileştirme yapılmaktadır.

Yapılan düzenleme ile mükellefler hakkında yapılan tarhiyatlar kesinleşmedikçe, mükelleflerin vergiye uyumu bozulmayacak. Mevcut düzenlemede, tarhiyat yapıldığı anda mükellefler vergiye uyumlu mükellef olma statüsünü kaybediyorlar ve yararlandıkları yüzde 5 indirim tutarları cezalı olarak geri isteniyordu. Düzenlemeden sonra, artık tarhiyat kesinleşmedikçe bu statüleri bozulmamış kabul edilecek. Ayrıca yapılan diğer bir düzenleme ile de tarhiyatı yapılan tutar ilgili yılda yararlanılan indirim tutarının yüzde 1'ini aşmıyorsa yine mükelleflerin vergiye uyum statüleri yine bozulmamış sayılacaktır.

'Vergiye Gönüllü Uyum' konusu Avrupa, Amerika veya G-20 ülkelerinde uygulanan bir yöntem değildir. Bunun en önemli sebeplerinden birisi o ülkelerde her yıl vergi aflarının çıkarılmamasıdır. Çünkü vergi afları vergi ahlakını da bozmaktadır. Bu sebeple bu düzenlemenin kaldırılması uygun olacaktır. Yüzde 5 düzenlemesinden faydalananlar ödeme gücüne sahip olanlar, yani vergisini ödeyebilenlerdir. Vergisini ödeyemeyecek durumda olanlar bu uygulamadan faydalanmamaktadır. Bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi asıl yapılması gereken, vergi ahlakını oturtmak için, bu tip gönüllü uyum

uygulamalarını kaldırmak, vergi aflarını bir daha çıkarmayacak reformlar yapmak ve vergi ombudsmanlığı gibi müesseseleri geliştirmektir.

Madde 12- İnternet ve bilişim dünyasında meydana gelen gelişmelere paralel olarak, vergi uygulamalarının elektronikleşmesi konusunda adımlar atılmakta, Türkiye Dijital Vergi Dairesi kurulması için Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yetki verilmektedir.

Ancak getirilmek istenen bu düzenleme neticesinde, dijitalleşmeyle beraber bu alanda çalışan insanların istihdam kaybına uğrayıp uğramayacakları ve bazı emekçilerin çalışma yaşamının dışına itilip itilmeyeceği konusunun netleştirilmesi gerekmektedir. Çağın gereği olan dijitalleşme uygulamaları, emekçilerin iş kaybına neden olacak bir biçimde hayata geçirilmemelidir.

Madde 15- İlanen tebligat koşullarının oluştuğu durumlarda bu tebligatlardan muhataplarının daha hızlı haberdar olmalarını sağlamak üzere ilgili vergi dairelerinde ilan edilen hususların resmi internet sitelerinde yayınlanması usulüne geçilmektedir. İlan yazısının askıya çıkarıldığı tarihi izleyen 15. gün ilan tarihi olarak kabul edilecek ve tebliğin konusu her biri için ayrı ayrı olmak üzere maddede yer alan tutardan fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde, ilan yazısının Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığı'nın, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesi üzerinden de duyurulmasına imkan verilmesi öngörülmüyor. Bunun yanı sıra maddede yer alan tutarı on katına kadar artırma, yarısına kadar indirme, duyurunun kapsamı, şekli, zamanı ve süresi ile maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yetki verilmektedir.

Teknoloji altyapısının kullanılması olumlu olmakla birlikte Gelir İdaresi web sitesinin mükellefler tarafından sürekli takibi söz konusu olmadığı ve uygulama hukuki zaman aşımını sonlandırdığı için yeni mağduriyetlerin ortaya çıkmasına sebebiyet verebilecektir. Bu sebeple bilgilendirme için e-devlet, mail, sms gibi alternatif yolların da kullanılması gerekmektedir.

Madde 17- Teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme gereği çağa uyum sağlamak adına elektronik ortamda denetimlerin yapılması daha efektif bir çalışma süreci yürütmek için anlamlı olmakla birlikte denetimler sırasında denetmenin denetlediği kuruma giderek en azından bir kez görmesinin daha anlamlı olacağı kanaatindeyiz. Dolayısıyla bu değişiklikte denetimlerin saha ziyaretleri, saha gözlemleri ve sahada olması beklenen denetimlere dair bir ibare olmaması eksikliklerdir. Denetimlerinin hangilerinin mükellefin iş yerini hiç ziyaret etmeden masa başında, hangilerinin ziyaret gözlemine dayanarak yapıldığı bilgisinin tutulması izleme değerlendirme çalışmaları için faydalı olacaktır.

Madde 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 52- 31. ve 52. maddelerde yer alan amortismanlar ve yeniden değerlendirme oranları yapısal reform getirmekten uzaktır. Teminat konusunda ise limit getirerek vatandaşın işini zorlaştıran bir yaklaşım benimsenmektedir. Ayrıca yeniden değerlendirme sonrasında satış durumunda vergilendirme yapılmaması da bir eksikliklerdir. Bu durumun “Düzenlemeden sonra 5 yıl içinde satış durumunda vergilendirme yapılır” şeklinde yeniden düzenlenmesi gerekir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’na göre amortisman, işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkuller ile gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin (gayrimenkullerin mütemmim cüzleri ve teferruatı; tesisat ve makineler; gemiler ve diğer taşıtlar; gayrimaddi haklar) alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin değerinin, faydalı ömürleri itibarıyla kısım kısım gider şeklinde muhasebeleştirilmek suretiyle yok edilmesidir.

İşte bu yıpranmaya tabi iktisadi kıymetlerin tabi tutulacağı amortismanın nasıl muhasebeleştirilerek vergiye esas hesaplamalarda kullanılacağı VUK’un 313 ila 330. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Kanun teklifinin 32 ila 37. maddelerinde yapılması öngörülen değişiklikler, VUK’un yukarıda sözü edilen maddelerinden 315, 318, 320, 323, 328, 329. maddelerde bazı teknik düzenlemeler yapılmasından ibarettir. Özetle, amortismanın süre bakımından uygulamasına yönelik usullerde mükelleflerin seçimlik imkanlarını genişletmeye ve muhtelif konulardaki belirsizleri gidermeye yöneliktir. Bu

durum kanun yapıcının sermayenin değeri lenmesi konusunda en ince ayrıntıya kadar düşünüp çalıştığını açıkça göstermektedir.

Ayrıca komisyon görüşmeleri sırasında 35. Maddeye yapılan eleştiriler maddeye dercedilmemiştir. Bu eleştirilere göre, serbest meslekte temel unsur tahsil esas olup, serbest meslek kazancı elde edenlerde şüpheli alacak oluşmaktadır. Serbest mali müşavirler ve avukatlar serbest meslek makbuzu keserken KDV'sini ödemekte ancak tahsilat yapamamaktadır. Bu meslek erbabına tahsilatını yapamadığı makbuzlardaki bedeli ve KDV'sini gider yazma hakkı verilmelidir. Ayrıca metinde belirlenen 3 bin TL rakamı günümüz ekonomik kriz koşullarında yüksek bir rakamdır ve düşürülmelidir.

Madde 38- 213 sayılı Kanununun 339'uncu maddesi değiştirilerek madde gereğince yapılacak artırım tutarının kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yükseğinden) fazla olamayacağı temin edilmektedir.

Madde ile artan oranlı ceza sistemi uygulaması olmaması sebebiyle caydırıcılık ortadan kaldırılmaktadır. Her ne kadar ilgili cezaya maruz kalan işletmenin/mükellefiyetin kapanmasının önüne geçilse de iktidarın temel amacı bu noktada bir tahsile dönük vergi ziyasının önüne geçmektir. Vergilendirme ve cezalandırma odaklı bir yaklaşım yerine mükelleflere yönelik vergi adaletinin ön planda olduğu, işlerini aksatacak bir konumdan sıyrıldığı bir düzenleme yapılmalıdır.

Madde 42- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 'Pişmanlık ve Islah' başlıklı 371. maddesinde değişiklik yapılmakta, farklı vergi türlerinde yapılan işlemler de kapsama alınarak, pişmanlık beyannamesi verilebilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili kılınmaktadır.

Bilindiği üzere AKP iktidarı Hazine ve Maliye Bakanlığı başta olmak üzere hemen her kurumu siyasi atamalarla işletilmez hale getirmiştir. Ayrıca iktidarın sürekli tahsilat amacıyla ortaya çıkardığı vergi afları, torba yasa yöntemi ve yandaşlara sağlanan vergi

muafiyetleri ile bakanlık mükellef karşısında güvenilmez, sözüne itibar edilmez hale getirilmiştir. Bu durumda hem mükellef-maliye kurumu ilişkisi zedelenmekte hem de sürekli bir şekilde değiştirilen vergi kanunları yama görevi görerek nihai ve tam bir şekilde ihtiyacı karşılamamaktadır. Öncelikle yurttaşların vergilerinin nerelere, nasıl harcandığı bilgisine şeffaf bir şekilde ulaşabilmeleri sağlanmalıdır. Denetim yurttaşlardan doğru başlatılarak topyekun bir vergi denetimi ağı kurulmalıdır.

Madde 56- Madde ile Cumhurbaşkanı'nın ÖTV oranlarını belirleme yetkisi yeniden düzenlenerek arttırılmak isteniyor. Cumhurbaşkanı, asgari maktu vergiyi sigara, puro gibi tütün mamullerinde üç katına kadar artırabilecek. Araçlarda ÖTV oranları ile oranlara esas ÖTV matrahlarının alt ve üst sınırlarında da üç katına kadar artış yapabilecek.

Yasama organının yaptığı bir yasanın yetkilerinin partili Cumhurbaşkanı'na verilmesi kabul edilemez bir durumdur. Türkiye 2018 yılı itibariyle hiçbir rasyonel örneği ve açıklaması olmayan partili cumhurbaşkanı sistemine geçerek açık bir şekilde rejim değiştirmiştir. Bu rejimin adı ise tek adam rejimidir. Söz konusu rejimle 3 yılı aşkın bir süre içerisinde ekonomi, hukuk, eğitim, sağlık başta olmak üzere tüm alanlar açık bir şekilde iflas etmiş durumdadır. Tek adam rejimi, giderek alan genişletmekte ve TBMM'nin vergi koyma yetkisine dahi el atmaktadır. Karar alma sürecinde yaşanan muazzam merkezileşme ve siyasetin tekelleşmesi had safhaya ulaşmıştır. Yurttaşların gündelik hayatını ve geçim faaliyetlerini birebir etkileyen yani tüm toplumu ilgilendiren bir meselede tek bir kişinin mutlak karar verici olması kabul edilemez. Getirilmek istenen bu düzenleme, ülkede muazzam bir iktidar tekeli yaratıldığının bir başka somut kanıtıdır.

Madde 62- Mevcut durumda, hak kazanılan yatırıma katkı tutarları, gerek yatırımdan gerekse yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilen gelirlere indirimli oranda kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle kullanılabilirken; madde ile yatırıma katkı tutarının yüzde 10'unun, ÖTV ve KDV hariç diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle kullanılabilmesine imkan sağlanıyor. Böylece, yatırım yapmak suretiyle hak

kazanılan yatırıma katkı tutarlarının, belirlenen vergi borçlarına mahsup edilmek suretiyle mükelleflere hızlıca geri dönüşü sağlanıyor. Temel olarak “sözde” hem yatırımı teşvik etmek hem de hızlıca bir borç tahsili yapmak amacı söz konusudur. İktidarın boşalttığı kasalar göz önüne alındığında bir taşla iki kuş vurma durumu somutlaşmaktadır.

Madde 63- 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52’nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “1/1/2022” ibaresi “1/1/2023” şeklinde değiştirilmek istenmektedir.

2019 yılında yine bir torba yasa ile getirilen ve yürürlük tarihi olarak 1 Nisan 2020 tarihi belirlenen “konaklama vergisi” bilindiği üzere pandemi sebebiyle ertelenmişti. HDP olarak bu verginin ihdas edildiği Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde, bu verginin uygulanabilir olmaktan uzak olduğu yönünde muhalefet etmiştik. Son olarak 01/01/2022 yılına ertelenen konaklama vergisinin yine AKP iktidarının yasama kurnazlığı ve teamüllere aykırı bir şekilde komisyon üyelerine bildirilmeksizin ve gerekçe sunulmaksızın bu kez 01/01/2023 tarihine ertelenmesi isteniyor. Bu durum yasama teamülleri gereği izaha muhtaçtır. Bu erteleme düzenlemesinin bu şekilde son anda kanun teklifi metnine eklenmesi kabul edilemez. Konaklama vergisi uygulamasının pandemi gerekçesiyle ertelenmesi makul iken bugün turizm sektörünün tam normalleşme ile aktif bir şekilde çalışması ve işletilmesi göz önünde bulundurulduğunda yeniden ertelenmesinin hiçbir mantıklı açıklaması yoktur.

Erol Katırcıoğlu

İstanbul

Garı Paylan

Diyarbakır

Necdet İpekyüz

Batman

MUHALEFET ŞERHİ

1.10.2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2 / 3854 esas numaralı Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, yürürlük ve yürütme maddeleri ile birlikte 64 maddeden oluşurken, 05.10.2021 – 06.10.2021 tarihlerinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek 65 madde olarak kabul edilmiştir.

Usul Üzerine Değerlendirme

Teklif, 8 ayrı kanunda değişiklik içermekle birlikte tek bir alanda düzenleme içermesi bakımında tarafımızca olumlu karşılanmıştır. Uzun süredir alışlageldiği gibi farklı konuları ihtiva edip tek bir teklif şeklinde sunulan ve kamuoyunda torba kanun usulü olarak bilinen yöntemde bu seferlik dahi vazgeçilmiş olması sevindiricidir.

Öte yandan Teklifin, sunulduğu andan itibaren siyasi irade tarafından yine kamuoyuna “vergi reformu” şeklinde aktarılmaya çalışılması son derece yanlıştır. Aşağıda detaylı şekilde inceleyeceğimiz bu teklif, vergi sistemimiz için reform olma niteliğinden çok uzaktır. 11. Kalkınma Planı’nın 263.3 numaralı paragrafında yeni bir Vergi Usul Kanunu’nun çıkarılacağı söylenmektedir. Bugün görüşülen Teklif ise yeni bir kanun olmamakla birlikte yıllardır mükellefler ile idare arasında mahkeme süreçlerine sebep olan birkaç hususu düzenlemekle birlikte çoğunlukla teknik konuları düzenleyen bir tekliftir. Hatta birçok maddeye ilişkin düzenlemenin bugüne kadar yapılmamış olması kabul edilebilir değildir.

Usul üzerine değinilmesi gereken bir diğer konu da bu teklifle birlikte “etki analizi” adıyla sunulan rapordur. Bundan önceki her teklifte bu raporun sunulmaması üzerine eleştirilerimizi ısrarla sunmuştuk. Eleştirilerimizin dikkate alınmasını önemli görmekle birlikte sunulan bu raporun “etki analizi” olarak adlandırılabilmesi için oldukça yetersiz olduğunu söylemek gerekir. Raporun büyük bir bölümü Teklifin madde gerekçeleri şeklinde hazırlanmış, düzenlemelerin mali etkilerine çok kısıtlı bölümlerde yer verilmiştir. Özellikle uygulamada ihtilaflara yol açan muallak durumların düzenlendiği maddelerle ilgili dava sayısı, dava süreleri gibi verilerin hiç sunulmadığı görülmektedir. Ayrıca mali portresi çok rahatlıkla çıkarılabilecek bazı maddelere yönelik herhangi bir verinin sunulmaması “etki analizi” olarak sunulan bu raporun oldukça yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Teklifin Geneli Üzerine Değerlendirme

Teklif, vergi sistemimizdeki yapısal sorunları çözmek yerine mevcut ekonomik durumun doğurduğu birtakım sonuçları bertaraf etmek amacıyla sunulmuştur. Bu açıdan bile değerlendirildiğinde siyasi iktidarın yine sorunun sebeplerini doğru tespit edemediği hatta bunun için çaba göstermediği ortaya çıkacaktır.

Pandemiden önce de var olan ekonomik sorunların gitgide derinleştiği bir ortamda normal olarak ekonomik aktivite yavaşlamış, çeşitli grupların gelir ve kazançları azalmıştır. Bu grupların azalan gelirleri üzerinden alınan vergiler de iktidar tarafından vazgeçilebilir bir noktaya gerilediğinden istisna yöntemine gidilmektedir. 835.000 mükelleften toplamda 230

milyon Türk Lirası toplanabilen vergi için düşünülmesi gereken; bu tutardan istisna yoluyla vazgeçilmesi olmamalıdır. Keşke sayıları 1 milyona yaklaşan bu mükelleflerimizin çok fazla kazanç elde etmesini sağlayacak ekonomik ortam oluşturulabilseydi. Ülkeyi yönetenler 835.000 mükellefin kazançlarını arttıracak uygun ekonomik koşulları sağlayamamış ve en sonunda vergiden vazgeçme noktasına gelmiştir. 20 yıllık Ak Parti iktidarının özeti budur.

Buradaki bir tuhaflık da basit usul kaldırılmıyor, vergiden istisna tutuluyor. Yani bu mükelleflerin defter tutma yükümlülük ve maliyetleri aynen devam edecek.

Kısacası, ekonomi kötüye gidiyor, kazançlar azalıyor ve dolayısıyla vergiler de azalıyor. Ekonominin kötüye gittiğini kabul etmeden, sadece çok düşük kaldığı için birtakım vergilerin istisna edilmesi yönteminin tercih edilmesi sorunlara çözüm olmayacaktır. 7 yıl üst üste dolar cinsinden azalan kişi başı milli gelir gerçeğini görmeden çözüm üretmeye çalışmak sadece ek mali yük getirecektir.

Vergi sistemimizde teknolojinin zayıf olduğu geçmiş dönemlerden kalma ilkel yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemlerin başlatıldığı dönemlerde teknolojinin günümüzdeki kadar gelişmemiş olduğunu ve takibin bugünden daha zor olduğu düşünülecek olursa artık daha modern yöntemlerle yola devam edilmelidir. Beyan usulü genişletilmeli ve istisnalar azaltılmalıdır. Stopaj nihai vergileme olmaktan çıkarılarak daha yaygın bir şekilde beyan usulüne geçmelidir.

Vergi sistemimizdeki çarpıklıklardan biri de dolaylı vergiler ile dolaysız (doğrudan – gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergiler) vergilerin oranıdır. Adaletli bir vergi sisteminde dolaysız vergilerin oranı yüksek olmalıdır. OECD ülkeleri ile Türkiye karşılaştırıldığında gelir ve kazançlardan alınan verginin milli gelire oranının Türkiye’de çok düşük olduğu görülmektedir. Türkiye’de gelir ve kazançlardan alınan vergilerin milli gelire oranının %5,6 iken OECD ülkelerinde bu oran %11,4’dür. Tam tersi şekilde Türkiye’de Özel Tüketim Vergisi olarak toplanan miktarın milli gelire oranı %3,6 iken OECD ülkelerinde bu oran %2,4’dür. Bu durum, OECD ülkelerinin ortalamasının yarısından daha az bir oranla gelir ve kazançlar üzerinden, daha yüksek oranda da dolaylı vergi topladığımızı ortaya koymaktadır. Buna rağmen faiz gelirlerinden toplanması gereken vergilere yönelik istisna uygulanması, olması gereken noktadan daha da uzaklaşmamıza sebep olmaktadır.

Asgari ücretli bir vatandaşımız Ağustos ayında ikinci gelir vergisi dilimine girerek %20 vergilendirilmekteyken çok yüksek miktarlarda faiz geliri elde edenlerin vergiden istisna tutulması hem bahsettiğimiz yapısal sorunu derinleştirmekte hem de verginin adalet ilkesi ile gelişerek ülkemizdeki gelir adaletsizliğine olumsuz yönde etki etmektedir. Oysa verginin gelir adaletine olumlu yönde katkı sağlaması beklenmektedir. Bu da yüksek gelir gruplarının daha yüksek oranda vergilendirilmesiyle olacaktır.

Türkiye’nin ciddi bir işsizlik sorunu bulunmaktadır. Bu sebeple mali imkanların, istihdamın artmasına engel olan ve ücretler üzerinde baskı oluşturan çalışanlar üzerindeki vergi ve sosyal güvenlik yüklerinin hafifletilmesinde kullanılması gerekmektedir. Böylece hem istihdam desteklenecek hem de işletmelerimizin rekabet gücü ile net ücretlerde artış sağlanabilecektir. Böyle bir katkıyı sunmak yerine zaten yüksek gelir gruplarında olanların çeşitli kazançlarına istisna uygulamanın ekonomimize herhangi bir faydası bulunmamaktadır.

Bunların yanı sıra ticari faaliyetler esnasında uygulanan birçok işlem vergisi bulunmaktadır. Tüccar ve sanayicilerimizin ticari faaliyetleri esnasında karşılaştığı bu

masrafların da hafifletilmesi yerinde olacaktır. Yine esnaf ve işletmelerimizin üzerindeki bir diğer yük olan kira stopajının kaldırılması gerekmektedir. Mevcut haliyle kira stopajı işletmelerin üzerinde kalmaktadır. Kira gelirini elde eden her kim ise ondan beyan usulüyle tahsil edilmelidir. İlk seferde kiralardan artışına sebebiyet verecek gibi görünse de uzun vadede bu yük esnaf ve işletmelerimizin üzerinden kalkacaktır.

Yıllardır muhalefet tarafından dile getirilmesine rağmen henüz bir adım atılmayan kentsel rantlar üzerinden vergi alınması hususu bir an önce dikkate alınmalıdır. Birçok bölgede çeşitli dışsal faktörler sebebiyle değeri artan mülkler üzerinden bir vergi düzenlemesi getirilmelidir. Bu sayede oluşturulabilecek kaynaklar az önce sayılan alanların rahatlatılması amacıyla kullanılmalıdır.

Bir diğer husus ise vergiye uyumu arttırmaya yönelik çalışmaların artırılması gerekliliğidir. Neredeyse her yıl çıkarılan af yasaları sayesinde vergiye uyum oldukça fazla zarar görmüştür. Mükellefler artık vergi ödemede isteksiz davranmaktadır. Beyannamesini zamanında veren borcunu düzenli ödeyenler için uygulanan %5'lik indirim yetersiz kalmaktadır. Bu indirim oranının en azından %10'a çıkarılması gerekmektedir. Böylece mükellefler beyannamelerini zamanında vermeye, borcunu tamamen ödemeye yönelik motivasyona sahip olacaktır. Böylece çok düşük bir mali yükü vergiye uyum artırılarak daha yüksek bir vergi geliri elde edilebilecektir.

Teklifin içerisinde son günlerde gündeme gelen ve vergi cenneti ülkelere sermaye çıkışı konusunda bir düzenleme getirilmemiş olması da tarafımızca eksik görülmektedir. 2006 yılından bu yana bahsi geçen ülkelerin henüz belirlenmemiş olması sürekli olarak ülkemizden sermaye çıkışına sebebiyet vermektedir. Sermaye konusunda sorunları olan bir ekonomi olmamıza rağmen bu çıkışlara göz yumuluyor olunması kabul edilebilir değildir. Acilen gerekli önlemler alınarak kontrolsüz sermaye çıkışına engel olunmalı ve buradaki vergi kaybı durdurulmalıdır.

Vergi, maliye politikası açısından önemli bir araç olmakla birlikte diğer makro hedefleri de etkilemek için de kullanılabilen önemli bir araçtır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan rapora göre enflasyonla mücadele amacı ile yaklaşık 102 milyar Türk lirası vergi harcaması yapıldığı görülmektedir. Bunun içinde en önemli pay eşel mobil uygulaması ile akaryakıt fiyatlarındaki dalgalanmaların engellenmeye çalışılması ile vazgeçilen 46 milyar Türk liralık kısımdır. Raporda vazgeçilen 46 milyar Türk liralık vergi sayesinde enflasyonda doğrudan ve dolaylı etkilerle birlikte toplam 2,48 puanlık pozitif katkı sağlandığı belirtilmektedir. Benzer şekilde diğer vergi harcamalarının sebepleri arasında da enflasyonla mücadele gösterilmektedir.

Para politikaları ile maliye politikalarının birbirini destekleyici olması önemli bir husustur. Ancak enflasyonla mücadele için para politikası araçlarının doğru ve etkin kullanılmaması sonucu oluşan yük kamu gelirleri üzerine bindirilmektedir. Bir yandan yanlış para politikaları ile enflasyonla mücadele sekteye uğratılırken diğer yandan durum maliye politikaları ile kurtarılmaya çalışıldığından ülkemizin kaynakları heba edilmektedir. Yukarıda bahsettiğimiz gibi desteklenmesi gereken birçok alan bulunmaktadır. Bu sebeple para politikasının yeniden işlevi artırılmalı ve maliye politikasının üzerindeki yük hafifletilmelidir. Böylece oluşacak kaynaklar da ekonomik aktiviteyi canlandırabilecek doğru alanlara aktarılmalıdır.

Madde 1 – 5 – 6 – 7

Düzenleme ile basit usulde vergilendirilen yaklaşık 835 bin küçük esnafın ticari kazançlarının gelir vergisinden istisna edilmesi ve bu mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyanamesi verme yükümlülüklerinden muaf tutulması öngörülmektedir. Zor bir dönemden geçen esnafımızın vergisel açıdan desteklenmesine hiçbir şekilde karşı değiliz. Ancak ekonomi uzun süredir kötü bir seyir izlemektedir. Esnaflarımızın kazançları ciddi ölçüde düşmüştür. Bunun yanında maaşlı çalışanların ve çiftçilerin mağduriyeti de aynıdır.

Bahsi geçen 835 bin mükelleften 230 milyon Türk lirası vergi toplanmaktadır. Bu kesimin kazancının yeterince artırılarak artık gerçek usulde vergilendirilmesinin konuşulması gerekirken zor durumda bırakılmış küçük esnafın vergilerinin silinmesi konuşulmaktadır. Bu başarısızlığın sorumlusu AK Parti hükümetleridir.

Vergiden istisna tutulan kesimin defter tutma gibi diğer yükümlülükleri devam ettirilmektedir. Belge düzeni ve kayıt dışılığın önlenmesi açısından diğer yükümlülüklerin devam ettirildiği anlaşılmaktadır. Ancak defter tutma ile ilgili maliyetler ve onun yarattığı bürokrasinin düzenlenmesi esnafa sağlanacak olan 150 -200 Türk lirası tasarruftan daha önemlidir. Öncelikle daha büyük maliyete sebep olan bu sorunların çözülmesi gerekmektedir.

Pandemi döneminde gelir kaybına uğrayan 2 milyon esnafa yaklaşık bir buçuk yılda sadece 9 milyar Türk lirası destek verildi. Bu destek esnaf başına bir buçuk yıl için 4.500 Türk lirasıdır. Aylık ise 265 Türk lirasıdır. Esnaf kan ağlarken verilen bu sembolik destek son derece düşük kalmıştır. Bunun yanında yine pandemi sebebiyle yalnızca bir konsorsiyuma İstanbul Havalimanı için 1 milyar Euro kira desteği verilmiştir. Yani mukayese etmek gerekirse konsorsiyumun içindeki birkaç firmaya tek kalemde 10 milyar Türk lirasının üzerinde destek verilmişken iki milyon esnafa 9 milyar Türk lirası destek sağlanmıştır. Esnaflarımız gerçekten perişan durumdadır. Bu gerçek her fırsatta İYİ Parti tarafından dile getirilmiştir.

Komisyonunda yönelttiğimiz sorulara vergi silinmediği yönünde cevaplar verilmiştir. Ancak bu cevaplar gerçeği yansıtmamaktadır. Bu hususlar Maliye Bakanlığı'nın internet üzerinden yayınladığı raporlarında da mevcuttur. Örneğin sadece bir tabloda 3 milyar 106 milyon Türk lirası eksik beyan sebebiyle ilave tarhiyat yapıldığı görülmektedir. Eksik beyan edilen 3,1 milyar Türk lirası için sonrasında uzlaşmaya gidilmiş ve borcun yüzde 97,6'sı silinerek yalnızca 74,5 milyon Türk lirası ile uzlaşmıştır. Diğer bir anlatımla borcun yalnızca yüzde 2,4'ü tahsil edilmiş ve 3 milyon Türk lirasını aşan bir kısmı silinmiştir. Teklifte uzlaşmayla ilgili maddeler mevcut ancak öncelikle bu sorunların çözülmesi gerekmektedir. Ne yazık ki iktidar tarafından bunun gibi çok ciddi sorunlar görmezden gelinmektedir.

İdare tarafından vergi denetimi ile görevli 8.500 kişi müfettiş istihdam edilmektedir. Bu müfettişlerimize vergi incelemesi görevi verilmiştir. Ancak bu müfettişlerimiz tarafından tarh edilen eksik vergiler sonrasında merkezdeki üst yöneticiler tarafından silinmektedir.

Madde 2

Madde ile sosyal ağ içerik üreticileri ve mobil cihazlar için uygulama geliştiricilerinin elde ettikleri gelirlerin 650.000 TL'ye kadar olan kısmının banka tarafından tevkifat yoluyla, bu tutarı aşan kısım için ise beyanname verilerek vergilendirilmesi düzenlenmektedir.

Eşik değer olan 650 bin TL'nin aşağı çekilmesi veya stopaj oranı olan yüzde 15'in bir miktar yükseltilmesi vergi adaleti açısından daha uygun olacaktır.

Madde 3 ve Madde 8

Madde ile çiftçilere yapılan destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna tutulması düzenlenmektedir. Bu düzenlemeyi destekliyoruz. Tarımsal destek ödemelerinden bugüne kadar vergi kesmek kadar yanlış bir şey olamaz.

Ayrıca, destekler son derece yetersizdir. Mutlak surette artırılmalıdır. Ayrıca, destek miktarları ekimden önce açıklanmalı ki üretimi yönlendirebilsin.

TMO, buğday ithal edip zararına yurt içine satmaktadır. Fakat yine de iç piyasada buğday fiyatlarının artmasına engel olamamaktadır. Yurt dışından pahalı buğday alınıp yurt içinde zararına satılması yabancı çiftçileri desteklemek anlamına gelir. Bu desteği zamanında Türk çiftçisine vermiş olsaydı, buğday alanlarımız boş kalmaz, buğdayda arz sıkıntısı çekilmezdi.

Madde 4 – 7 – 9 – 60 – 61

Teklif ile;

- Birden fazla takvim yılı boyunca devam eden inşaat ve onarma işleri üzerinden elde edilen gelirlerin işin bittiği yılı takip eden yılın şubat ayı içerisinde beyan edilmesi,

- Yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilme tarihinin mart ayından şubat ayına çekilmesi,

- Gelir vergisinin şubat ve haziran aylarında iki eşit taksitte ödenmesi,

- Kurumlar vergisi beyannamesinin hesap döneminin kapandığı ayın üçüncü ayın birinci gününden yirmi beşinci günü akşamına beyan edilmesi,

- Kurumlar vergisi beyannamesinin Nisan ayı yerine Mart ayında verilmesi hususları düzenlenmektedir.

Gelir vergisi beyannamelerinin Mart ayında, kurumlar vergisi beyannamelerinin ise Nisan ayında verilmesi yerleşmiş bir uygulamadır. Başka kanunlardaki bazı maddeler de buna göre düzenlemiştir. (Örneğin Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerin genel kurul yapmasına ilişkin maddesi vs) Gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini verme tarihlerinin bir ay geri çekilmesi yerinde değildir.

Madde 10

Düzenleme ile vergilendirme döneminin ilk 9 ayı 3'er aylık dönemlerle geçici vergi dönemi olarak belirlenmektedir. Son 3 aylık dönem bu kapsamdan çıkarılmaktadır. Yani, geçici vergide dördüncü taksit kaldırılmaktadır. Son taksit ödemesi yıllık beyanname verme vaktine kaydırılmaktadır. Hem idare hem de mükellef gereksiz bir iş yükünden kurtulacaktır.

Madde 11

Madde ile vergiye uyumlu mükelleflere vergi indiriminden faydalanabilmeleri açısından uygulanacak şartlarda mükellef lehine değişiklik yapılarak, indirimden faydalananların kapsamı genişletilmektedir. Yapılan düzenleme olumludur ancak sık sık yapılandırma ve af yasaları çıkarılması vergiye uyumu azaltmaktadır. Vergiye uyumlu mükellefin ödüllendirilmesi amacıyla uygulanan indirim oranının yükseltilmesi vergiye uyumu arttıracaktır. Bu sebeple uygulanan %5 oranındaki indirimin %10'a çıkarılması yerinde

olacaktır. Bu hususta komisyona tarafımızca önerge verilmiş ancak AK Parti ve MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Madde 31

Maliyet bedeli artırımı, yeniden değerlendirme, son giren ilk çıkar (LİFO) yöntemi gibi mükellef lehine olan düzenlemeler, 2003 yılında 'enflasyon düzeltmesi' uygulanacak denilerek yürürlükten kaldırılmıştır.

Akabinde; Vergi Usul Kanunu'na eklenen geçici ile 31.12.2003 tarihli veriler bir defaya mahsus enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuştur. 01.01.2004 tarihinden sonraki veriler ise bu tarihten itibaren yürürlüğe girecek olan ve 213 Sayılı VUK Mükerrer 298. Maddesinde belirtilen şartların oluşması halinde enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Enflasyon muhasebesi söz konusu olduğunda, dönem kârının, enflasyon oranına isabet eden kısmının vergilendirilmeyeceği ve reel kazanç üzerinden vergi ödeneceği anlaşılmış olsa da; sonradan durumun böyle olmadığı anlaşılmıştı. Borçlu işletmeler muhasebe kayıtlarına göre ortaya çıkan kazancın üzerinde bir kazanç beyan edip 'enflasyon vergisi' ödemek zorunda kalmışlardır. Vadeli mal alanlar, kredi kullanan işletmeler daha çok vergi ödemişlerdir.

Söz konusu madde hükmüne göre, enflasyon düzeltmesi yapılabilmesi için; TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından açıklanan Yİ-ÜFE artışının, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması şartlarının birlikte sağlanması gerekmektedir. Ancak, her iki değerdeki artış oranı hiçbir zaman birlikte aşılamadığından enflasyon düzeltmesi hiç yapılamamıştır. Dolayısıyla, 2004 yılı başında yürürlüğe giren enflasyon düzeltmesi, şartların gerçekleşmemiş olması nedeniyle hiç uygulanamadığı için bir nevi fiilen yürürlükten kalkmıştır.

Öte yandan, münhasıran sürekli olarak işlenmiş; altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden ve kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, belirtilen şartların oluşup oluşmamasına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesi yapmaları zorunlu kılınmıştır.

Durum böyle olunca; mükellefler mali tablolarını enflasyonun olumsuz etkilerinden arındırarak fiktif vergi ödemekten kurtulmak bir yana; yürürlükten kaldırılan maliyet bedeli artırımı, yeniden değerlendirme müessesesi, LİFO gibi enflasyonun etkisinden korunmaya dönük sınırlı uygulama alanı olan avantajları da kaybetmiş oldular. Yine; amortisman uygulamasında, enflasyon düzeltmesine paralel değişiklikler hayata geçmişti. Benzer özelliklere sahip kıymetler için bir ortak bir amortisman oranı uygulanırken, amortisman tabi iktisadi kıymetin özelliğine göre farklı faydalı ömürler belirlenerek her bir kıymet için farklı amortisman oranları uygulanması yoluna gidilmiştir. Oranlar genellikle düşürülmüş olduğundan, mükellefler kıymetlerini daha uzun sürede itfa ederek erken yıllarda daha az gider düşmek ve vergiyi daha erken ödemek durumunda kalmışlardır.

Öte yandan; mevcut Vergi Usul Kanunu'nun "Enflasyon düzeltmesi ve yeniden değerlendirme oranı" başlıklı Mükerrer 298 inci maddesi uyarınca Cumhurbaşkanı; bu maddede yer alan %100 oranını %35'e kadar indirmeye veya tekrar kanunî seviyesine kadar yükseltmeye,

% 10 oranını ise % 25'e kadar çıkarmaya veya tekrar kanunî seviyesine kadar indirmeye yetkilidir. Ancak, Cumhurbaşkanı bu yönde yetkisini kullanmamıştır. Diğer yandan; enflasyon düzeltilmesi, milyarlarca TL kayba neden olacağından, ekonomide gelinen nokta itibarıyla, bu yetkinin kullanılması beklenmemektedir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununa 7144 sayılı Kanunla eklenen geçici 31. madde ile, bilanço esasına göre defter tutan tam mükellef gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine (finans ve bankacılık sektöründe faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları, münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile işgal eden mükellefler ile bu Kanunun 215 inci maddesi uyarınca kendilerine kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilenler hariç), aktiflerinde yer alan taşınmazların değerini (sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmazlar hariç), Yİ-ÜFE değerindeki artış oranını dikkate almak suretiyle 30 Eylül 2018 tarihine kadar (bu tarih dahil) yükseltme imkânı sağlanmış olup, yeniden değerlendirme işlemi sonucunda oluşan değer artışı tutarı üzerinden ise %5 oranında vergi ödenmesi istenilmiştir. Düzenleme, taşınmazların kayıtlı değerlerinin piyasa rayiç değerlerine yükseltilmesi için yeterli görülmemesi ve alınan %5 vergi yüksek bulunmasından dolayı, iş dünyası ve reel sektörde beklenen ilgiyi görmemiştir.

Bu kez; 09 Haziran 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 7326 sayılı Kanunla, işletmeye kayıtlı taşınmazların değerinin yükseltilmesine ilişkin yeni bir düzenleme yapılmıştır. Ancak, düzenleme vergi oranının % 5'den % 2'ye indirilmesi ve yeniden değerlendirme kapsamına amortismanına tabi iktisadi kıymetler (ATİK) dahil edilmesi dışında, 2018 yılında yapılan düzenlemenin aynısı şeklinde gerçekleşmiştir. Bu düzenleme de iş dünyasının istediği gibi çıkmamıştır. Düzenleme, bu şekliyle taşınmazların kayıtlı değerlerini piyasa satış fiyatlarına yaklaştırmaktan oldukça uzak kalmıştır.

Yapılması gereken nedir?

Enflasyon muhasebesinin uygulanmadığı dönemler boyunca Yİ-ÜFE değerinde oluşan artış oranı dikkate alınarak; işletmelerin bilançolarının bozulmasına engel olmak, finansal tablolarının gerçek duruma yaklaştırılmasının sağlanması, sermaye piyasalarına fon sağlayanların ve kredi kuruluşlarının değerlendirmelerinde kolaylık sağlanması, işletmelerin teknik iflas riskinin azaltılması gerekmektedir. Bunun için beklentiler; VUK'un Mükerrer 298 inci maddesinde değişiklik yapılarak maddeye işlerlik kazandırılması ya da en azından işletmelerin bilançolarında yer alan arsa, arazi, demirbaşların (*) kayıtlı değerlerini "vergi almaksızın" piyasa satış değerlerine yaklaştıracak bir düzenleme yapılmasıdır. 2003=100 bazlı Yİ-ÜFE endeksi bugün 740'ı aşmıştır. Mükelleflerden vergi almadan iktisadi kıymatların güncellenmesi sağlanmalıdır.

Düzenleme ne getirmektedir?

Düzenlemeyle; madde başlığı 'Enflasyon düzeltilmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme' şeklinde değiştirilerek, maddeye eklenen (Ç) fıkrası ile, kapsamdaki mükelleflere enflasyon düzeltilmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla, bilançolarına dahil bulunan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini ve bunlar

üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları mezkûr maddede belirtilen şartlar doğrultusunda yeniden değerleyebilme imkanı getirilmektedir.

Madde 35

Madde ile, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük olan alacaklara ilişkin azami tutar 3.000 TL olarak belirlenmiştir. Bunun yanında çözülmesi gereken başka bir sorun daha vardır. Serbest meslek makbuzu kesilmesi durumunda vergi doğmaktadır. Ancak kimi zaman serbest meslek sahibi tarafından bu ücret tahsil edilememektedir. Yani tahsil edilemeyen ücretin vergisi doğmaktadır. Benzer bir durum vadeli ve taksitli satışlarda da yaşanmaktadır. Yaşanılan bu mağduriyetin çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Madde 52

213 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 32 nci madde eklenmektedir.

Buna göre; Kanun Teklifinin 31 inci maddesiyle, VUK'un mükerrer 298 inci maddeye (Enflasyon düzeltilmesi) eklenen (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapabilecek olan mükellefler, anılan fıkra uyarınca ilk kez yeniden değerlendirme yapacakları hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortisman tabii diğer iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kiralama işleme veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmaz ve iktisadi kıymetler hariç) “maddede yer alan kapsam, şart ve hükümlere uymak koşuluyla” yeniden değerleyebileceklerdir.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarı üzerinden %2 oranında hesaplanan vergi, yeniden değerlendirme işleminin yapıldığı tarihi izleyen ayın sonuna kadar bir beyanname ile gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine beyan edilecektir. İlk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenecektir.

Bu fıkra kapsamında ödenen vergi; gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilemeyecektir. Gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir. Beyanın zamanında yapılmaması ya da tahakkuk eden verginin süresinde ödenmemesi halinde bu madde hükümlerinden faydalanılamayacaktır.

Yüzde 2 vergi alınmadan geriye doğru isteyen mükelleflerin değerlendirme yapmasına imkân tanınmalıdır. Daha önce çıkan iki yasayla vergi alınmış olması hatta halen son kanun kapsamında bu pencerenin açık olması bunu önermemize engel değildir.

Madde 56

Yapılan düzenlemeyle, ÖTV Kanununa ekli III sayılı listenin B cetvelindeki bütün mamulleri için aşgari maktu vergi tutarlarına ilişkin Kanun ile belirlenmiş hadlerin, Cumhurbaşkanı kararıyla 3 katına kadar artırılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Yine, bu düzenlemeyle, aynı Kanuna ekli II sayılı listede yer alan motorlu taşıtlar için belirlenen oranlar ve oranlara esas ÖTV matrahlarının alt ve üst sınırlarının CB kararıyla 3 katına kadar artırılması mümkün olmaktadır.

Ayrıca, cumhurbaşkanına binek otomobiller için ÖTV'ye esas farklı matrah grupları oluşturabilme yetkisi ile bu araçlara ilişkin motor güçleri itibarıyla ÖTV oranı farklılaştırabilme yetkisi tanınmaktadır.

Anayasamız Madde 73 açıkça hükmeder ki;

“Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.”

Cumhurbaşkanı veya yürütmenin vergi değiştirme üzerine kullanacağı yetki sınırlı olmalıdır. Vergi koymanın yalnızca yasama kanadı tarafından uygulanabileceği Anayasamızın emredici hükmüdür. Vergi koyma yetkisi ve sorumluluğu Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne aittir. Bu yetkinin Cumhurbaşkanına teslim edilmesi hem Anayasamıza, hem parlamento geleneğimize, hem Meclisimizin asli sorumluluğuna darbedir. Bu madde ile Cumhurbaşkanı tarafından kullanılacak olan yetkinin, parlamentomuzun yetkisini gasp etme anlamına geleceği açıkça görülmelidir. Vergilerin kanuniliği ilkesini yok sayan vergide öngörülebirliliği yok eden, vatandaşın keyfi vergilendirilmesinin önünü açan düzenlemelerden kaçınmak gerekmektedir.

Madde 57

Madde ile yapılan düzenlemede, ATV/UTV tipi taşıtlar (II) sayılı listenin ilgili sıralarına ismen ve %25 ÖTV oranı ile eklenmekte ve bu taşıtların farklı G.T.P.İ. numaralarında beyan edilerek ÖTV dışı bırakılmasının önüne geçilmektedir. Ayrıca madde ile 87.03 G.T.İ.P. numarası altında motor silindir hacmine ve özel tüketim vergisi matrahına göre farklı oranlarda vergilendirilen motorlu karavanlarda vergilendirmeye esas tek bir oran (yüzde 45) belirlenmektedir.

Madde 58

Madde ile 5411 sayılı Bankacılık kanununun 143'üncü maddesinde değişiklik yapılmakta ve değişiklikle varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnası sürekli hale getirilmektedir. Ayrıca düzenleme söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) ilişkin istisna ise kaldırılmaktadır.

Komisyon görüşmelerinde teklif sahibi milletvekili tarafından bu istisnanın varlık şirketlerince ne şekilde suiistimal edildiği itiraf edilmiştir. Bu teklifle suiistimalin engellenmesi yerine bu suiistimalin yasallaştırılmasının amaçlandığı görülmektedir. Kanunun arkasından dolanarak muvazaalı işlem yapan şirketler adeta ödüllendirilmektedir. Yapılan muvazaanın teklif sahibi ve idare tarafından biliniyor olmasına rağmen cezalandırılması ya da engellenmesi için herhangi bir hukuki sürecin başlatılmamış olması da devleti yönetenlerin geldiği ciddiyetsiz noktayı göstermektedir.

Öte yandan sunulan bu istisna, ülke ekonomimize herhangi bir katma değer yaratmamaktadır. Sadece bankaların tahsili mümkün olmayan alacaklarını düşük göstermek için getirilen bir uygulamadır. İktidar, varlık yönetim şirketlerine verilen bu teşviki, gün geçtikçe belirgin hal alan kötü ekonomik göstergeleri daha iyi sunabilmek için önemsemektedir. Bu istisnaları sürekli hale getirmek, bankaların tahsil edemediği kredileri gizleyip ekonomiyi olduğundan daha iyi göstermeye çalışmaktan başka bir amaç taşımamaktadır. Özetle, BSMV istisnasının kaldırılmasını desteklemekle birlikte, geçici

mahiyette olan damga vergisi, harçlar ve KKDF istisnasının sürekli hale getirilmesine muhalefet etmekteyiz.

Katma değer üreten sanayicimizin, tüccarımızın, ihracatçımızın vergi yükünü hafifletmeye yönelik kullanılacak kaynakların bu alanda kullanılması son derece yanlıştır.

Madde 59

Madde ile sermaye şirketleri için yapılan nakdi sermaye akışından kaynaklanan faiz indirimi düzenlemesinin yurtdışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için indirim oranı %50'den %75 seviyesine çıkarılmaktadır. Bu şekilde yurtdışından sermaye girişi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizin son yıllarda yurtdışından sermaye girişi konusunda yaşadığı sorunun sebebi yine diğer hususlarda olduğu gibi yanlış tespit edilmiştir. Yaşadığımız bu sorunun temel sebebi güven problemidir. Bu tespiti göz ardı ederek atılan bu adım hem yeterli katkıyı sağlamayacak hem de adaletsiz bir durum ortaya çıkaracaktır.

Daha küçük ölçekli yerli şirketlerimiz sermayesini yurtiçinden sağladığı finansmanla arttırdığında %50 faiz indirimi uygulanırken yurtdışından sermaye getirebilecek güçte olanlar için bu oran %75 olarak uygulanacaktır. Günümüzde zaten yurtdışına sermaye çıkışı oldukça kolay şekilde yapılabildiğinden bu yolla kendine çıkar sağlayabilecek şirketler olduğunu da unutmamak gerekir.

Yerli sermayeyi dezavantajlı duruma düşürecek bu düzenlemenin oluşturacağı ek mali yük 200 milyon Türk lirası olarak hesaplanmaktadır.

Madde 63

Madde ile getirilen değişiklik ile 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihi 1 Ocak 2023 tarihine ertelenmektedir. Bu vergi kaleminin açıklanan orta vadeli planda yer alması ve bu kanunda değişiklik yapılarak bu vergi gelirinden 1 yıl ertelemeye vazgeçilecek olması orta vadeli planın dengesini bozmaktadır. Bu tür düzenlemelerin öngörülmesi bir şekilde planlanarak uygulamaya konulması maliye politikalarımızın sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

Yukarıda belirttiğimiz hususlar doğrultusunda içerdiği birçok maddeye olumlu görüşümüz olmakla birlikte, teklife, vergi sistemimizin yapısal sorunlarını çözmekten uzak olduğu, getirdiği yeni istisnalar sebebiyle yeni adaletsizliklere yol açacağı gerekçeleriyle İYİ Parti olarak karşı oy kullanmaktayız.

Durmuş Yılmaz
Ankara

Erhan Usta
Samsun

MANİSA MİLLETVEKİLİ UĞUR AYDEMİR
VE 49 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa mükerrer 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Basit usulde tespit olunan kazançlarda gelir vergisi istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/A - Bu Kanuna göre kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin 46 ncı maddeye göre tespit edilen kazançları gelir vergisinden istisnadır.”

MADDE 2- 193 sayılı Kanuna mükerrer 20 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/B- İnternet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden müstesnadır.

Bu istisnadan faydalanılabilmesi için Türkiye’de kurulu bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır.

Bankalar, bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan hasılat tutarı üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve Kanunun 98 ve 119 uncu maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. Bu tutar üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

Mükelleflerin birinci fıkra kapsamı dışında başka faaliyetlerinden kaynaklanan kazanç ya da iratlarının bulunması istisnadan faydalanmalarına engel değildir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa mükerrer 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Basit usulde tespit olunan kazançlarda gelir vergisi istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/A - Bu Kanuna göre kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin 46 ncı maddeye göre tespit edilen kazançları gelir vergisinden müstesnadır.”

MADDE 2- 193 sayılı Kanuna mükerrer 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/B- İnternet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden müstesnadır.

Bu istisnadan faydalanılabilmesi için Türkiye’de kurulu bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır.

Bankalar, bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan hasılat tutarı üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve Kanunun 98 ve 119 uncu maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. Bu tutar üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

Mükelleflerin birinci fıkra kapsamı dışında başka faaliyetlerinden kaynaklanan kazanç ya da iratlarının bulunması istisnadan faydalanmalarına engel değildir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Birinci fıkra kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşanlar ile faaliyete ilişkin tüm gelirlerini ikinci fıkrada belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenler bu istisnadan faydalanamazlar. Bu durumda olanların, 94 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur.

İstisnaya ilişkin şartların taşınmadığının tespit edilmesi halinde eksik tahakkuk etmiş olan vergi, vergi ziyayı cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan tevkifat oranını her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye, bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 3- 193 sayılı Kanuna mükerrer 20 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Tarımsal destekleme ödemelerinde kazanç istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/C- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan tarımsal destekleme ödemeleri gelir vergisinden müstesnadır.”

MADDE 4- 193 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Mart” ibaresi “Şubat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 193 sayılı Kanunun 46 nci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Birinci fıkra kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşanlar ile faaliyete ilişkin tüm gelirlerini ikinci fıkrada belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenler bu istisnadan faydalanamazlar. Bu durumda olanların, 94 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur.

İstisnaya ilişkin şartların taşınmadığının tespit edilmesi halinde eksik tahakkuk etmiş olan vergi, vergi ziyayı cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan tevkifat oranını her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye, bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 3- 193 sayılı Kanuna mükerrer 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Tarımsal destekleme ödemelerinde kazanç istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/C- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan tarımsal destekleme ödemeleri gelir vergisinden müstesnadır.”

MADDE 4- 193 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Mart” ibaresi “Şubat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 193 sayılı Kanunun 46 nci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, fıkrada yer alan “Bu usulde vergilendirilenler,” ibaresi “Kazançları bu usulde tespit edilenler,” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “Basit usulde vergilendirilen” ibaresi “Kazançları bu usulde tespit edilen” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “göre vergilendirileceği,” ibaresi “tabi olacağı,” şeklinde, altıncı fıkrasında yer alan “edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.” ibaresi “edilenlerin kazançları hiçbir suretle basit usulde tespit edilmez.” şeklinde değiştirilmiştir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6- 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “veya basit usulde vergilendirilen” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve (15) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 193 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Mart” ibaresi “Şubat” şeklinde değiştirilmiş ve “, gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticarî kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8- 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinin (d) alt bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9- 193 sayılı Kanunun 117 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisi, Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenir.”

MADDE 10- 193 sayılı Kanunun mükerrer 120 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “üç”, beşinci fıkrasında yer alan “altışar” ibaresi “üçer” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ticarî kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, bu Kanunun ticarî veya mesleki kazancın tespitine ilişkin hükümleri uyarınca ilgili hesap döneminin ilk dokuz ayı için belirlenen üçer aylık dönem kazançları üzerinden 103 üncü maddede yer alan tarifenin ilk gelir dilimine uygulanan oranda geçici vergi öderler. Şu kadar ki; 42 nci madde kapsamına giren kazançlar ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanların bu işlerden sağladıkları kazançlar geçici vergi matrahına dâhil edilmez.

MADDE 6- 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “veya basit usulde vergilendirilen” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve (15) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 193 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Mart” ibaresi “Şubat” şeklinde değiştirilmiş ve “, gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticarî kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8- 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinin (d) alt bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9- 193 sayılı Kanunun 117 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisi, Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenir.”

MADDE 10- 193 sayılı Kanunun mükerrer 120 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “üç” ve beşinci fıkrasında yer alan “altışar” ibaresi “üçer” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ticarî kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, bu Kanunun ticarî veya mesleki kazancın tespitine ilişkin hükümleri uyarınca ilgili hesap döneminin ilk dokuz ayı için belirlenen üçer aylık dönem kazançları üzerinden 103 üncü maddede yer alan tarifenin ilk gelir dilimine uygulanan oranda geçici vergi öderler. Şu kadar ki; 42 nci madde kapsamına giren kazançlar ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanların bu işlerden sağladıkları kazançlar geçici vergi matrahına dâhil edilmez.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Geçici vergi matrahının hesaplanmasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunda düzenlenen indirim ve istisnalar dikkate alınır. Dönem sonundaki mal mevcutları, istenirse sadece kayıtlar üzerinden de tespit edilerek, geçici vergi matrahının hesabında dikkate alınabilir.”

MADDE 11- 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“2. (1) numaralı bentte belirtilen süre içerisinde kesinleşmiş olması koşuluyla vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla ikmalen, re’sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması (Kesinleşen tarhiyatların, indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl için geçerli olan, maddenin birinci fıkrasındaki indirim tutar sınırının %1 ini aşmaması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),”

MADDE 12- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, gerekli gördüğü hallerde; mükelleflerin iş yeri ve adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresleri ile il ve ilçelerin idari sınırlarına bağlı kalmaksızın elektronik ortamda kurulanlar dahil olmak üzere vergi daireleri ve bölge bilgi işlem merkezleri kurmaya, vergi dairelerine bağlı şubeler açmaya, vergi dairelerini diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlemeye, şubelerin yetki, görev ve sorumluluklarını tespit etmeye, vergi dairelerinin yetki alanı ile vergi türleri, meslek ve iş grupları itibarıyla mükelleflerin bağlı olacakları vergi dairesini belirlemeye, bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılan işlemlerin diğer vergi daireleri tarafından yapılabilmesine ve vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Geçici vergi matrahının hesaplanmasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunda düzenlenen indirim ve istisnalar dikkate alınır. Dönem sonundaki mal mevcutları, istenirse sadece kayıtlar üzerinden de tespit edilerek, geçici vergi matrahının hesabında dikkate alınabilir.”

MADDE 11- 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“2. (1) numaralı bentte belirtilen süre içerisinde kesinleşmiş olması koşuluyla vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla ikmalen, re’sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması (Kesinleşen tarhiyatların, indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl için geçerli olan, birinci fıkradaki indirim tutar sınırının %1’ini aşmaması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),”

MADDE 12- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, gerekli gördüğü hallerde; mükelleflerin iş yeri ve adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresleri ile il ve ilçelerin idari sınırlarına bağlı kalmaksızın elektronik ortamda kurulanlar dahil olmak üzere vergi daireleri ve bölge bilgi işlem merkezleri kurmaya, vergi dairelerine bağlı şubeler açmaya, vergi dairelerini diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlemeye, şubelerin yetki, görev ve sorumluluklarını tespit etmeye, vergi dairelerinin yetki alanı ile vergi türleri, meslek ve iş grupları itibarıyla mükelleflerin bağlı olacakları vergi dairesini belirlemeye, bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılan işlemlerin diğer vergi daireleri tarafından yapılabilmesine ve vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13- 213 sayılı Kanunun 5 inci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanlar ile hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticileri de öğrendikleri sırlar ve gizli kalması gereken diğer hususlar açısından bu maddede yazılı yasaklara, bu görevlerinden ayrılırsalar dahi, uymak zorundadır.”

MADDE 14- 213 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu hâlde bildirim Türkiye elçiliği veya konsoloslugu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar. Tebliğin konusu ile hangi merci tarafından çıkarıldığı bilgilerinin yer aldığı ve otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılacağı ihtarını içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir. Bildirimin o ülkenin mevzuatına göre muhataba tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye elçiliği veya konsolosluguna başvurulmadığı takdirde tebligat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. Muhatap Türkiye elçiliği veya konsolosluguna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.”

“Şu kadar ki, vergi dairelerinin yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evrakları, vergi dairesi başkanlıkları, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde defterdarlıklar tarafından doğrudan Türkiye elçilik veya konsolosluguna gönderilir.”

MADDE 15- 213 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (3) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

MADDE 13- 213 sayılı Kanunun 5 inci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanlar ile hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticileri öğrendikleri sırlar ve gizli kalması gereken diğer hususlar açısından bu maddede yazılı yasaklara, bu görevlerinden ayrılırsalar dahi, uymak zorundadır.”

MADDE 14- 213 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu hâlde bildirim Türkiye elçiliği veya konsoloslugu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar. Tebliğin konusu ile hangi merci tarafından çıkarıldığı bilgilerinin yer aldığı ve otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılacağı ihtarını içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir. Bildirimin o ülkenin mevzuatına göre muhataba tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye elçiliği veya konsolosluguna başvurulmadığı takdirde tebligat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. Muhatap Türkiye elçiliği veya konsolosluguna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.”

“Şu kadar ki, vergi dairelerinin yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evrakları, vergi dairesi başkanlıkları; vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde ise defterdarlıklar tarafından doğrudan Türkiye elçilik veya konsolosluguna gönderilir.”

MADDE 15- 213 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (3) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“1. İlan yazısı tebliğ yapan vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılır ve tebliğin konusu her biri için ayrı ayrı olmak üzere 3.600 Türk lirasından fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde ilan ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesinde de duyurulur. İlan yazısının askıya çıkarıldığı tarihi izleyen onbeşinci gün ilan tarihi olarak kabul edilir.”

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddede yer alan tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, duyurunun kapsamı, şekli, zamanı ve süresi ile maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 16- 213 sayılı Kanunun 120 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelir İdaresi Başkanlığı, vergi ve mükellefiyet türü ile düzeltmeye konu tutarı ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak düzeltme yetkisinin devredilmesi ile düzeltmenin bağlı olunan vergi dairesi dışındaki vergi daireleri tarafından yapılmasına izin vermeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 17- 213 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “incelemeye tabi olanın iş yerinde” ibaresi “dairede” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrasında yer alan “Bu takdirde incelemeye” ibaresi “İncelemeye” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “İncelemenin dairede yapılması halinde istenilen” ibaresi “İstenilen” şeklinde, “daireye getirmesi” ibaresi “ibraz etmesi” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“İncelemenin dairede yapılması, incelemeye tabi olanın iş yerinde tespit yapılmasına ve çalışmalarda bulunulmasına mani değildir.

Mükellef ve vergi sorumlusunun talep etmesi ve iş yerinin müsait olması halinde inceleme iş yerinde de yapılabilir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

“1. İlan yazısı tebliğ yapan vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılır ve tebliğin konusu her biri için ayrı ayrı olmak üzere 3.600 Türk lirasından fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde ilan ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesinde de duyurulur. İlan yazısının askıya çıkarıldığı tarihi izleyen onbeşinci gün ilan tarihi olarak kabul edilir.”

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddede yer alan tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, duyurunun kapsamı, şekli, zamanı ve süresi ile maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 16- 213 sayılı Kanunun 120 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelir İdaresi Başkanlığı, vergi ve mükellefiyet türü ile düzeltmeye konu tutarı ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak düzeltme yetkisinin devredilmesi ile düzeltmenin bağlı olunan vergi dairesi dışındaki vergi daireleri tarafından yapılmasına izin vermeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 17- 213 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “incelemeye tabi olanın iş yerinde” ibaresi “dairede” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrasında yer alan “Bu takdirde incelemeye” ibaresi “İncelemeye” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “İncelemenin dairede yapılması halinde istenilen” ibaresi “İstenilen” şeklinde, “daireye getirmesi” ibaresi “ibraz etmesi” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“İncelemenin dairede yapılması, incelemeye tabi olanın iş yerinde tespit yapılmasına ve çalışmalarda bulunulmasına mani değildir.

Mükellef ve vergi sorumlusunun talep etmesi ve iş yerinin müsait olması halinde inceleme iş yerinde de yapılabilir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18- 213 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış, (3) numaralı bentte yer alan “Nezinde” ibaresi “İncelemenin iş yerinde yapılması halinde nezinde” şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına “çerçevesinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “vergi incelemesine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi, yazı, bildirim ve tutanakların elektronik ortamda düzenlenmesi ile” ibaresi eklenmiştir.

“1. İncelemeye tabi olana, vergi incelemesinin konusunu ve incelemeye başlanıldığı hususunu bir yazıyla bildirirler. Ayrıca, yazının bir örneğini bağlı olduğu birime ve ilgili vergi dairesine gönderirler.”

MADDE 19- 213 sayılı Kanuna 170 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan bildirim:

MADDE 170/A- Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Bakanlığa yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükellefler tarafından yapılmış bildirim olarak kabul etmeye, bu şekilde kabul edilecek bildirimleri faaliyet konusu, gelir unsuru ile mükellefiyet, vergi, iş yeri ve şirket türlerini ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak tespit etmeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 20- 213 sayılı Kanuna 226 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Elektronik olarak tutulan defterlerde tasdik:

MADDE 226/A- Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yetki kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenen

MADDE 18- 213 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış, (3) numaralı bendinde yer alan “Nezinde” ibaresi “İncelemenin iş yerinde yapılması halinde nezinde” şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına “çerçevesinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “vergi incelemesine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi, yazı, bildirim ve tutanakların elektronik ortamda düzenlenmesi ile” ibaresi eklenmiştir.

“1. İncelemeye tabi olana, vergi incelemesinin konusunu ve incelemeye başlanıldığı hususunu bir yazıyla bildirirler. Ayrıca, yazının bir örneğini bağlı olduğu birime ve ilgili vergi dairesine gönderirler.”

MADDE 19- 213 sayılı Kanuna 170 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan bildirim:

MADDE 170/A- Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Bakanlığa yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükellefler tarafından yapılmış bildirim olarak kabul etmeye, bu şekilde kabul edilecek bildirimleri faaliyet konusu, gelir unsuru ile mükellefiyet, vergi, iş yeri ve şirket türlerini ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak tespit etmeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 20- 213 sayılı Kanuna 226 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Elektronik olarak tutulan defterlerde tasdik:

MADDE 226/A- Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yetki kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenen

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

usul, esas ve süreler dahilinde elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınması, elektronik ortamda tutulan diğer defterlerin ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde onaylanması bu Kanun uygulamasında tasdik hükmündedir.

Berat ve onayın belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde alınmaması veya yapılmaması durumunda defterler tasdik ettirilmemiş sayılır.”

MADDE 21- 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Bu Kanuna” ibaresi “Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, bu Kanuna” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- 213 sayılı Kanunun mükerrer 227 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tasdik raporunu zamanında ibraz etmeyen mükellefler tasdike konu hakdan yararlanamazlar.” ibaresi “tasdik raporunun zamanında ibrazı şarttır.” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şu kadar ki, tasdik raporunun zamanında ibraz edilmemesi halinde, mükellefe tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilir. Tasdik raporunun bu süre içinde de ibraz edilmemesi halinde mükellefler tasdike konu haktan yararlanamazlar.”

MADDE 23- 213 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçiler, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider

usul, esas ve süreler dahilinde elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınması, elektronik ortamda tutulan diğer defterlerin ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde onaylanması bu Kanun uygulamasında tasdik hükmündedir.

Berat ve onayın belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde alınmaması veya yapılmaması durumunda defterler tasdik ettirilmemiş sayılır.”

MADDE 21- 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Bu Kanuna” ibaresi “Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, bu Kanuna” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- 213 sayılı Kanunun mükerrer 227 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tasdik raporunu zamanında ibraz etmeyen mükellefler tasdike konu hakdan yararlanamazlar.” ibaresi “tasdik raporunun zamanında ibrazı şarttır.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Şu kadar ki, tasdik raporunun zamanında ibraz edilmemesi halinde, mükellefe tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilir. Tasdik raporunun bu süre içinde de ibraz edilmemesi halinde mükellefler tasdike konu haktan yararlanamazlar.”

MADDE 23- 213 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçiler, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

pusulası düzenlerler. Vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmündedir.”

“Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulası hiç düzenlenmemiş sayılır.

İkinci fıkrada belirtilen bilgileri ihtiva etmeleri kaydıyla;

a) Malın veya hizmetin bedelinin, dördüncü fıkrada belirtilen süre dâhilinde satıcıya; 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla ödenmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

b) 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında satın alınan malların gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara iade edilmesinde, 6502 sayılı Kanun uyarınca iade edilecek tutarların, (a) bendinde yer alan kurumlar aracılığıyla iadesinde bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

c) Bu Kanuna göre belge düzenleme zorunluluğu bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının, tabi oldukları ilgili mevzuat dâhilinde, yaptıkları işler veya sattıkları mallar için düzenledikleri belgeler,

gider pusulası yerine geçer.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

pusulası düzenlerler. Vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmündedir.”

“Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulası hiç düzenlenmemiş sayılır.

İkinci fıkrada belirtilen bilgileri ihtiva etmeleri kaydıyla;

a) Malın veya hizmetin bedelinin, dördüncü fıkrada belirtilen süre dâhilinde satıcıya; 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla ödenmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

b) 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında satın alınan malların gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara iade edilmesinde, 6502 sayılı Kanun uyarınca iade edilecek tutarların, (a) bendinde yer alan kurumlar aracılığıyla iadesinde bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

c) Bu Kanuna göre belge düzenleme zorunluluğu bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının, tabi oldukları ilgili mevzuat dâhilinde, yaptıkları işler veya sattıkları mallar için düzenledikleri belgeler,

gider pusulası yerine geçer.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24- 213 sayılı Kanunun mükerrer 242 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar eklenmiş, son paragrafında yer alan “tutulması ve düzenlenmesi” ibaresi “tutulması, düzenlenmesi ve ibraz edilmesi” şeklinde ve “tutulmasına ve düzenlenmesine” ibaresi “tutulmasına, düzenlenmesine ve ibraz edilmesine” şeklinde değiştirilmiş, son cümlesine “çalışanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilenlerin ortak, yönetici ve çalışanları” ibaresi eklenmiştir.

“Elektronik defter beratı, elektronik ortamda tutulan defterlere ilişkin olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standartlara uygun bilgileri içeren ve Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından onaylanmış elektronik dosyayı ifade eder.

“Elektronik muhasebe fişi, şekil hükümlerinden bağımsız olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standart ve içeriğe uygun olarak elektronik ortamda düzenlenen, imzalanan, muhafaza ve ibraz edilebilen muhasebe fişine ait elektronik kayıtlar bütünüdür.”

MADDE 25- 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine “ortamlarında saklanması” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ibraz edilmesi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 26- 213 sayılı Kanunun 261 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“9. Alış bedeli.”

MADDE 24- 213 sayılı Kanunun mükerrer 242 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar eklenmiş, son paragrafında yer alan “tutulması ve düzenlenmesi” ibaresi “tutulması, düzenlenmesi ve ibraz edilmesi” şeklinde ve “tutulmasına ve düzenlenmesine” ibaresi “tutulmasına, düzenlenmesine ve ibraz edilmesine” şeklinde değiştirilmiş ve paragrafın son cümlesine “çalışanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilenlerin ortak, yönetici ve çalışanları” ibaresi eklenmiştir.

Elektronik defter beratı, elektronik ortamda tutulan defterlere ilişkin olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standartlara uygun bilgileri içeren ve Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından onaylanmış elektronik dosyayı ifade eder.

“Elektronik muhasebe fişi, şekil hükümlerinden bağımsız olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standart ve içeriğe uygun olarak elektronik ortamda düzenlenen, imzalanan, muhafaza ve ibraz edilebilen muhasebe fişine ait elektronik kayıtlar bütünüdür.”

MADDE 25- 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine “ortamlarında saklanması” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ibraz edilmesi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 26- 213 sayılı Kanunun 261 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“9. Alış bedeli.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27- 213 sayılı Kanunun 262 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Aşağıda sayılan giderler de maliyet bedeline dâhil edilir.

a) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme, boşaltma, nakliye ve montaj giderleri,

b) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; resim ve harçlar, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,

c) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farklarının; emtiada emtianın stoklara girdiği tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler (Faiz giderleri ile kur farklarının diğer kısımlarını maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler),

ç) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri,

d) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler.

Gayrimenkullerle doğrudan ilgili olması şartıyla, bunların envantere alındığı hesap dönemi sonuna kadar alınan hibeler maliyet bedelinden indirilir.

İktisadi kıymetin (emtia hariç) iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile ilgili olan özel tüketim vergisi, indirilemeyecek katma değer vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ile kaynak kullanımını destekleme fonunu maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 27- 213 sayılı Kanunun 262 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Aşağıda sayılan giderler de maliyet bedeline dâhil edilir:

a) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme, boşaltma, nakliye ve montaj giderleri,

b) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; resim ve harçlar, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,

c) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farklarının; emtiada emtianın stoklara girdiği tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler (Faiz giderleri ile kur farklarının diğer kısımlarını maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler),

ç) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri,

d) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler.

Gayrimenkullerle doğrudan ilgili olması şartıyla, bunların envantere alındığı hesap dönemi sonuna kadar alınan hibeler maliyet bedelinden indirilir.

İktisadi kıymetin (emtia hariç) iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile ilgili olan özel tüketim vergisi, indirilemeyecek katma değer vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ile kaynak kullanımını destekleme fonunu maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 28- 213 sayılı Kanuna 268 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Alış bedeli:

MADDE 268/A- Alış bedeli, bir iktisadi kıymetin satın alma bedelidir. İktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi ile ilgili diğer giderler alış bedeline dâhil değildir.”

MADDE 29- 213 sayılı Kanunun 270 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 30- 213 sayılı Kanunun 273 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 31- 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin başlığı “Enflasyon düzeltilmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme:” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ç) Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri (kollektif, adi komandit ve adi şirketler dâhil, (A) fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında söz konusu fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan şartlara bakılmaksızın enflasyon düzeltilmesi yapanlar ile kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilenler hariç, (A) fıkrasında yer alan enflasyon düzeltilmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla, bilançolarına dâhil bulunan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilenler hariç) ve bunlar üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları aşağıda belirtilen şartlar doğrultusunda yeniden değerleyebilirler.

1. İktisadi kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan (iktisadi kıymetlerin aktifleştirildiği hesap dönemine ilişkin olanlar hariç) kur farkları ve kredi faizleri (bunlara isabet eden amortismanlar dâhil) yeniden değerlendirme kapsamına girmez.

MADDE 28- 213 sayılı Kanuna 268 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Alış bedeli:

MADDE 268/A- Alış bedeli, bir iktisadi kıymetin satın alma bedelidir. İktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi ile ilgili diğer giderler alış bedeline dâhil değildir.”

MADDE 29- 213 sayılı Kanunun 270 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 30- 213 sayılı Kanunun 273 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 31- 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin başlığı “Enflasyon düzeltilmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme:” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ç) Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri (kollektif, adi komandit ve adi şirketler dâhil, (A) fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında söz konusu fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan şartlara bakılmaksızın enflasyon düzeltilmesi yapanlar ile kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilenler hariç), (A) fıkrasında yer alan enflasyon düzeltilmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla, bilançolarına dâhil bulunan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilenler hariç) ve bunlar üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları aşağıda belirtilen şartlar doğrultusunda yeniden değerleyebilirler.

1. İktisadi kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan (iktisadi kıymetlerin aktifleştirildiği hesap dönemine ilişkin olanlar hariç) kur farkları ve kredi faizleri (bunlara isabet eden amortismanlar dâhil) yeniden değerlendirme kapsamına girmez.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

2. Yeniden değerlemede, iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların, bu Kanunda yer alan değerlendirme hükümlerine göre tespit edilen ve değerlemenin yapılacağı hesap dönemi sonu itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan değerleri dikkate alınır. Amortismanın herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda, yeniden değerlemeye esas alınacak tutar bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılarak belirlenir.

3. İktisadi kıymetlerin (2) numaralı bende göre tespit edilen değerleri ve bunlara ilişkin amortismanların, yeniden değerlemenin yapılacağı yıla ait olan yeniden değerlendirme oranı ile çarpılması suretiyle yeniden değerlendirme sonrası değerleri bulunur.

Yapılacak değerlemede yeniden değerlendirme oranı olarak (B) fıkrasında belirtilen oran dikkate alınır. Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükellefler için, özel hesap döneminin başladığı takvim yılına ait oran esas alınır.

Geçici vergi dönemleri itibarıyla yapılacak değerlemede esas alınacak yeniden değerlendirme oranı, bir önceki yılın Kasım ayından başlamak üzere; 3, 6 ve 9 uncu aylarda bir önceki 3, 6 ve 9 aylık dönemlere göre Türkiye İstatistik Kurumunun Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranı esas alınmak suretiyle belirlenir.

4. Yeniden değerlendirme neticesinde iktisadi kıymetlerin değerinde meydana gelen değer artışı, yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin her birine isabet eden değer artışı ayrıntılı olarak görünecek şekilde, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir. Değer artışı, iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirme sonrası ve yeniden değerlendirme öncesi net bilanço aktif değerleri arasındaki farktır. Net bilanço aktif değeri, iktisadi kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanların tenzili suretiyle bulunan değeri ifade eder. İktisadi kıymetler için amortismanın

2. Yeniden değerlemede, iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların, bu Kanunda yer alan değerlendirme hükümlerine göre tespit edilen ve değerlemenin yapılacağı hesap dönemi sonu itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan değerleri dikkate alınır. Amortismanın herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda, yeniden değerlemeye esas alınacak tutar bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılarak belirlenir.

3. İktisadi kıymetlerin (2) numaralı bende göre tespit edilen değerleri ve bunlara ilişkin amortismanların, yeniden değerlemenin yapılacağı yıla ait olan yeniden değerlendirme oranı ile çarpılması suretiyle yeniden değerlendirme sonrası değerleri bulunur.

Yapılacak değerlemede yeniden değerlendirme oranı olarak (B) fıkrasında belirtilen oran dikkate alınır. Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükellefler için, özel hesap döneminin başladığı takvim yılına ait oran esas alınır.

Geçici vergi dönemleri itibarıyla yapılacak değerlemede esas alınacak yeniden değerlendirme oranı, bir önceki yılın Kasım ayından başlamak üzere; 3, 6 ve 9 uncu aylarda bir önceki 3, 6 ve 9 aylık dönemlere göre Türkiye İstatistik Kurumunun Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranı esas alınmak suretiyle belirlenir.

4. Yeniden değerlendirme neticesinde iktisadi kıymetlerin değerinde meydana gelen değer artışı, yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin her birine isabet eden değer artışı ayrıntılı olarak görünecek şekilde, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir. Değer artışı, iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirme sonrası ve yeniden değerlendirme öncesi net bilanço aktif değerleri arasındaki farktır. Net bilanço aktif değeri, iktisadi kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanların tenzili suretiyle bulunan değeri ifade eder. İktisadi kıymetler için amortismanın

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda söz konusu değer, bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılarak belirlenir.

5. İktisadi kıymetlerini bu fıkra kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutan mükellefler bu kıymetlerini, yeniden değerlendirme sonrasında bulunan değerleri üzerinden amortisman tabi tutmaya devam ederler. Yeniden değerlemeye tabi tutulanların her birine isabet eden değer artışları ile bunların hesap şekilleri amortisman kayıtlarında ayrıntılı olarak gösterilir.

6. Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen kısmı, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulur. Sermayeye eklenen değer artışları, ortaklar tarafından işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilir. Bu işlemler kâr dağıtımı sayılmaz.

7. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması (satış, devir, işletmeden çekiş, tasfiye gibi) halinde, bunlara isabet eden pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulur.

8. Her yılın yeniden değerlendirme oranı ancak o yıla ait değerlemede nazara alınabilir. Yeniden değerlendirilmenin herhangi bir yıl yapılmamasından veya değerlendirme oranının düşük uygulanmasından dolayı daha sonraki yıllarda geçmiş dönemlere ilişkin yeniden değerlendirme yapılamaz.

9. Hesap dönemi içinde aktife giren iktisadi kıymetler için aktife girdiği hesap döneminde, yeniden değerlendirme yapılamaz.

10. Yeniden değerlendirilmeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından önce (A) fıkrasında belirtilen enflasyon düzeltilmesi yapılmasına ilişkin şartların oluşması halinde, anılan fıkranın (7) numaralı bendi uyarınca

herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda söz konusu değer, bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılarak belirlenir.

5. İktisadi kıymetlerini bu fıkra kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutan mükellefler bu kıymetlerini, yeniden değerlendirme sonrasında bulunan değerleri üzerinden amortisman tabi tutmaya devam ederler. Yeniden değerlemeye tabi tutulanların her birine isabet eden değer artışları ile bunların hesap şekilleri amortisman kayıtlarında ayrıntılı olarak gösterilir.

6. Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen kısmı, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulur. Sermayeye eklenen değer artışları, ortaklar tarafından işletmeye ilave edilmiş kıymetler olarak kabul edilir. Bu işlemler kâr dağıtımı sayılmaz.

7. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması (satış, devir, işletmeden çekiş, tasfiye gibi) halinde, bunlara isabet eden pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulur.

8. Her yılın yeniden değerlendirme oranı ancak o yıla ait değerlemede nazara alınabilir. Yeniden değerlendirilmenin herhangi bir yıl yapılmamasından veya değerlendirme oranının düşük uygulanmasından dolayı daha sonraki yıllarda geçmiş dönemlere ilişkin yeniden değerlendirme yapılamaz.

9. Hesap dönemi içinde aktife giren iktisadi kıymetler için aktife girdiği hesap döneminde, yeniden değerlendirme yapılamaz.

10. Yeniden değerlendirilmeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından önce (A) fıkrasında belirtilen enflasyon düzeltilmesi yapılmasına ilişkin şartların oluşması halinde, anılan fıkranın (7) numaralı bendi uyarınca

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

enflasyon düzeltilmesi yapılır. Söz konusu bent gereği öz sermaye kalemlerinin düzeltilmesinde bu madde kapsamındaki yeniden değerlendirme değer artış fonu öz sermayeden düşülür. Ayrıca mezkûr değer artış fonunun sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artışları sermaye artışı olarak dikkate alınmaz ve enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmaz.

11. (A) fıkrası uyarınca enflasyon düzeltilmesine ilişkin şartların oluştuğu dönemlerde, bu fıkra uyarınca yeniden değerlendirme yapılmaz. Anılan fıkroda belirtilen enflasyon düzeltilmesine ilişkin şartların oluşmadığı ilk hesap döneminden itibaren, bu fıkra hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme uygulamasına devam olunabilir. Bu durumda iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirilmesine esas değerler olarak, enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmuş son bilançoda yer alan değerler dikkate alınır. Bu değerlerin tespitinde, iktisadi kıymetler için amortismanın herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda, bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılır.

12. Bu fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılan hesap döneminden sonra (A) fıkrası uyarınca enflasyon düzeltilmesi şartlarının yeniden oluşması durumunda, bu fıkra hükümlerine göre yeniden değerlemeye tabi tutulmuş olan iktisadi kıymetler ile bunlara ilişkin amortismanlar düzeltilmiş son değerleri dikkate alınarak enflasyon düzeltilmesine tabi tutulur.

13. Yeniden değerlemenin herhangi bir yılda yapılmaması durumunda, sonraki hesap dönemlerine ilişkin olarak bu fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılabilir.

14. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

enflasyon düzeltilmesi yapılır. Söz konusu bent gereği öz sermaye kalemlerinin düzeltilmesinde bu madde kapsamındaki yeniden değerlendirme değer artış fonu öz sermayeden düşülür. Ayrıca mezkûr değer artış fonunun sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artışları sermaye artışı olarak dikkate alınmaz ve enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmaz.

11. (A) fıkrası uyarınca enflasyon düzeltilmesine ilişkin şartların oluştuğu dönemlerde, bu fıkra uyarınca yeniden değerlendirme yapılmaz. Anılan fıkroda belirtilen enflasyon düzeltilmesine ilişkin şartların oluşmadığı ilk hesap döneminden itibaren, bu fıkra hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme uygulamasına devam olunabilir. Bu durumda iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirilmesine esas değerler olarak, enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmuş son bilançoda yer alan değerler dikkate alınır. Bu değerlerin tespitinde, iktisadi kıymetler için amortismanın herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda, bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılır.

12. Bu fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılan hesap döneminden sonra (A) fıkrası uyarınca enflasyon düzeltilmesi şartlarının yeniden oluşması durumunda, bu fıkra hükümlerine göre yeniden değerlemeye tabi tutulmuş olan iktisadi kıymetler ile bunlara ilişkin amortismanlar düzeltilmiş son değerleri dikkate alınarak enflasyon düzeltilmesine tabi tutulur.

13. Yeniden değerlemenin herhangi bir yılda yapılmaması durumunda, sonraki hesap dönemlerine ilişkin olarak bu fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılabilir.

14. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 32- 213 sayılı Kanunun 315 inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan “kıymetlerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “,bu Kanunun 320 nci maddesinin dördüncü fıkrası saklı kalmak üzere,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 213 sayılı Kanunun 318 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ayrı ayrı tespit edilen nispetler, Kanunun 320 nci maddesinin üçüncü fıkrası uygulamasında müracaat tarihinden itibaren geçerlidir.”

MADDE 34- 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Dileyen mükellefler, amortisman işlemine, işletme aktifine yeni kaydedilecek iktisadi kıymetler (ikinci fıkra kapsamındaki hariç) için bunların kullanıma hazır olduğu tarihte başlayıp ve her bir hesap dönemi için kıymetin aktifte kaldığı süre kadar gün esasına göre amortisman ayırabilir. Sürenin gün olarak hesaplanması için Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür süreleri üçyüzaltmışbeş ile çarpılır.

Mükellefler, Hazine ve Maliye Bakanlığının iktisadi kıymetler için tespit ve ilan ettiği faydalı ömürlerden kısa olmamak üzere amortisman süresini, her yıl için aynı nispet olmak kaydıyla, belirlemekte serbesttir. Şu kadar ki, bu süre Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen sürenin iki katını ve elli yılı aşamaz. Mükellefler bu tercihlerini iktisadi kıymetin envantere alındığı geçici vergi dönemi sonu itibarıyla kullanırlar. Bu şekilde belirlenen amortisman süresi ve oranı izleyen dönemlerde değiştirilemez.”

“Bu maddenin birinci ya da üçüncü fıkrasına göre amortisman hesaplanmasına başlandıktan sonra bu hesaplama şekline vazgeçilemez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkilidir.”

MADDE 32- 213 sayılı Kanunun 315 inci maddesinin birinci fıkrasına “kıymetlerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “,320 nci maddenin dördüncü fıkrası saklı kalmak üzere,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 213 sayılı Kanunun 318 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ayrı ayrı tespit edilen nispetler, 320 nci maddenin üçüncü fıkrası uygulamasında müracaat tarihinden itibaren geçerlidir.”

MADDE 34- 213 sayılı Kanunun 320 nci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Dileyen mükellefler, amortisman işlemine, işletme aktifine yeni kaydedilecek iktisadi kıymetler (ikinci fıkra kapsamındaki hariç) için bunların kullanıma hazır olduğu tarihte başlayıp ve her bir hesap dönemi için kıymetin aktifte kaldığı süre kadar gün esasına göre amortisman ayırabilir. Sürenin gün olarak hesaplanması için Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür süreleri üçyüzaltmışbeş ile çarpılır.

Mükellefler, Hazine ve Maliye Bakanlığının iktisadi kıymetler için tespit ve ilan ettiği faydalı ömürlerden kısa olmamak üzere amortisman süresini, her yıl için aynı nispet olmak kaydıyla, belirlemekte serbesttir. Şu kadar ki, bu süre Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen sürenin iki katını ve elli yılı aşamaz. Mükellefler bu tercihlerini iktisadi kıymetin envantere alındığı geçici vergi dönemi sonu itibarıyla kullanırlar. Bu şekilde belirlenen amortisman süresi ve oranı izleyen dönemlerde değiştirilemez.”

“Bu maddenin birinci ya da üçüncü fıkrasına göre amortisman hesaplanmasına başlandıktan sonra bu hesaplama şekline vazgeçilemez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 35- 213 sayılı Kanunun 323 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük” ibaresi “ve 3.000 Türk lirasını aşmayan” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İşletme hesabı esasında defter tutan mükellefler, yukarıdaki fıkralar kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına ve bunlardan sonradan tahsil edilen miktarları ise tahsil edildikleri dönemde defterlerinin gelir kısmına, hangi alacaklara ait olduğunu gösterecek şekilde, kaydederler.”

MADDE 36- 213 sayılı Kanunun 328 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerce;

a) Satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan doğan kâr, satışın yapıldığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilir. Bu süre içinde, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse, geçici hesapta tutulan kâr, satışın yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.

b) Pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere bu fıkranın (a) bendindeki esaslar dâhilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur.

c) Pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr, satışı yapılan iktisadi kıymetin yerine iktisap

MADDE 35- 213 sayılı Kanunun 323 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük” ibaresi “ve 3.000 Türk lirasını aşmayan” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İşletme hesabı esasında defter tutan mükellefler, yukarıdaki fıkralar kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına ve bunlardan sonradan tahsil edilen miktarları ise tahsil edildikleri dönemde defterlerinin gelir kısmına, hangi alacaklara ait olduğunu gösterecek şekilde, kaydederler.”

MADDE 36- 213 sayılı Kanunun 328 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerce;

a) Satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan doğan kâr, satışın yapıldığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilir. Bu süre içinde, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse, geçici hesapta tutulan kâr, satışın yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.

b) Pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere (a) bendindeki esaslar dâhilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur.

c) Pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr, satışı yapılan iktisadi kıymetin yerine iktisap

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilen tutarından fazla ise bu fazlalık, satış yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenir.

ç) Satış yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının sonundan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi hâlinde pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr o yılın kar ve zarar hesabına eklenir.”

“Maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 37- 213 sayılı Kanunun 329 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler;

a) Alınan sigorta tazminatı ile tamamen veya kısmen zarar gören amortisman tabi iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa tazminat fazlası, tazminatın alındığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde zarar gören iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse, geçici hesapta tutulan tazminat fazlası, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenir.

b) Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere (a) bendindeki esaslar dâhilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur.

edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilen tutarından fazla ise bu fazlalık, satış yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.

ç) Satış yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının sonundan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi hâlinde pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr o yılın kâr ve zarar hesabına eklenir.”

“Maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 37- 213 sayılı Kanunun 329 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler;

a) Alınan sigorta tazminatı ile tamamen veya kısmen zarar gören amortisman tabi iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa tazminat fazlası, tazminatın alındığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde zarar gören iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse, geçici hesapta tutulan tazminat fazlası, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.

b) Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere (a) bendindeki esaslar dâhilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

c) Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, zarar gören iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilir tutarından fazla ise bu fazlalık, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenir.

ç) Tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının sonundan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi hâlinde pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası o yılın kar ve zarar hesabına eklenir.”

“Maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 38- 213 sayılı Kanunun 339 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 339- Vergi ziyama sebebiyet vermektен veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, vergi ziyai cezasında cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren beşinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar, usulsüzlükte cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren ikinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyai cezası yüzde elli, usulsüzlük cezası yüzde yirmibeş oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Şu kadar ki, artırım tutarı kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yüksekinden) fazla olamaz.

Birinci fıkrada yer alan beş ve iki yıllık sürelerin hesabında, artırım esas alınan cezaların kesinleşme tarihi dikkate alınır.”

MADDE 39- 213 sayılı Kanunun 352 nci maddesinin I inci derece usulsüzlüklerle ilgili (6) numaralı bendinde yer alan “(Madde 215 - 219)” ibaresi “(Madde 215 - 219 ile mükerrer madde 242)” şeklinde değiştirilmiştir.

c) Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, zarar gören iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilir tutarından fazla ise bu fazlalık, tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.

ç) Tazminatın alındığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının sonundan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi hâlinde pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası o yılın kâr ve zarar hesabına eklenir.”

“Maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 38- 213 sayılı Kanunun 339 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 339- Vergi ziyama sebebiyet vermektен veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, vergi ziyai cezasında cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren beşinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar, usulsüzlükte cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren ikinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyai cezası yüzde elli, usulsüzlük cezası yüzde yirmibeş oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Şu kadar ki, artırım tutarı kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yüksekinden) fazla olamaz.

Birinci fıkrada yer alan beş ve iki yıllık sürelerin hesabında, artırım esas alınan cezaların kesinleşme tarihi dikkate alınır.”

MADDE 39- 213 sayılı Kanunun 352 nci maddesinin I inci derece usulsüzlüklerle ilgili (6) numaralı bendinde yer alan “(Madde 215 - 219)” ibaresi “(Madde 215 - 219 ile mükerrer madde 242)” şeklinde değiştirilmiştir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 40- 213 sayılı Kanunun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “227 nci ve 231 inci” ibaresi “227, 231 ve 234 üncü” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın (8) numaralı bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ile fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Belge basımı ile ilgili bildirim görevini belirlenen sürede yerine getirmeyen ya da bildirim eksik veya hatalı yapan matbaa işletmecilerine 1.400 Türk lirası özel usulsüzlük cezası kesilir.”

“Bildirim görevinin belirlenen sürede yerine getirilmemesi durumu ile bildirim eksik veya hatalı yapılması durumunda kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası, bildirim belirlenen sürenin sonundan başlayarak 30 gün içinde yapılması ya da eksik veya hatalı yapılan bildirim aynı süre içerisinde tamamlanması veya düzeltilmesi durumunda 1/2 oranında uygulanır.”

“11. Bu Kanunun mükerrer 227 nci maddesi uyarınca tasdik kapsamına alınan konularda yeminli mali müşavir tasdik raporunun aynı maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde belirtilen sürede ibraz edilmemesi durumunda, tasdik raporu ibraz şartı getirilen mükellef adına 50.000 Türk lirasından az ve 500.000 Türk lirasından fazla olmamak üzere, yararlanılması tasdik raporunun ibraz şartına bağlanan tutarın %5’i nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir.”

MADDE 41- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin başlığına “107/A,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mükerrer 242,” ibaresi ve maddenin birinci fıkrasına “150,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mükerrer 242,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 40- 213 sayılı Kanunun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “227 nci ve 231 inci” ibaresi “227, 231 ve 234 üncü” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın (8) numaralı bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ile fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Belge basımı ile ilgili bildirim görevini belirlenen sürede yerine getirmeyen ya da bildirim eksik veya hatalı yapan matbaa işletmecilerine 1.400 Türk lirası özel usulsüzlük cezası kesilir.”

“Bildirim görevinin belirlenen sürede yerine getirilmemesi durumu ile bildirim eksik veya hatalı yapılması durumunda kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası, bildirim belirlenen sürenin sonundan başlayarak 30 gün içinde yapılması ya da eksik veya hatalı yapılan bildirim aynı süre içerisinde tamamlanması veya düzeltilmesi durumunda 1/2 oranında uygulanır.”

“11. Bu Kanunun mükerrer 227 nci maddesi uyarınca tasdik kapsamına alınan konularda yeminli mali müşavir tasdik raporunun aynı maddenin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde belirtilen sürede ibraz edilmemesi durumunda, tasdik raporu ibraz şartı getirilen mükellef adına 50.000 Türk lirasından az ve 500.000 Türk lirasından fazla olmamak üzere, yararlanılması tasdik raporunun ibraz şartına bağlanan tutarın %5’i nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir.”

MADDE 41- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin başlığına “107/A,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mükerrer 242,” ibaresi ve maddenin birinci fıkrasına “150,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mükerrer 242,” ibaresi eklenmiştir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 42- 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “her hangi bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın” ibaresi “haber verilen olayın ilgili olduğu vergi türüne ilişkin bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın ve ilgili olduğu vergi türünün” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 43- 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “vergi ziyayı cezasının” ibaresi “vergi cezalarının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 44- 213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “cezalarının” ibaresinden önce gelmek üzere “cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük” ibaresi ve ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır ve 5.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için Kanunun 376 ncı maddesindeki indirim oranı %50 artırımlı olarak uygulanır.”

MADDE 45- 213 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ile bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyayı cezalarında” ibaresi “ve bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyayı cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır.”

MADDE 46- 213 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere bölüm başlığı ile birlikte aşağıdaki madde eklenmiştir.

MADDE 42- 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “her hangi bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın” ibaresi “haber verilen olayın ilgili olduğu vergi türüne ilişkin bir vergi incelemesine başlandığı veya olayın ve ilgili olduğu vergi türünün” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 43- 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “vergi ziyayı cezasının” ibaresi “vergi cezalarının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 44- 213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “cezalarının” ibaresinden önce gelmek üzere “cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük” ibaresi ve ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır ve 5.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için Kanunun 376 ncı maddesindeki indirim oranı %50 artırımlı olarak uygulanır.”

MADDE 45- 213 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ile bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyayı cezalarında” ibaresi “ve bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyayı cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır.”

MADDE 46- 213 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere bölüm başlığı ile birlikte aşağıdaki madde eklenmiştir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

“DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Karşılıklı Anlaşma Usulü

Karşılıklı anlaşma usulüne başvuru:

EK MADDE 14- (1) Mükellefler, usulüne uygun yürürlüğe konulmuş bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine aykırı olarak vergilendirildiği veya bu şekilde vergilendirileceğine ilişkin kuvvetli emareler bulunduğu iddiasıyla anlaşmanın “Karşılıklı Anlaşma Usulü” hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığına başvurabilir. Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine bağlı olarak bu başvuru, anlaşmaya taraf diğer Akit Devlet yetkili makamları aracılığıyla da yapılabilir.

(2) Vergilendirmenin matrah veya vergi farkları itibarıyla bölünebildiği durumlarda başvuru, sadece toplam farkın çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları kapsamındaki bölümüne isabet eden kısmı için yapılabilir.

(3) Yapılan başvurunun değerlendirilebilmesi için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında öngörülen süre ve usulde yapılması şarttır. Anlaşmada başvuru için süre bulunmadığı veya iç mevzuat hükümlerine atıf yapıldığı durumda başvurunun, anlaşma hükümlerine aykırı olduğu iddia edilen bir vergilendirme işleminden mükellefin ilk haberdar olduğu tarihten itibaren üç yıl içerisinde yapılması esastır. Her hâlükârda başvuru süresi; ihbarnamenin tebliğ edildiği, ihtirazi kayıtla verilen beynamede verginin tahakkuk ettiği, vergi kesintisi yapıldığı durumda ise kesintinin yapıldığı tarihten itibaren anlaşmada öngörülen sürenin bitiminde, böyle bir süre yoksa üç yıl tamamlanınca sona erer.”

MADDE 47- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Karşılıklı anlaşma usulü ve dava açma:

EK MADDE 15- (1) Karşılıklı anlaşma usulüne göre başvuru; başvuru kapsamındaki tarh ve tebliğ edilen vergi ve cezalar ile ihtirazi kayıtla verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye ilişkin dava açma süresini durdurur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Karşılıklı Anlaşma Usulü

Karşılıklı anlaşma usulüne başvuru:

EK MADDE 14- Mükellefler, usulüne uygun yürürlüğe konulmuş bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine aykırı olarak vergilendirildiği veya bu şekilde vergilendirileceğine ilişkin kuvvetli emareler bulunduğu iddiasıyla anlaşmanın “Karşılıklı Anlaşma Usulü” hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığına başvurabilir. Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine bağlı olarak bu başvuru, anlaşmaya taraf diğer Akit Devlet yetkili makamları aracılığıyla da yapılabilir.

Vergilendirmenin matrah veya vergi farkları itibarıyla bölünebildiği durumlarda başvuru, sadece toplam farkın çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları kapsamındaki bölümüne isabet eden kısmı için yapılabilir.

Yapılan başvurunun değerlendirilebilmesi için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında öngörülen süre ve usulde yapılması şarttır. Anlaşmada başvuru için süre bulunmadığı veya iç mevzuat hükümlerine atıf yapıldığı durumda başvurunun, anlaşma hükümlerine aykırı olduğu iddia edilen bir vergilendirme işleminden mükellefin ilk haberdar olduğu tarihten itibaren üç yıl içerisinde yapılması esastır. Her hâlükârda başvuru süresi; ihbarnamenin tebliğ edildiği, ihtirazi kayıtla verilen beynamede verginin tahakkuk ettiği, vergi kesintisi yapıldığı durumda ise kesintinin yapıldığı tarihten itibaren anlaşmada öngörülen sürenin bitiminde, böyle bir süre yoksa üç yıl tamamlanınca sona erer.”

MADDE 47- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Karşılıklı anlaşma usulü ve dava açma:

EK MADDE 15- Karşılıklı anlaşma usulüne göre başvuru; başvuru kapsamındaki tarh ve tebliğ edilen vergi ve cezalar ile ihtirazi kayıtla verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye ilişkin dava açma süresini durdurur.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Yapılan başvuruya konu talebin reddi veya diğer Akit Devletin yetkili makamı ile anlaşmaya varılamaması durumunda bu durum bir yazı ile mükellefe tebliğ edilir. Mükellef, söz konusu yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren kalan dava açma süresi içerisinde vergi mahkemesi nezdinde dava açabilir. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu süre yazının tebliği tarihinden itibaren on beş gün olarak uzar.”

MADDE 48- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun neticelendirilmesi:

EK MADDE 16- (1) Başvurunun, Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer Akit Devletin yetkili makamı arasında anlaşmaya varılarak sonuçlandırılması hâlinde durum mükellefe bir yazı ile tebliğ edilir.

(2) Yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde mükellefin varılan anlaşmayı kabul edip etmediğini Gelir İdaresi Başkanlığına bildirmesi şarttır. Mükellef bu süre içinde bildirimde bulunmadığı takdirde, varılan anlaşmayı kabul etmemiş sayılır. Anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumunda, otuz günlük sürenin bitiminden itibaren dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve vergi mahkemesi nezdinde dava açılabilir. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu süre on beş gün olarak uzar.

(3) Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer Akit Devletin yetkili makamı arasında varılan anlaşmanın mükellef tarafından süresi içinde kabul edilmesi durumunda karşılıklı anlaşma vaki olur ve varılan anlaşmaya göre vergi ve cezalarda düzeltme yapılır. Anlaşma üzerine tahakkuk eden vergilere 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında gecikme faizi; verginin kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın

Yapılan başvuruya konu talebin reddi veya diğer Akit Devletin yetkili makamı ile anlaşmaya varılamaması durumunda bu durum bir yazı ile mükellefe tebliğ edilir. Mükellef, söz konusu yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren kalan dava açma süresi içerisinde vergi mahkemesi nezdinde dava açabilir. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu süre yazının tebliği tarihinden itibaren on beş gün olarak uzar.”

MADDE 48- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun neticelendirilmesi:

EK MADDE 16- Başvurunun, Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer Akit Devletin yetkili makamı arasında anlaşmaya varılarak sonuçlandırılması hâlinde durum mükellefe bir yazı ile tebliğ edilir.

Yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde mükellefin varılan anlaşmayı kabul edip etmediğini Gelir İdaresi Başkanlığına bildirmesi şarttır. Mükellef bu süre içinde bildirimde bulunmadığı takdirde, varılan anlaşmayı kabul etmemiş sayılır. Anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumunda, otuz günlük sürenin bitiminden itibaren dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve vergi mahkemesi nezdinde dava açılabilir. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu süre on beş gün olarak uzar.

Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer Akit Devletin yetkili makamı arasında varılan anlaşmanın mükellef tarafından süresi içinde kabul edilmesi durumunda karşılıklı anlaşma vaki olur ve varılan anlaşmaya göre vergi ve cezalarda düzeltme yapılır. Anlaşma üzerine tahakkuk eden vergilere 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında gecikme faizi; verginin kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren, mükellefin karşılıklı anlaşma

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren, mükellefin karşılıklı anlaşma sonucunu kabul ettiğini bildirdiği tarihe kadar geçen süre için uygulanır.

(4) Karşılıklı anlaşmanın vaki olduğu durumda üzerinde anlaşılan hususlar ve anlaşma uyarınca düzeltilen vergi ve cezalar hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz, Kanunun 376 ncı maddesine göre ceza indiriminden faydalanılamaz ve uzlaşma hükümlerinden yararlanılamaz. Söz konusu vergi ve cezalar, düzeltme işleminin mükellefe tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ödenir. Düzeltme işlemine konu verginin tamamı ile cezaların yarısının bu süre zarfında ödenmesi halinde cezanın yarısı indirilir.”

MADDE 49- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Başvuru öncesi açılan davalar ve uzlaşma talebi:

EK MADDE 17- (1) Mükellef, Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümlerine göre yaptığı başvurudan önce;

a) Dava açılmışsa dava, karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuca bağlanmadan vergi mahkemelerince incelenmez; herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa, karşılıklı anlaşma başvurusuna ilişkin sonuç dikkate alınır. Anlaşma sonucu idare tarafından yargı mercilerine bildirilir. Karşılıklı anlaşmanın vaki olmaması halinde, durdurulmuş olan davanın görülmesine, vergi mahkemesinde devam olunur.

b) Uzlaşma talebinde bulunmuşsa uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun sonuca bağlanmasına kadar ertelenir. Şu kadar ki, mükellef anlaşmanın sonucunu beklemezsizin uzlaşma hakkını kullanmayı talep ettiği takdirde başvurusundan vazgeçmiş sayılır ve anlaşmanın vaki olduğu durumda, diğer Akit Devlete yönelik düzeltme talebi hariç, tekrar karşılıklı anlaşma

sonucunu kabul ettiğini bildirdiği tarihe kadar geçen süre için uygulanır.

Karşılıklı anlaşmanın vaki olduğu durumda üzerinde anlaşılan hususlar ve anlaşma uyarınca düzeltilen vergi ve cezalar hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz, Kanunun 376 ncı maddesine göre ceza indiriminden faydalanılamaz ve uzlaşma hükümlerinden yararlanılamaz. Söz konusu vergi ve cezalar, düzeltme işleminin mükellefe tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ödenir. Düzeltme işlemine konu verginin tamamı ile cezaların yarısının bu süre zarfında ödenmesi halinde cezanın yarısı indirilir.”

MADDE 49- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Başvuru öncesi açılan davalar ve uzlaşma talebi:

EK MADDE 17- Mükellef, Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümlerine göre yaptığı başvurudan önce;

a) Dava açılmışsa dava, karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuca bağlanmadan vergi mahkemelerince incelenmez; herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa, karşılıklı anlaşma başvurusuna ilişkin sonuç dikkate alınır. Anlaşma sonucu idare tarafından yargı mercilerine bildirilir. Karşılıklı anlaşmanın vaki olmaması halinde, durdurulmuş olan davanın görülmesine, vergi mahkemesinde devam olunur.

b) Uzlaşma talebinde bulunmuşsa uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun sonuca bağlanmasına kadar ertelenir. Şu kadar ki, mükellef anlaşmanın sonucunu beklemezsizin uzlaşma hakkını kullanmayı talep ettiği takdirde başvurusundan vazgeçmiş sayılır ve anlaşmanın vaki olduğu durumda, diğer Akit Devlete yönelik düzeltme talebi hariç, tekrar karşılıklı anlaşma usulü

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

usulü başvurusunda bulunamaz. Uzlaşmanın vaki olmadığı durumda ise mükellef, Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümlerine göre tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunabilir.”

MADDE 50- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Diğer hususlar:

EK MADDE 18- (1) Gelir İdaresi Başkanlığına yapılan karşılıklı anlaşma usulü başvurusu, başvuruya konu vergi ve cezalar için, başvuru tarihi itibarıyla bu Kanunda yazılı zamanaşımı sürelerini durdurur. Duran zamanaşımı, ek 16 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca mükellef tarafından anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumunda bu durumların ortaya çıktığı tarihi takip eden günden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam eder.

(2) Karşılıklı anlaşma sonucuna göre Türkiye’de düzeltme yapılmasının gerekmesi durumunda, anlaşma sonucu, Kanunun zamanaşımı hükümlerine bakılmaksızın uygulanır. Şu kadar ki, anlaşma sonucunun uygulanması için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında bir süre öngörülmüş ise bu süre ile ilgili hükümler saklıdır.

(3) Mükellef, karşılıklı anlaşmanın sonucunu kabul ettiği durumlar hariç olmak üzere, sürecin herhangi bir aşamasında başvurusunu geri çekebilir, bu durumda duran zamanaşımı kaldığı yerden işlemeye devam eder. Mükellefin, başvurusunu geri çektiği durumda, Kanunun diğer hükümleri kapsamındaki başvuru hakları saklıdır.

(4) Karşılıklı anlaşma usulüne başvurulması, tahakkuk eden vergi ve cezaların tahsilatını durdurmaz.

(5) Karşılıklı anlaşma usulü hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

başvurusunda bulunamaz. Uzlaşmanın vaki olmadığı durumda ise mükellef, Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümlerine göre tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunabilir.”

MADDE 50- 213 sayılı Kanuna ek 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Diğer hususlar:

EK MADDE 18- Gelir İdaresi Başkanlığına yapılan karşılıklı anlaşma usulü başvurusu, başvuruya konu vergi ve cezalar için, başvuru tarihi itibarıyla bu Kanunda yazılı zamanaşımı sürelerini durdurur. Duran zamanaşımı, ek 16 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca mükellef tarafından anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumunda bu durumların ortaya çıktığı tarihi takip eden günden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam eder.

Karşılıklı anlaşma sonucuna göre Türkiye’de düzeltme yapılmasının gerekmesi durumunda, anlaşma sonucu, Kanunun zamanaşımı hükümlerine bakılmaksızın uygulanır. Şu kadar ki, anlaşma sonucunun uygulanması için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında bir süre öngörülmüş ise bu süre ile ilgili hükümler saklıdır.

Mükellef, karşılıklı anlaşmanın sonucunu kabul ettiği durumlar hariç olmak üzere, sürecin herhangi bir aşamasında başvurusunu geri çekebilir, bu durumda duran zamanaşımı kaldığı yerden işlemeye devam eder. Mükellefin, başvurusunu geri çektiği durumda, Kanunun diğer hükümleri kapsamındaki başvuru hakları saklıdır.

Karşılıklı anlaşma usulüne başvurulması, tahakkuk eden vergi ve cezaların tahsilatını durdurmaz.

Karşılıklı anlaşma usulü hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 51- 213 sayılı Kanunun geçici 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2023 tarihine (bu tarihler dâhil) kadar, birinci fıkrada belirtilen kapsam ve şartlar dâhilinde iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için aynı fıkra uygulamasından yararlanılabilir. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 52- 213 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 32- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla mükerrer 298 inci maddeye eklenen (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirilecek olan mükellefler, anılan fıkra uyarınca ilk kez yeniden değerlendirilecek hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmaz ve iktisadi kıymetler hariç) aşağıdaki şartlarla yeniden değerleyebilirler.

a) Yeniden değerlemede, taşınmazlar ile amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların, bu Kanunda yer alan değerlendirilecek hükümlerine göre tespit edilen ve bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca ilk kez yeniden değerlendirilecek hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan değerleri dikkate alınır. Amortismanın herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda, yeniden değerlemeye esas alınacak tutar bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılarak belirlenir.

b) Taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin (a) bendine göre tespit edilen değerleri ve bunlara ilişkin amortismanların yeniden değerlendirilecek oranı ile çarpılması suretiyle yeniden değerlendirilecek sonraki değerleri bulunur.

MADDE 51- 213 sayılı Kanunun geçici 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2023 tarihine (bu tarihler dâhil) kadar, birinci fıkrada belirtilen kapsam ve şartlar dâhilinde iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için aynı fıkra uygulamasından yararlanılabilir. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 52- 213 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 32- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla mükerrer 298 inci maddeye eklenen (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirilecek olan mükellefler, anılan fıkra uyarınca ilk kez yeniden değerlendirilecek hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerini (bu niteliklerini korudukları müddetçe sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmaz ve iktisadi kıymetler hariç) aşağıdaki şartlarla yeniden değerleyebilirler.

a) Yeniden değerlemede, taşınmazlar ile amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların, bu Kanunda yer alan değerlendirilecek hükümlerine göre tespit edilen ve bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca ilk kez yeniden değerlendirilecek hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan değerleri dikkate alınır. Amortismanın herhangi bir yılda yapılmamış olması durumunda, yeniden değerlemeye esas alınacak tutar bu amortismanlar tam olarak ayrılmış varsayılarak belirlenir.

b) Taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin (a) bendine göre tespit edilen değerleri ve bunlara ilişkin amortismanların yeniden değerlendirilecek oranı ile çarpılması suretiyle yeniden değerlendirilecek sonraki değerleri bulunur.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yapılacak değerlemede esas alınacak yeniden değerlendirme oranı olarak;

1. Bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına göre enflasyon düzeltilmesine tabi tutulan;

i) En son bilançoda yer alan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetler ile bunların amortismanları için, anılan maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, söz konusu bilançonun ait olduğu tarihi takip eden aya ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

ii) En son bilanço tarihinden sonra iktisap edilen taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetler ile bunların amortismanları için, anılan maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, bunların iktisap edildiği ayı izleyen aya ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

2. Daha önce Kanunun geçici 31 inci maddesinin;

i) Birinci fıkrasında yer alan tarihe kadar yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanları için, mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, 2018 yılı Mayıs ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

ii) Yedinci fıkrasında yer alan tarihe kadar yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetler ile bunların amortismanları için, mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, 2021 yılı Haziran ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

Yapılacak değerlemede esas alınacak yeniden değerlendirme oranı olarak;

1. Bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına göre enflasyon düzeltilmesine tabi tutulan;

i) En son bilançoda yer alan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetler ile bunların amortismanları için, anılan maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, söz konusu bilançonun ait olduğu tarihi takip eden aya ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

ii) En son bilanço tarihinden sonra iktisap edilen taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetler ile bunların amortismanları için, anılan maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, bunların iktisap edildiği ayı izleyen aya ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

2. Daha önce Kanunun geçici 31 inci maddesinin;

i) Birinci fıkrasında yer alan tarihe kadar yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanları için, mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, 2018 yılı Mayıs ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

ii) Yedinci fıkrasında yer alan tarihe kadar yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetler ile bunların amortismanları için, mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden önceki hesap döneminin son ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerinin, 2021 yılı Haziran ayına ilişkin Yİ-ÜFE değerine bölünmesi ile bulunan oran,

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

dikkate alınır. Bu bent uyarınca dikkate alınacak Yİ-ÜFE ibaresi; Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) değerlerini, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) değerlerini ifade eder.

c) Yeniden değerlendirme neticesinde taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin değerinde meydana gelecek değer artışı, yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin her birine isabet eden değer artışları ayrıntılı olarak gösterilecek şekilde, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir. Değer artışı, taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirme sonrası ve yeniden değerlendirme öncesi net bilanço aktif değerleri arasındaki farktır. Net bilanço aktif değeri, taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanların tenzili suretiyle bulunan değeri ifade eder.

Taşınmaz ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerini bu madde kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutan mükellefler bunları, yapılan yeniden değerlendirme sonrasında bulunan değerleri üzerinden amortismanına tabi tutmaya devam ederler.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarı üzerinden %2 oranında hesaplanan vergi, yeniden değerlendirme işleminin yapıldığı tarihi izleyen ayın sonuna kadar bir beyanname ile gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine beyan edilir ve ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir. Bu fıkra kapsamında ödenen vergi; gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilmez, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde

dikkate alınır. Bu bent uyarınca dikkate alınacak Yİ-ÜFE ibaresi; Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) değerlerini, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) değerlerini ifade eder.

c) Yeniden değerlendirme neticesinde taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin değerinde meydana gelecek değer artışı, yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin her birine isabet eden değer artışları ayrıntılı olarak gösterilecek şekilde, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir. Değer artışı, taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirme sonrası ve yeniden değerlendirme öncesi net bilanço aktif değerleri arasındaki farktır. Net bilanço aktif değeri, taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin bilançonun aktifinde yazılı değerlerinden, pasifte yazılı amortismanların tenzili suretiyle bulunan değeri ifade eder.

Taşınmaz ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerini bu madde kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutan mükellefler bunları, yapılan yeniden değerlendirme sonrasında bulunan değerleri üzerinden amortismanına tabi tutmaya devam ederler.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarı üzerinden %2 oranında hesaplanan vergi, yeniden değerlendirme işleminin yapıldığı tarihi izleyen ayın sonuna kadar bir beyanname ile gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine beyan edilir ve ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir. Bu fıkra kapsamında ödenen vergi; gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilmez, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

gider olarak kabul edilmez. Beyanın zamanında yapılmaması ya da tahakkuk eden verginin süresinde ödenmemesi halinde bu madde hükümlerinden faydalanılamaz.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen kısmı, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulur.

Yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmaz ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları, kazancın tespitinde dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında yeniden değerlendirme sadece bir kez, bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca yapılacak yeniden değerlendirme öncesinde olmak üzere yapılabilir. Bu madde kapsamında yeniden değerlendirme yapmakla birlikte yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden sonraki hesap dönemi için mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapmayan mükellefler, daha sonraki dönemlerde mezkûr fıkra kapsamında yapacakları yeniden değerlemede tekrar bu madde kapsamında yeniden değerlendirme yapamazlar.

Bu madde kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından önce bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca yeniden değerlendirme yapılmadan mezkur maddenin (A) fıkrası gereğince enflasyon düzeltmesi yapılmasına ilişkin şartların oluşması halinde, bu madde gereğince oluşan değer artışı fonu özsermayeden düşülmek suretiyle mezkûr madde uyarınca enflasyon düzeltmesi yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

gider olarak kabul edilmez. Beyanın zamanında yapılmaması ya da tahakkuk eden verginin süresinde ödenmemesi halinde bu madde hükümlerinden faydalanılamaz.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen kısmı, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulur.

Yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmaz ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde, pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları, kazancın tespitinde dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında yeniden değerlendirme sadece bir kez, bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca yapılacak yeniden değerlendirme öncesinde olmak üzere yapılabilir. Bu madde kapsamında yeniden değerlendirme yapmakla birlikte yeniden değerlemenin ilgili olduğu hesap döneminden sonraki hesap dönemi için mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapmayan mükellefler, daha sonraki dönemlerde mezkûr fıkra kapsamında yapacakları yeniden değerlemede tekrar bu madde kapsamında yeniden değerlendirme yapamazlar.

Bu madde kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından önce bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca yeniden değerlendirme yapılmadan mezkur maddenin (A) fıkrası gereğince enflasyon düzeltmesi yapılmasına ilişkin şartların oluşması halinde, bu madde gereğince oluşan değer artışı fonu özsermayeden düşülmek suretiyle mezkûr madde uyarınca enflasyon düzeltmesi yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 53- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına “il özel idareleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 54- 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün (36) numaralı fıkrasına, “Sermaye piyasası araçlarının ihracına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 31/B maddesi kapsamında teminat yöneticisinin taraf oldukları dahil bu ihraca konu teminatlara” ibaresi ile bölüme aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“55. Genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin olarak ilgili idare ile bağışlayanlar arasında düzenlenen kağıtlar.”

MADDE 55- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (a) bendine “hizmetler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “aynı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 56- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan “bir katına” ibareleri “üç katına” şeklinde ve (c) bendinde yer alan “malların” ibaresi “mallar için farklı matrah grupları oluşturmaya, malların matrah grupları, motor gücü,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 53- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına “il özel idareleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 54- 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun “IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün (36) numaralı fıkrasına, “Sermaye piyasası araçlarının ihracına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 31/B maddesi kapsamında teminat yöneticisinin taraf oldukları dahil bu ihraca konu teminatlara” ibaresi ile bölüme aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“55. Genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin olarak ilgili idare ile bağışlayanlar arasında düzenlenen kağıtlar.”

MADDE 55- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “basit usulde vergilendirilen” ibaresi “kazançları basit usulde tespit edilen” şeklinde değiştirilmiş ve bende “aynı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 56- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan “bir katına” ibareleri “üç katına” şeklinde ve (c) bendinde yer alan “malların” ibaresi “mallar için farklı matrah grupları oluşturmaya, malların matrah grupları, motor gücü,” şeklinde değiştirilmiştir.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 57- 4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (II) sayılı listeye,

a) 8701.20 G.T.İ.P. numaralı malın yer aldığı satırdan önce gelmek üzere aşağıdaki sıra eklenmiştir.

87.01	Traktörler (87.09 pozisyonuna giren traktörler hariç) [Yalnız ATV (her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (çok amaçlı hizmet aracı)]	25
--------------	---	----

b) 87.03 G.T.İ.P. numaralı sıranın “-Diğerleri” satırından önce gelmek üzere karşılarında gösterilen oranlarıyla birlikte aşağıdaki satırlar eklenmiştir.

- ATV (her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (çok amaçlı hizmet aracı)	25
- Motorlu karavanlar	45

c) 87.04 G.T.İ.P. numaralı sıranın “-Diğerleri” satırından önce gelmek üzere karşısında gösterilen oranıyla birlikte aşağıdaki satır eklenmiştir.

- ATV (her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (çok amaçlı hizmet aracı)	25
--	----

MADDE 58- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “kuruluş işlemleri de dâhil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince” ibaresi ve “her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 57- 4760 sayılı Kanunun ekinde yer alan (II) sayılı listeye,

a) 8701.20 G.T.İ.P. numaralı malın yer aldığı satırdan önce gelmek üzere aşağıdaki sıra eklenmiştir.

87.01	Traktörler (87.09 pozisyonuna giren traktörler hariç) [Yalnız ATV (her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (çok amaçlı hizmet aracı)]	25
--------------	---	----

b) 87.03 G.T.İ.P. numaralı sıranın “-Diğerleri” satırından önce gelmek üzere karşılarında gösterilen oranlarıyla birlikte aşağıdaki satırlar eklenmiştir.

- ATV (her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (çok amaçlı hizmet aracı)	25
- Motorlu karavanlar	45

c) 87.04 G.T.İ.P. numaralı sıranın “-Diğerleri” satırından önce gelmek üzere karşısında gösterilen oranıyla birlikte aşağıdaki satır eklenmiştir.

- ATV (her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (çok amaçlı hizmet aracı)	25
--	----

MADDE 58- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “kuruluş işlemleri de dâhil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince” ibaresi ve “her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 59- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin birinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için bu oran %75 olarak uygulanır.”

MADDE 60- 5520 Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “dördüncü” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 61- 5520 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “dördüncü” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 62- 5520 sayılı Kanununun 32/A maddesinin yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(8) Yatırım teşvik belgesi bazında yapılan yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın %10’luk kısmı, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar talep edilmesi şartıyla, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç olmak üzere tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle kullanılabilir. Terkin talebinde bulunulabilecek tutar, hak edilen yatırıma katkı tutarından indirimli kurumlar vergisi yoluyla kullanılan yatırıma katkı tutarının düşülmesinden sonra bulunan tutarın yarısından fazla olamaz. Diğer vergi borçlarının terkinini suretiyle kullanılan tutarın bir katına isabet eden yatırıma katkı tutarından vazgeçildiği kabul edilir, diğer vergilerden terkinini talep edilen tutar ile vazgeçilen yatırıma katkı tutarları dolayısıyla vergi matrahına indirimli oranda kurumlar vergisi uygulanmaz. Bu fıkra kapsamında diğer vergi borçlarından terkin edilebilecek toplam tutar, ilgili yatırım teşvik belgesi kapsamında fiilen yapılan yatırım harcamalarına, yatırıma katkı oranı uygulanmak suretiyle hesaplanan tutarın %10 unundan fazla olamaz.”

MADDE 59- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin birinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için bu oran %75 olarak uygulanır.”

MADDE 60- 5520 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “dördüncü” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 61- 5520 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “dördüncü” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 62- 5520 sayılı Kanununun 32/A maddesinin yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(8) Yatırım teşvik belgesi bazında yapılan yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın %10’luk kısmı, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar talep edilmesi şartıyla, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç olmak üzere tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle kullanılabilir. Terkin talebinde bulunulabilecek tutar, hak edilen yatırıma katkı tutarından indirimli kurumlar vergisi yoluyla kullanılan yatırıma katkı tutarının düşülmesinden sonra bulunan tutarın yarısından fazla olamaz. Diğer vergi borçlarının terkinini suretiyle kullanılan tutarın bir katına isabet eden yatırıma katkı tutarından vazgeçildiği kabul edilir, diğer vergilerden terkinini talep edilen tutar ile vazgeçilen yatırıma katkı tutarları dolayısıyla vergi matrahına indirimli oranda kurumlar vergisi uygulanmaz. Bu fıkra kapsamında diğer vergi borçlarından terkin edilebilecek toplam tutar, ilgili yatırım teşvik belgesi kapsamında fiilen yapılan yatırım harcamalarına, yatırıma katkı oranı uygulanmak suretiyle hesaplanan tutarın %10’undan fazla olamaz.”

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 63- Bu Kanunun;

a) 1,5,6 ncı maddeleri ile 7 nci maddesinin basit usulde beyanname verilmesinin madde metninden çıkarılmasına ilişkin hükmü 1/1/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 2 nci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 4 üncü maddesi, 7 nci maddesinin yıllık gelir vergisi beyannamesinin Şubat ayında verilmesine ilişkin hükmü ile 10 uncu maddesi, 59 ve 60 ncı maddeleri 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

ç) 9 uncu maddesi 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) 11 inci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

e) 15 inci maddesi 1/6/2022 tarihinde,

f) 17 ve 18 inci maddeleri 1/7/2022 tarihinde,

g) 23 üncü maddesi yayımı tarihini takip eden ayın başında,

ğ) 31, 52 ve 58 inci maddeleri 1/1/2022 tarihinde,

h) 46,47,48,49 ve 50 nci maddeleri 1/1/2022 tarihinden itibaren yapılacak başvurulara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

MADDE 63- 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "1/1/2022" ibaresi "1/1/2023" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 64- Bu Kanunun;

a) 1, 5 ve 6 ncı maddeleri ile 7 nci maddesinin basit usulde beyanname verilmesinin madde metninden çıkarılmasına ilişkin hükmü 1/1/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 2 nci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 4 üncü maddesi, 7 nci maddesinin yıllık gelir vergisi beyannamesinin Şubat ayında verilmesine ilişkin hükmü ile 10 uncu maddesi, 59 ve 60 ncı maddeleri 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

ç) 9 uncu maddesi 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) 11 inci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

e) 15 inci maddesi 1/6/2022 tarihinde,

f) 17 ve 18 inci maddeleri 1/7/2022 tarihinde,

g) 23 üncü maddesi yayımı tarihini takip eden ayın başında,

ğ) 31, 52 ve 58 inci maddeleri 1/1/2022 tarihinde,

h) 46, 47, 48, 49 ve 50 nci maddeleri 1/1/2022 tarihinden itibaren yapılacak başvurulara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

(Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve
49 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ı) 55 inci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren 193 sayılı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

i) 62 nci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren yapılacak yatırım harcamalarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

j) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 64- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

ı) 55 inci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren 193 sayılı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

i) 62 nci maddesi 1/1/2022 tarihinden itibaren yapılacak yatırım harcamalarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

j) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 65- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

